SARYARQA

ЖЕЗҚАЗҒАН 65

01.02.2019

ЖЕЗҚАЗҒАН АЙМАҚТЫҚ ГАЗЕТІ • 1973 ЖЫЛҒЫ 13 СӘУІРДЕН ШЫҒАДЫ

№04 (8118)

SAIASAT
ТАЛАПТЫҚТАРДЫҢ ТІРЛІГІ – ТИЯНАҚТЫ
2-бет

RESMI
ЗЕЙНЕТАҚЫ мен ЖӘРДЕМАҚЫНЫҢ ӨСУІ ЖӨНІНДЕ
3-бет

ZERDE
«ЖЕЗҚАЗҒАН МАРШЫ» ЖАЙЫНДА НЕ БІЛЕМІЗ?
5-бет

QOĞAM
ГРАНТ ИЕГЕРІ АТАНДЫ
6-бет

БҰРЫНҒЫ БАСШЫЛАР БЕЙНЕСІ

Мұхамбет КӨПЕЕВ: ЕЛ ЖАҚТАН ЖИІ ЕСТІЛГЕЙ ЖАҚСЫ ХАБАР

Редакциядан: Жезқазған қаласының 65 жылдығына орай газетімізде «Бұрынғы басшылар бейнесі» атты жаңа айдар ашып отырмыз. Бұл айдар аясында қалаға әр жылдары басшылық еткен басшылар туралы естелік мақалалар немесе сұхбаттар жарияланатын болады.
Айдардың алғашқы қонағы – 1990-1991 жылдары Жезқазған қалалық партия комитетінің бірінші хатшысы, қалалық Кеңес төрағасы қызметтерін атқарған, белгілі мемлекет және қоғам қайраткері Мұхамбет Жұманазарұлы КӨПЕЕВ.

– Мұха, биыл Жезқазғанның қала атанғанына – 65 жыл. Өткенді еске түсіріп, тарихты түгедей отырсақ мерейтойдың мән-маңызы арта түседі деген ойдамын. Өйткені, бүгінгілер күні кешегі орын алған оқиғалардан, атқарылған шаруалардан бейхабар. Сондықтан, қаланың мерейтойын пайдаланып, өзіңізбен сұхбаттасуды, сөйтіп, алпыс бес жылдық жолдың кейбір сәттерін еске түсіруді ұйғардық. Сіз Қаражал қалалық атқару комитетінің төрағасы болып жүрген жеріңізден Жезқазған қалалық партия комитетінің бірінші хатшысы болып келдіңіз ғой...

– Жоқ. Сөзінде сәл жаңсақтық бар. Мен Қаражалдан Жезқазған облыстық партия комитетінің әлеуметтік-экономикалық даму бөлімінің меңгерушісі болып келдім, бірақ, арада бір жыл өтер-өтпесте сол кездегі облыс басшысы Евгений Георгиевич Ежиков-Бабаханов менің кандидатурамды Жезқазған қалалық партия комитетінің бірінші хатшылығына ұсынды.

►►*4-бетте*

ПРЕЗИДЕНТ ЖОЛДАУЫ: сенімге – серпін!

БАСЫМ БАҒЫТТАР ТАЛҚЫЛАНДЫ

Қалалық мәслихат депутаттары Хансейіт Бөлен мен Бақытжан Көпбаев бастаған ақпараттық-насихаттау тобы мыс қорыту зауытының жұмысшыларымен жолығып, Елбасы Жолдауында жүктелген міндеттерді талқыға салды. Сонымен қатар, 2019 жылды Жастар жылы деп жариялаудың мәнісін ашуға тырысты.

Алғашқы болып сөз алған қалалық жастар ресурстық орталығының директоры Бақытжан Игенұлы Жезқазған қаласы, жалпы еліміз бойынша жастар саясатына жіті назар аударылатынын тілге тиек етті.

– Қоғамның қозғаушы күші – жастар десек, олардың жағдайын қолға алмай, жарқын болашақты болжау өте қиын. Осы орайда Елбасы Нұрсұлтан Назарбаев жастар арасындағы жұмыссыздық, баспана мәселесі, жас отбасылардың жағдайы және тағы басқа да өзекті проблемалардың әлі де шешілмей келе жатқанын ескеріп, биылғы жылды жастарға арнауды тапсырды. Бұл дегеніміз – жастардың әлеуметтік, азаматтық-құқықтық, патриоттық, инновациялық және шығармашылық әлеуеттерін дамыту екі еселенген қарқынмен жүзеге асуы. Бүгінде Қазақстанда қабылданған «Жастар тәжірибесі», «Жасыл ел», «Дипломмен ауылға», «Жастар кадрлық резерві», «Жастар – Отанға», «Жұмыспен қамту – 2020», «Бизнес жол картасы – 2020», «Қолжетімді тұрғын үй – 2020» сынды мемлекеттік бағдарламалардың ел болашағына бергені мол. Әлі де тигізер шарапаты бар, – деген жастар ресурстық орталығының директоры жұмыссыз жастардың қатарын азайту мақсатында кәсіпкерлікті ашуға грант пен төмен пайыздық несие берілетінін, сондай-ақ, мамандық бойынша жұмысқа орналасуға жол ашатын тегін қайта оқыту курстары барын жеткізді. Осы мәселелер бойынша қала жастарына құқықтық көмек беретін орталықтың ашылғанын да алға тартты.

Ал, Хансейіт Бөлен жиналғандардың назарын Елбасы Жолдауы мен «Ұлы даланың жеті қыры» атты бағдарламалық мақаласында қамтылған бағыттардың маңыздылығына аудартты.

– «Рухани жаңғыру» бағдарламасының жалғасы саналатын мақала «Ұлт тарихындағы кеңістік пен уақыт», «Тарихи сананы жаңғырту» атты бөлімдерден тұрады. Президент бұл жолы ұлттық болмысымызды сақтап, тарихымызды жаңғырту жайына кеңінен тоқталған. Әсіресе, жас буынды ұлттық тәрбиемен сусындату керектігін жазды. Даңқты батырларымыз, ойшылдарымыз бен ел билеушілеріміз тек Қазақстан ғана емес, сондай-ақ, бүкіл әлем бойынша еліктеуге лайықты тұлғалар, – деген мәслихат депутаты қазақ халқы мен даласының тарихы әлі де терең зерттеуді қажет ететінін айтып, еліміздің дамуына кедергі келтіретін қоғамда жең ұшынан жалғасқан сыбайлас жемқорлықты жеңуде қазақстандықтар біркісідей атсалысуы керектігіне тоқталып өтті.

Кездесу соңында зауыт қызметкері Қайырбек Мархабатов Президент Жолдауының басым бағыттарын халық арасында насихаттауды мақсат еткен ақпараттық топқа ризашылығын білдіріп, Жезқазған қаласында жаңа тұрғын үйлер көптеп салынса, жастардың туған жерде тұрақтауына ықпал етер еді деген пікірін білдірді.

Диана ОРАЗАЛИНА
Суреттерді түсірген
Ғалия ӘБДІҒАППАРОВА

ЖАЛАҢ ҰРАН ЕМЕС, ЖАРҚЫН ІСТЕРГЕ БАСТАЙТЫН ЖЫЛ

Жастар жылы ресми түрде бастау алды. Астанада Елбасының қатысуымен өткен жиын биыл жастарды қолдау шараларының қаншалықты ауқымды екенін айшықтап берді.

Мені қуантқаны – жастар жылына орай көтерілген бастамалардың жалаң ұран, бос мақтан емес, нақтылығымен ерекшеленгендігі. Жасыратыны жоқ, былтырғы Жолдауда жастар жылы туралы айтылысымен ел арасында «Бұл жыл да көп науқанның бірі болып қалар», «Флеш моб жылы болады десеңші» дегендей үміттен гөрі күдігі басым пікірлерді көп естідік. «Бұл қалай болар екен?» деп өзіміздің де алаңдағанымыз да рас. Соның барлығына кешегі жиында анық жауап алдық. Елбасы өзі жастар үшін маңызды нақты ұсыныстар айтты. Енді соны жүзеге асырудың тиімді тетіктерін қарастырып, іске кірісуіміз керек.

Мәселен, баспана мәселесі – еліміздің қай өңірінде болсын өзекті. Табысы аз жас мамандар, жаңа шаңырақ көтерген жастар үшін бұл тіпті қиын мәселе. Елбасы: «Ірі қалаларда жас отбасылардың баспана мәселесінің өзектілігін ескере отырып, Үкімет Астана, Алматы мен Шымкент қалаларынан бастап жыл сайын жастарға арналған мың пәтерден салуы керек» деді. Әр қалада тек жастар үшін мың пәтерден салынса, біраз мәселенің беті бері қарар еді. Қазір жастардың талпынысы, еңбекке деген құлшынысы, оқу-білімге деген ізденісі жоғары. Ешкім аяқты көтеріп қойып, құр жатқан жоқ. Енді сол жастарға осындай нақты қолдау жасалса, олардың өз мүмкіндіктерін барынша ашуына ықпал болар еді.

Сондай-ақ, «Жас кәсіпкер» бағдарламасының қабылдануы жастар арасында іскерлік белсенділікті арттыруға түрткі болары анық. Бұған «Атамекен» палатасы сияқты іргелі құрылымдар қол ұшын созса тіпті тамаша. Елбасы «Дипломмен ауылға» бағдарламасына енген мамандықтар тізімін кеңейтуді ұсынды. Бұл тек жастар үшін ғана маңызды емес, кадр тапшылығын көріп отырған аймақтарға да зор көмек болады.

Бұл игі бастамаларды 100/200 қағидасына негізделген «Жас маман» бағдарламасы толықтырмақ. Елдегі озық 200 оқу орнында нарықта сұранысқа ие 100 мамандық бойынша арнайы оқыту жүйесі іске қосылады. Бұл білім беру саласына да тың серпін берері анық. Қазақстанның әр аймағында бір-бір іргелі жоғары оқу орнын жасақтап, олардың айналасына технологиялық колледждерді топтастыру – заманға сай, нарық талаптарына толық жауап беретін бастама.

Салтанатты жиында сонымен бірге әдебиетті, мәдениетті, азаматтық секторды қолдау, жас дарындарды ынталандыру жөнінде маңызды ұсыныстар айтылды. Жастар да өз ойларын ортаға салып, ресми шараға тың серпін сыйлағандай болды. Қорыта айтқанда, жастар жылының жоспары – жасампаздықтың айқын үлгісі дей аламыз. Ондағы іс-шараларды толық әрі жоғары деңгейде жүзеге асыруға мемлекеттің қауқары мен жастардың ерік-жігері толық мүмкіндік береді.

Ғазиз ЕШТАНАЕВ,
ақын, Қазақстан Жазушылар одағының мүшесі

АНАЛАР КЕҢЕСІ

ТӘРБИЕНІҢ НЕГІЗІ – ОТБАСЫНДА

Соңғы бір аптаның ішінде ғаламтор желісіне тараған жасөспірімдер арасындағы зорлық-зомбылық қоғамда қызу талқыға түсті. Бала тәрбиесі мен отбасы құндылықтарын насихаттауды мақсат еткен Жезқазған қалалық аналар кеңесі осы мәселеге қатысты алаңдаушылық білдіріп, «Отбасындағы қарым-қатынас: ата-ана мен бала» тақырыбында дөңгелек үстел ұйымдастырды. Тағлымы мол, ой салар кездесуге аналар кеңесінің мүшелері мен жас ата-аналар қатысты.

Дөңгелек үстел басында бас қосқандар бала тәрбиесі мен отбасындағы қарым-қатынас жайында өз пікірлерін ортаға салды. Сөз алған ақ жаулықты әже немесе ана болсын қазіргі таңда көпшілік отбасыларда бала тәрбиесіне жете көңіл бөлінбейтінін алға тартып, қынжылды.

– Күнкөрістің қамы деп қазір отбасында келіншектер де, отағасы да жұмыс істейді. Жұмыстан сүріне жеткен ата-ана баласына қажетті көңіл бөлмейді. Оқуын жақсы оқып, бес пен төрттік баға әкелсе болғаны. Баланың ішкі жан дүниесіне үңіліп, онымен санасып жатуға уақыттары да, мұршалары да жоқ. Уақыт жоқ деу сылтау меңінше. Қайта қазір техниканың дамыған заманында бар шаруаны бір тетікті басу арқылы тыңдырамыз. Уақытында біз де қызмет жасадық.

►►*6-бетте*

ТҰРҒЫНДАР НАЗАРЫНА!

ҚАЛА ӘКІМІ ЕСЕП БЕРУ КЕЗДЕСУІНІҢ КЕСТЕСІ

Қазақстан Республикасы Президентінің 2016 жылғы 5 ақпандағы «Орталық атқарушы органдар басшыларының, әкімдердің, ұлттық жоғары оқу орындары ректорларының халыққа есеп беру кездесулерін өткізу туралы» №190 Жарлығына сәйкес 2019 жылдың 6 ақпанында Қарағанды облысы Жезқазған қаласы әкімінің тұрғындармен есеп беру кездесуі өтеді

№	Қаланың, селоның атауы	Әкімнің аты, жөні, тегі	Өткізілетін күні мен уақыты	Кездесу өтетін орны
1.	Жезқазған қаласы	Қайрат Баяндыұлы Бегімов – қала әкімі	6.02.2019 ж.	С. Қожамқұлов атындағы қазақ музыкалық-драма театры, Сәтбаев көшесі, 1, сағ.15:00

Жезқазған қаласы әкімінің тұрғындар алдында есеп беру кездесулері кезеңінде халықтың ұсыныстарын, ескертулері мен пікірлерін жинау мақсатымен төмендегі мекенжайларда 2019 жылдың 6 қаңтарынан бастап жәшіктер қойылады:

1. Бейбітшілік даңғылы, 45, «Самади» дүкені, телефон: 73-67-42.

2. Сәтбаев көшесі, 50, «Юникс» дүкені, телефон: 72-38-00, 72-13-67, 72-14-39

3. 9-орам, Абай көшесі, 93, «Самади» дүкені, телефон: 76-85-03.

4. 91-шағын ауданы, Марғұлан көшесі, 29а, «Самади» дүкені, телефон: 78-17-90.

Жезқазған қаласы әкімінің кездесуі қарсаңында (2019 жылдың 6 қаңтарынан бастап жұмыс күндері дүйсенбіден жұмаға дейін сағат *09.00-ден 13.00-ге дейін, 14.30-дан 18.30-ға дейін)* **«Жедел желі»** жұмыс істейді. **Талаптілектеріңіз бойынша көрсетілген телефонға хабарласуға болады: 73-66-08.**

Жезқазған қаласы әкімінің аппараты

ТАҒАЙЫНДАУ

«ORTALYQ QAZAQSTAN» ГАЗЕТІНДЕ – ЖАҢА БАСШЫ

Өткен аптада Қарағанды облысының әкімі Ерлан Қошанов облыстық «Ortalyq Qazaqstan» газетінің редакциясына жаңа бас редакторды таныстырды.

«Орталық Қазақстан» газетінің редакциясы» ЖШС директоры-бас редактор болып Қамбар Жұмағалиұлы Ахметов тағайындалды.

Қ.Ж. Ахметов 1978 жылы Қарағанды облысының Ақтоғай ауданында дүниеге келген.

Е.Бөкетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университетін тәмамдаған ол еңбек жолын 2004 жылы «Орталық Қазақстан» газетінде тілші болып бастаған.

Әр жылдары аймақтық «Балқантау», республикалық «Айқын» газеттерінде, «Baq.kz» ақпараттық агенттігінің, «Қазақстан» республикалық теле-радиокомпаниясының интернет жобалар бөлімінің бас редакторы болды.

2016 - 2018 жылдар аралығында Қазақстан Республикасы ақпарат және коммуникациялар министрінің кеңесшісі, 2018 жылы «Егемен Қазақстан» газетінің бас редакторының орынбасары қызметтерін атқарған.

Облыс әкімі 20 жылдан астам уақыт осы газеттің бас редакторы болып еңбек еткен Мағауия Сламбекұлы Сембайға шынайы алғысын білдіріп, Құрмет грамотасын табыстады.

Өз тілшіміз

SARYARQA-АҚПАРАТ

БЕРІК ӘБДІҒАЛИҰЛЫ – «АРХИВ-2025» ОРТАЛЫҒЫНЫҢ БАСШЫСЫ

ҚР Мәдениет және спорт министрлігі Ұлттық архив және Сирек кітаптар мен қолжазбалар орталығы жанынан «Архив-2025» ғылыми-әдістемелік орталығын құрды. Оның басшысы болып Мәдениет және спорт министрінің штаттан тыс кеңесшісі Берік Әбдіғалиұлы тағайындалды.

Орталықтың мақсаты – Елбасының «Ұлы даланың жеті қыры» мақаласында айтылған «Архив-2025» бағдарламасын іске асыру бойынша үйлестіру және әдістемелік жұмыстарын жүргізу, мемлекеттік органдармен, архивтермен, университеттермен, институттармен, ғылыми қауымдастықпен бірге ұлттық тарихты тереңінен тұтас қарауға мүмкіндік беретін отандық және халықаралық архивтердің құжаттары негізінде ғылыми зерттеу жұмыстарын ұйымдастыру.

Міндеттері – еліміздің архивтері мен ғалымдардың шетелден әкелген архив құжаттарын инвентаризациялау; қайтарылған архивтік құжаттардың бірыңғай базасын құру; «Архив-2025» бағдарламасы шеңберінде іс-шараларды жүзеге асыру бойынша шетел архивтерімен өзара ынтымақтастық механизмін құру, ведомствоаралық үйлестіру және барлық деңгейдегі мемлекеттік органдармен және ғылыми қауымдастықпен бірлесіп жұмыс жүргізу.

Сонымен қатар Орталық отандық және шетелдік ірі архивтермен жүйелі және ұзақ мерзімді өзара ынтымақтастық бойынша тарихшылардың, ғалымдардың, архивистердің арнайы топтарының іздестіру-зерттеу жұмыстарына әдістемелік қолдау көрсетеді.

Жалпы «Архив-2025» бағдарламасы аясында архив материалдарын анықтау, жинау, жүйелеу, жариялау; қайтарылған архивтік құжаттарды цифрлық форматқа айналдыру; іздеу және зерттеу жұмыстарының материалдары негізінде кітаптар, анықтамалықтар, жинақтар, каталогтар шығару жұмыстары жоспарланған.

«Архив-2025» шеңберінде жобалық жұмыстар, ғылыми зерттеулер университеттермен, зерттеу орталықтарымен, жергілікті атқарушы органдармен бірлесе отырып, ведомствоаралық және халықаралық ынтымақтастық бойынша кезең-кезеңмен жүзеге асырылады.

ДИМАШ ҚҰДАЙБЕРГЕН АСТАНАДА КОНЦЕРТ БЕРЕДІ

Димаш Құдайберген Жастар жылы аясында Астанада концерт береді.

Орталық коммуникациялар қызметінде өткен баспасөз мәслихатында «Қазақстан» РТРК АҚ төрағасы Ерлан Қарин алдағы концерт туралы толығырақ айтып берді.

– Біз сіздермен үлкен маңызды жаңалықты бөлісkіміз келеді. Біз өз тарапымыздан талантты жастарды қолдауға дайынбыз. Оның үстіне өздеріңіз білетіндей, биылғы жыл Жастар жылы деп жарияланған болатын. Димаш – еліміздің, халқымыздың біртуар азаматы, қазақтың өнері арқылы еліміздің атын бүкіл әлемге танытып жүрген талантты тұлға. Бұның алдында Димаш Ұлттық арнадағы жаңа жылдық шоуға қатысқан болатын. Ал, бүгінгі айтылып жатқан жоба бойынша біз Димашпен бірнеше рет кездесіп, ақылдасқан болатынбыз, – деді Ерлан Қарин.

Оның айтуынша, «Қазақстан» телерадиокорпорациясы «Арнау» концертінің бүкіл ұйымдастыру, түсірілім жұмыстарын қолға алып, қолдау көрсетеді.

– «Арнау» атты шығармашылық концертін Димаш Астана күніне орайластырмақ. Ауқымды музыкалық шоу қазақстандықтар мен мыңдаған өнерсүйер қауымды Астана төрінде жинайтын болады, – деді Ерлан Қарин.

Концерт 4-5 бөлімнен тұрады деп жоспарланып отыр. Бағдарлама қазақтың халық әндері, қазақстандық және шетелдік композиторлардың шығармаларымен қатар заманауи әрлеумен орындалған Димаштың авторлық туындылары ұсынылатын болады. Сондай-ақ, концертте қазақ, ағылшын, француз, ханзу, орыс, итальян тілдерінде әндер шырқалады.

– Біз осы уақыттың ішінде осы жобаның негізгі құрылымы, мазмұны жайлы пікір алмасып, концепциясын түзедік. Қазір нақты ұйымдастыру жұмысы басталды, – деді Ерлан Қарин.

ҚАЗАҚСТАНДЫҚТАР АТЫ мен ТЕГІН ОНЛАЙН ТҮРДЕ ӨЗГЕРТЕ АЛАДЫ

«Ұлттық ақпараттық технологиялар» АҚ mGov қосымшасы арқылы «Электрондық үкімет» порталына қосымша 12 қызметті іске қосты.

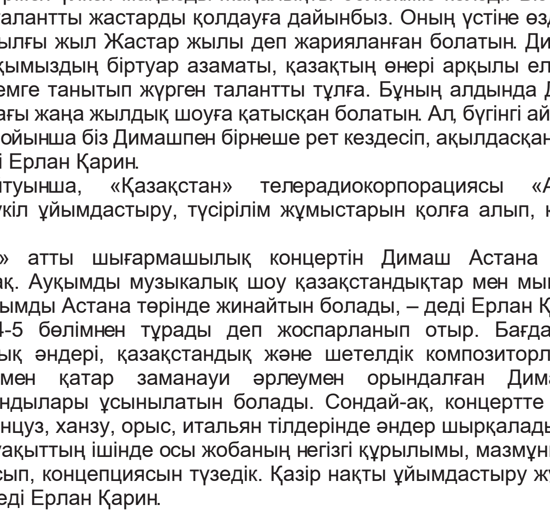

Таратылған мәліметке сәйкес, аталған мобильді қосымшаның көмегімен азаматтар наркологиялық, психоневрологиялық және туберкулезге қарсы диспансерлерден анықтамаларды ала алады. Сонымен қатар некеге тұру туралы қайталама куәлікке, әке екендігін анықтау туралы қайталама куәлікке, атын, тегін, әкесінің атын ауыстыру туралы қайталама куәлікке, некені бұзу туралы қайталама куәліктерге өтініш беруге мүмкіншілік бар.

Мұнан бөлек, Қазақстан Республикасының азаматтарын тұрғылықты жері бойынша тіркеу, жүргізуші куәлігін алу, электрондық еңбек биржасы, мекенжай бойынша тіркелген адамдар туралы мекенжай анықтамасын беру mGov қосымшасы арқылы қолжетімді. Қазақстан Республикасы Бас прокуратурасы құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі комитетінің есептері бойынша тұлғаның әкімшілік құқық бұзушылық жасағаны туралы мәлімет беру де аталған қосымша арқылы жүзеге асырылады.

– Жоғарыда көрсетілген қызметтерді ЭЦҚ-мен (электрондық цифрлық қолтаңба) қол қою арқылы немесе бір реттік SMS-пароль арқылы (ол үшін Мобильдік азаматтар базасында міндетті түрде тіркелу қажет) алуға болады. «Электрондық үкімет» мобильдік қосымшасын пайдаланып жүрген азаматтарға жоғарыда көрсетілген қызметтерді алу үшін mGov жаңарту жеткілікті, – делінген хабарламада.

Айта кетейік, бүгінгі күні eGov.kz порталының мобильдік қосымшасы арқылы 62 мемлекеттік қызмет пен сервис қолжетімді.

ҚАЛА ӘКІМІНІҢ ЕСЕБІ ҚАРСАҢЫНДА

ТАЛАПТЫҚТАРДЫҢ ТІРЛІГІ – ТИЯНАҚТЫ

Талап селосының әкімі Ғабид Битенов 2018 жылдың қорытындысы бойынша тұрғындар алдында есеп берді. Есеп беру кездесуіне Жезқазған қаласының әкімі Қайрат Бегімов пен қалалық мәслихаттың хатшысы Советбек Медебаев, сондай-ақ әкім орынбасарлары мен облыстық мәслихаттың депутаты Бекзат Алтынбеков, мекеме, кәсіпорын басшылары қатысты.

Талап селосының тұр-ғындары қашаннан ынтымақ-бірлігімен танылған. Сондықтан болар қаладан қашық орналасса да Талаптың тұрмыс-тіршілігі көп ауылдан көш ілгері. Бау-бақшалық пен мал шаруашылығын кәсіп еткен «талаптықтардың» күн көріс деңгейі де жылдан жылға жақсарып, әл-ауқаттары артуда. Ауыл балалары үшін 25 орынға шақталған шағын орталық пен мектеп жұмыс жасап тұр. Биыл күрделі жөндеуден өткен мәдениет ошағы да халық игілігіне берілді. Халық денсаулығын бақылап, сақтауда акушерлік-фельдшерлік пункт медбибісінің еңбегі зор. Жұмыссыздар санын азайту жолында да бірқатар жұмыстар атқарылған. Мысалы, 2018 жылда қаржылай қолдау қорынан 3 тұрғын төмен пайыздық несие алып, ата кәсіпке бет бұрған. Талап селосы тұрғындары үшін өткен жыл берекелі болды десек артық емес. Өйткені, Жезқазған-Талап арасындағы 18 шақырымдық ауыз су құбыры ауыстырылып, ауыл абаттандырылып, ажарлана түсті.

– Ауыз су Талап тұрғындары үшін ең өзекті мәселе болатын. Бұған дейін тозығы жеткен құбырлар қайта-қайта жарылып, сусыз қалатынбыз. Шүкір, екі жылда жаңартылады деп жоспарланған ауыз су құбырының жөндеуін 2018 жылдың мамыр айында бастап қарашада аяқтап бердіңіздер. Ауыл тұрғындары атынан осы іске атсалысқан барлық ел ағаларына ризашылығымызды білдіреміз, – деп ағынан жарылған ауыл ақсақалы Төлеубай Асанғазин әкім жұ-мысына оң бағасын берді. Ал, Бақытжан Төлеуов ауылдан ашылған намазхана үшін алғысын айтты.

2018 жылы №14 Талап мектебінде де ауқымды жөндеу жұмыстары жүргізіліп, оқушылар мен ауыл тұрғындары дән риза. Атап айтқанда, қалалық бюджет есебінен 3 млн 360 мың теңгеге білім ордасының қоршауы жаңартылды. Сонымен қатар, терезелер ауыстырылып, спорт зал күрделі жөндеуден өтті, 7,5 млн теңгеге мектеп ауласына көп салалы корт орнатылды. Корт құрылысын жүргізген мердігер «Стинг ТФК» ЖШС директоры М.Жахметов ауыл тұрғындарына заманауи үлгідегі жаттықтыру алаңын (Стрит воркаут) тарту етіп, спортты таңдаған жастардың қуанышын еселей түсті. Биыл 32 млн теңгеге мектеп ғимаратының шатыры толықтай жаңартылатын болады. Талаптағы балалардың білім алуына жасалып жатқан жағдайларды тілге тиек еткен ұстаз Айжамал Айтуарова Ғабид Елтіндіұлының жұмысына сәттіліп тілеп, мектеп оркестріне домбыра тарту еткен облыстық мәслихаттың депутаты Бекзат Қомарұлына алғысын жаудырды.

Өткен жылы атқарылған жұмыстардың есебінен кейін Талап селосының әкімі Ғабид Битенов болашаққа бағдарлаған жоспарларымен бөлісті. Әкімнің айтуынша, биыл 25 млн теңгеге ауылға кіреберіс жолдың бөлігі жөнделіп, ауылдың бас жоспары жасалмақ. Егістік жерлерді игеруге мүмкіндік беретін су құбырын қалпына келтіруге қажетті жобалық-сметалық құжаттар әзірлене бастайды. Елбасының 5 әлеуметтік бастамасында қаузалған газдандыру мәселесі Талапты да айналып өтпейтінін естіген жұртшылықты 2019 жылы ауылды газдандыруға байланысты сметалық құжаттар жобасы дайындалады деген жаңалықты қуана қарсы алды.

Есептік кездесуге кел-гендердің назарына домбыра үйірмесінің тәрбиеленушілері аудартты. Олар «Балбырауын», «Кеңес», «Адай» күйлерін орындап, жиналғандардың құлақ құрышын қандырды. 2018 жылы №14 мектептің негізі қаланғанына 40 жыл толуына орай, «Рухани жаңғыру» бағдарламасы аясында мектеп мұражайы ашылған болатын. Мұнда Талап селосының Ұлы Отан соғыс ардагерлері мен тыл еңбеккерлерінің құжаттары, қазақ халқының тұрмысынан сыр шертетін ыдыс-аяқтар мен ер-тұрмандар қойылған. Мұражайдан Талап селосы жайында мол мағлұмат алған қала басшысы бастаған топ мектеп оқушыларының қолөнер туындыларын паш еткен көрмені тамашалады. Жезқазған қаласының 65 жылдық мерейтойына арнап мектептің ұстаздары Рақым Қуатов пен Баян Шатыбасова әзірлеген электронды кітап та көпшілікті таңырқатты. Аталған кітаптағы штрих-кодтар арқылы әп-сәтте ғаламтордан мысты өлкенің тарихы мен қаланың дамуына үлес қосқан тұлғалар жайында ақпарат алуға болады.

– Ауылдың амандығы – елдің амандығы, – деп Елбасы атап айтқандай біз елді-мекендердің дамуына барымызды саламыз. Өйткені, ауылды өркендету арқылы еліміз өзінің ұлттық экономикасы мен мәдениетін жаңғыртады. Нұрсұлтан Назарбаев «Қазақстандықтардың әл-ауқатының өсуі: табыс пен тұрмыс сапасын арттыру» атты Жолдауында да ауылдың көсегесін көгертуге бағытталған бірқатар тапсырмаларды жүктегені белгілі. Жолдауда ауылдық жерлерде кәсіпкерлікті дамытуды қолдау, алғашқы медициналық-санитарлық көмектің қолжетімді болуын қамтамасыз ету, ауылдың әлеуметтік ортасын жаңғырту мен «Ауыл – ел бесігі» жобасын іске асыру міндеттері қойылып, ауылдағы ағайынды сумен қамтуға 100 миллиард теңгеге дейін қаражат бөлінетіні қамтылды. Көріп тұрғандарыңыздай ауылдардың дамуы Мемлекет басшысының тікелей бақылауында, – деп сөзін жалғаған Қайрат Баяндыұлы село әкімінің алдағы жұмысы жемісті болуын тіледі.

Диана ОРАЗАЛИНА

ЖАНАШЫРЛЫҚ пен ЖАҢАШЫЛДЫҚ ТОҒЫСҚАН

Сәрсенбі күні Малшыбай ауылдық округының әкімі Қайрат Бапанов ауыл тұрғындарымен есептік кездесу өткізді. Ауыл басшысының есептік кездесуіне Жезқазған қаласының әкімі Қайрат Бегімов, әкім орынбасарлары, қалалық мәслихат хатшысы Советбек Медебаев пен Қарағанды облыстық мәслихатының депутаты Бекзат Алтынбеков, мекеме, кәсіпорын басшылары мен БАҚ өкілдері қатысты.

Ауыл әкімі Қайрат Бапановтың баяндамасында есептік кезең ішінде ауылдағы оң өзгерістер, өткен жылға жоспарланған жұмыстардың уақытында атқарылғаны айтылды.

– Ауылда жұмыспен қамту, бизнесті және шаруа қожалықтарын қаржылай қолдау жүйелі жолға қойылды. Малшыбай селосында 7 адам жұмыссыз ретінде тіркеліп, оның ішінде 3 адам тұрақты жұмыспен қамтылды. Селода жеке кәсіп ашып, оны дамытуға, бизнесті өркендетудің тұрақты көздерін қалыптастырып, жеке инвестицияны ынталандыру және нарық еркіндігін қолдау мақсатында 11 шаруа қожалығы мемлекеттік бағдарламаларға қатысты. Оның ішінде: 9 шаруа қожалығы ірі-қара малдарын асылдандыру бойынша субсидия алды, 1 шаруа қожалығы «Сыбаға» бағдарламасы арқылы 40 млн теңге, 1 шаруа қожалығы «Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017-2021 жылдарға арналған бағдарламасы арқылы 4 млн. теңге алды. Сонымен бірге, 2018 жылы «Дипломмен ауылға» бағдарламасы бойынша Малшыбай селосына 1 ағылшын тілі мұғалімі және 1 психолог маманы келіп, мектепте жұмыс істеп жатқанын атап өткім келеді, – деді Қайрат Мұратбекұлы.

Жалпы Жезқазған қаласынан 91 шақырым қашықтықта орналасқан Малшыбай ауылдық округында барлығы 90 отбасында 414 адам тұрып жатыр. 2018 жылы селоның заңды және жеке тұлғаларынан 18 142 290 теңге салық төленді, оның ішінде заңды тұлғалардан мүлік салығына 17 757 260 теңге, көлік салығына 6 807 теңге, жер телімін пайдалануға 132 719 теңге, бірыңғай жер салығына 219 487 теңге, жеке тұлғалардан жер салығына 15 057 теңге, мүлік салығына 10 960 теңге төленген.

Сондай-ақ, ауылда «Қазақтелеком» байланыс желілері, Beeline байланыс операторының желісі тұрақты жұмыс істейді. Ауыл әкімдігі мен мектеп интернетке қосылған.

Ауыл тұрғындары мен шаруа қожалықтарының «электронды үкімет» жүйесі арқылы қалаға бармай-ақ, село басында қызмет алуына жағдай жасалған.

– 2018 жылы істен шыққан 25 кВт трансформатор 100 кВт трансформаторға жергілікті бюджет арқылы 598 мың теңгеге ауыстырылды. Малшыбай селосының бас жоспарын жасауға «Жезқазған қаласының сәулет және қала құрылысы бөлімі» ММ арқылы 2018 жылы бас жоспар жасауға жергілікті бюджеттен 100 мың теңге бөлінді, қалған 18 млн. 900 мың теңге 2019 жылға жоспарлануда.

Бас жоспар көше және үй атауларын ретке келтіру, газ құбырларын кедергісіз жүргізуге, жер телімдерін жеке үй шаруашылығына, бизнесті дамытуға жеке және заңды тұлғаларға беруге ықпал етеді. Биыл селоның 5 көшесіне Ұлытау, Сарыарқа, Алаш, Достық, Сарыжайлау атаулары беріледі, – дейді Қ. Бапанов.

Әкімнің есептік баяндамасында биылғы жылға жоспарланған шаруалар да көрініс тапты.

– 2019 жылға 21 бағана орнатуға 9 млн 303 мың теңгеге сметалық құжаттар жасатылып, Малшыбай селосы көшелерін жарықтандыруға мүмкіндік туады. Облыстық автомобильдер жолдар басқармасы арқылы 2019 жылы «Сәтбаев-Малшыбай» тас жолының 37-50 шақырымына күрделі жөндеу жасау жоспарланып отыр. Сондай-ақ, футбол алаңы мен хоккей кортын орнатуға қалалық білім бөлімі арқылы жеткілікті қаражат бөлінді. Ауылдың мәдениет үйі де биыл күрделі жөндеуден өтпекші. Малшыбай селосы тұрғындарының, зейнеткерлер мен жастардың демалысын жақсарту үшін саябақтың сметалық құжаттары дайындалды. Парктің құрылысы «Жезқазған қаласының тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығы, жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары» мемлекеттік мекемесі арқылы 2019 жылға жоспарланған, – дейді ауыл әкімі.

Әкімнің есептік баяндамасынан соң ауыл тұрғындарына кезек берілді. Тұрғындардың дені ауылдағы атқарылып жатқан жұмысқа, ауыл әкімінің лауазымдық міндеттерін атқаруына көңілдері толатынын жеткізді. Мектепте жылудан, жарықтан қиындық жоқ. Шағын орталық жұмыс істеп тұр. Жылдан-жылға ауыл іші де көркейіп келеді. Есептік кездесуге арнайы келген қала әкімі, қала әкімдігіндегі мемлекеттік мекеме басшыларына өтініш айтқандар да болды.

Ауыл тұрғыны Раиса Жәнібекова балалары мал ұстап, шаруашылығын кеңейткілері келеді. Алайда, бұған дейін жер алу мүмкіндігі болмаған. Қазір 40 сиыры барын айтқан ол ұзақ мерзімге жер телімін алса, түрлі бағдарламаларға қатысып, субсидияға қол жеткізу мүмкіндігі туатынын айтады. Сондай-ақ, тиісті орындар жер пайдалану құқығын беру туралы аукционды жаздың соңында емес, ерте көктемде өткізсе, шаруалар үшін қолайлы болар еді деген де тілегін жеткізді.

Қала әкімі Қайрат Баяндыұлы бұл мәселеде қиындық жоқтығын, жер телімдері қолданыстағы заңнамаға сәйкес, жобалық-детальды жоспарлау құжаттары негізінде берілетінін, ол құжатты дайындау бүгінде Кеңгір ауылдық округы бойынша аяқталғанын, биыл Талап пен Малшыбай ауылдарына жасалып, бос жерлер шаруа қожалықтарына ұсынылатынын жеткізді. Сондай-ақ, биыл ауылшаруашылығы мақсатындағы жер пайдалану құқығын беру жөніндегі аукцион сәуір айында өтетінінен хабардар етті.

Ауыл тұрғыны Асқар Мұханбетжанов болса, ауылда ара-тұра мал ұрлығы болып тұратынын, ізі суымай ұрылар анықталса да полиция тарапынан тергеу шаралары созылып кететінін, ал күдіктілер емін-еркін ауылда жүргеніне шағымданды. 2017 жылы өзінің 46 бас ұсақ малы ұрланып, оны жиырмасы Кеңгір ауылынан табылғанын, ұрлағандар анықталса да іс бір тоқтатылып, қайта қозғалып, ұзаққа созылып кеткенін айтады. Қала басшысы бұл мәселені өз бақылауына алатынын айтып, сол жерде полиция басқармасының басшылығына тиісті тапсырма берді.

Кездесу жиынының соңында Рафа Сағындықова бастаған ауылдың бір топ тұрғыны қала басшысына, ауыл әкіміне атқарылып жатқан оң істер мен көрсетіліп жатқан қомақты қолдау үшін алғыстарын білдірді. Жаңашыл бастамалар алдағы уақытта да жалғасын тапса деген тілектерін жеткізді.

Өз тілшіміз

ПРЕЗИДЕНТ ЖОЛДАУЫ: сенімге – серпін!

НИЕТ БОЛСА, ЖҰМЫС ТАБЫЛАДЫ

Жезқазғандағы «Шаруа» базарының бірінші қабатында жұмыспен қамту орталығының қызмет көрсету бекеті ашылды. Енді бұл бекет қала тұрғындары үшін тұрақты қызмет атқаратын болады.

Мемлекет басшысы Н. Назарбаев жыл сайын Қазақстан халқына арнаған Жолдауында жұмыссыздардың санын азайтып, жұмыс орындарын көбейтуді тапсырады. Жылда еліміз бойынша жоғарғы оқу орындарын мыңдаған жас бітіреді. Бірі талай есіктің табалдырығын тоздырса да, екі қолға бір күрек таппайды, бірі төрт жыл бойы оқып алған дипломын сандыққа салып, басқа қызметке тұруға мәжбүр болатыны жасырын емес. Ойландыратыны бұндай жағдай үрдіске айналып барады.

Жұмыспен қамту орталығының бекет ашудағы негізгі мақсаты – жастарды жұмысқа тарту. Жалындап тұрған шағында құр босқа сандалып жүргені жарамайды.

Бекеттің ашылуына қала әкімі Қайрат Бегімов арнайы қатысты. Жұмыспен қамту орталығының басшысы Абай Әзімбаев бекеттің жұмысымен таныстырды. Айта кету керек, бекет сенбі, жексенбі күндері де жұмыс жасайтын болады. Бекетте қысқа мерзімді кәсіптік оқыту, 29 жасқа дейінгі адамдарға несие беру, қоғамдық жұмыстарға жіберу, микрокредиттер алуға жәрдемдесу бойынша кеңес береді.

Қала тұрғындары орталыққа көбіне несиелеу мәселесі бойынша келеді екен. Яғни, бұл кәсіп ашып, өз ісін дөңгелеткісі келетіндердің саны артқандығын көрсетеді. Сондай қала тұрғындарының бірі – Ернар Хасенов. Ол 2017 жылы «Нәтижелі жұмыспен қамту» бағдарламасы бойынша 18 млн теңге көлемінде несие алған. Сол алған қаражатқа 6 ықшамауданда «Мирас» және 9-орамда орналасқан «Алақай балақай» балабақшаларын ашқан. Қазіргі таңда білім ошақтарында жалпы саны 70-тен астам бала тәрбиеленуде. Осылайша кәсіпкер өзін ғана емес, сонымен қатар, 30-ға жуық жас маманды да жұмыспен қамтып отыр.

Бекет жұмысына сәттілік тілеген қала басшысы ұжым жұмыссыздар саны азайып, тұрғындар әл-ауқатының өсуіне үлес қосатынына сенім білдірді.

Арайлым ЕРҚОҢЫРОВА

Суреттерді түсірген **Ғалия ӘБДІҒАППАРОВА**

ПРЕЗИДЕНТ ТАПСЫРМАСЫН ОРЫНДАЙ ОТЫРЫП...

ЗЕЙНЕТАҚЫ мен ЖӘРДЕМАҚЫНЫҢ ӨСУІ ЖӨНІНДЕ

2019 жылдың 1 қаңтарына дейін тағайындалған, зейнетақы және еңбек сіңірген жылдарына қарай берілетін төлемдердің көлемі 2019 жылдың 1 қаңтарынан бастап 7%-ға жоғарылады.

2019 жылға келесі көрсеткіштер белгіленді:

Ең төменгі еңбекақы мөлшері – 42 500 теңге.

Ең төмегі мемлекеттік базалық зейнетақы төлемінің мөлшері – 16 037 теңге

Ең төменгі зейнетақы мөлшері - 36 108 теңге

Айлық есептік көрсеткіш – 2 525 теңге

Ең төменгі күнкөріс деңгейі – 29 698 теңге.

2019 жылы зейнеткерлікке шығатын азаматтар үшін зейнетақы төлемдерін есептеу үшін ескерілетін кірістің жоғарғы мөлшері 46 АЕК құрайды. 2018 жылы зейнетақы төлемдерін есептеу үшін ескерілетін шектелген кіріс 110 630 теңгені құраса, 2019 жылы 116 150 теңгені құрайды (46 *2525 АЕК).

Базалық зейнетақы төлемінің мөлшері зейнетақы жүйесіне қатысу өтіліне және ең төменгі күнкөріс деңгейіне (ТК) қарай анықталады:

Қатысу өтілі	ТК пайызы	01.01.2019 ж.төлем мөлшері
10 және одан көп жыл	54%	16 037
11	56%	16 631
12	58%	17 225
13	60%	17 819
14	62%	18 413
15	64%	19 007
16	66%	19 601
17	68%	20 195
18	70%	20 789
19	72%	21 383
20	74%	21 977
21	76%	22 571
22	78%	23 165
23	80%	23 759
24	82%	24 353
25	84%	24 947
26	86%	25 541
27	88%	26 135
28	90%	26 729
29	92%	27 323
30	94%	27 917
31	96%	28 511
32	98%	29 105
33	100%	29 698

2019 жылғы 1 қаңтардан бастап бала күтімі бойынша ай сайынғы жәрдемақы, босануға байланысты бір жолғы мемлекеттік жәрдемақы, № 1, № 2 тізімдері бойынша мемлекеттік арнайы жәрдемақы мөлшері жоғарылады.

Мемлекеттік әлеуметтік жәрдемақы	еселік	ТК 29698
		01.01.2019ж. бастап мөлшері
Мүгедектігі бойынша		
Жалпы науқастану, еңбек жарақаты, кәсіптік сырқат	1-топ 1,92	57 021
	2-топ 1,53	45 438
	3-топ 1,04	30 886
Бала күнінен мүгедектер	1-топ 1,92	57 021
	2-топ 1,59	47 220
	3-топ 1,20	35 638
16 жасқа дейінгі мүгедек балалар	1,40	41 578
мүгедектікке әскери қызметтен өту кезінде алған жарақаттың салдарынан душар болған мерзімді қызметтегі әскери қызметшілер қатарынан шыққан мүгедектер	1-топ 2,81	83 452
	2-топ 2,40	71 276
	3-топ 2,01	59 693
қызметтік борышын орындауға байланысты емес ауру салдарынан мүгедек болған жағдайда әскери қызметшілер (мерзімді қызметтегі әскери қызметшілерден басқа)	1-топ1,92	57 021
	2-топ1,53	45 438
	3-топ 1,04	30 886
әскери қызметшілер (мерзімді қызметтегі әскери қызметшілерден басқа), ішкі істер органдарында қызметкерлердің әскери қызметін атқаруда өзінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде алған мүгедектік	1-топ 3,44	102 162
	2-топ 2,65	78 700
	3-топ 2,01	59 693
Асыраушысынан айырылу бойынша		
1 асырауындағы адам	0,86	25 541
2 асырауындағы адам	1,49	44 251
3 асырауындағы адам	1,85	54 942
4 асырауындағы адам	1,96	58 209
5 асырауындағы адам	2,03	60 287
6 және одан көп асырауындағы адам	2,11	62 663
№ 1 тізімі бойынша мемлекеттік арнайы жәрдемақы	9,42 АЕК	23 786
№ 2 тізімі бойынша мемлекеттік арнайы жәрдемақы	8,38 АЕК	21 160
1-3 бала тууға байланысты бір жолғы жәрдемақы 4 және одан көп бала	38 АЕК	95 950
	63 АЕК	159 075
Бала күтіміне байланысты жәрдемақы 1-бала	5,76 АЕК	14 544
2-бала	6,81 АЕК	17 196
3-бала	7,85 АЕК	19 822
4-бала	8,90 АЕК	22473
Көп балалы аналар жәрдемақысы	6,4 АЕК	16 160
Мүгедек баланы тәрбиелеушіге жәрдемақы	1,05 ТК	31 183
Бала күнінен I топ мүгедек баланың күтімі бойынша жәрдемақы	1,05 ТК	31 183

Бұрын болған жеңілдіктердің орнына төленетін арнайы мемлекеттік жәрдемақы мөлшері (АМЖ) 2019 жылдың 1 қаңтарынан бастап жаңа айлық есептік көрсеткіш 2 525 теңге бойынша есептелді.

Арнайы мемлекеттік жәрдемақылар	**01.01.2019ж. бастап ұлғайтылғаннан кейін**	
	АЕК 2525	
	еселік	**мөлшері**
Кеңес Одағының батырлары, соғыс және үш дәрежелі еңбек даңқы ордендерінің кавалерлері	138,63	350 041
ҰОСҚ болып табылатын Социалистік Еңбек Ерлері, соғыс және үш дәрежелі еңбек даңқы ордендерінің кавалерлері	74,65	188 492
ҰОСҚ болып табылмайтын, Социалистік Еңбек Ерлері, соғыс және үш дәрежелі еңбек даңқы ордендерінің кавалерлері	9,6	24 240
ҰОС мүгедектері	16	40 400
ҰОС қатысушылары	16	40 400
ҰОС мүгедектеріне теңестірілген тұлғалар	7,55	19 064
ҰОС қатысушыларына теңестірілген тұлғалар	6,19	15 630
ҰОС жауынгерлерінің жесірлері	4,48	11 312
Қайтыс болған ҰОСҚ, ҰОСМ әйелдері (күйеулері)	2,56	6 464
Бейбіт заманда қайтыс болған әскери қызметкерлердің отбасылары	4,59	11590
Ұлы Отан соғысы жылдарында тыл еңбеккерлері	2,13	5 379
1988-1989 жылдарда Чернобыль АЭС апат салдарын жоюға қатысушылар	2,13	5 379
I және II топ мүгедектері	1,49	3 763
III топ мүгедектері	0,64	1 616
IV және одан көп баласы бар көп балалы отбасылары	4,16	10504
Саяси қуғын-сүргіннің құрбандары	1,07	2 702
ҚР ерекше сіңірген еңбегі үшін	1,07	2 702
«Қазақстанның ғарышкер ұшқышы» құрметті атағына лайықты тұлғалар	138,63	350 041

Қалалық және ұялы телефонынан тегін 1411 қысқа нөміріне қоңырау шалу арқылы Сіз келесі сұрақтар бойынша кеңес ала аласыздар:

- зейнетақымен қамтамасыз ету;
- әлеуметтік қамтамасыз ету және әлеуметтік сақтандыру;
- еңбек қатынастары;
- халықты жұмыспен қамту;
- мүгедек баланы тәрбиелеп отырған тұлғаларға онлайн психологиялық кеңеске өтінім.

Бұдан бөлек, info@info.mintrud.kz электрондық поштасы және www.info.mintrud.kz web-порталы арқылы Байланыс орталығына жүгінуге болады.

Әлеуметтік–еңбек саласындағы ақпараттық–кеңестік қызмет көрсету бойынша Басқармасына (Байланыс-орталығы) сенбі, жексенбі және мереке күндерінен бөлек, күнделікті 09.00-18.00 аралығында жүгінуге болады.

«Жезқазған қаласының ветеринария бөлімі» мекемесі мемлекетіміздің ветеринариялық-санитариялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саясатын жүзеге асырады.

ЖЕЗҚАЗҒАН ҚАЛАСЫ ВЕТЕРИНАРИЯ БӨЛІМІНІҢ 2018 ЖЫЛЫ АТҚАРҒАН ЖҰМЫСТАРЫ ТУРАЛЫ ЕСЕБІ

Бөлім 6 бюджеттік бағдарламаның әкімшісі болып табылады:

1. Жануарлардың энзоотиялық аурулары бойынша ветеринариялық іс-шаралар жүргізу;
2. Эпизоотияға қарсы іс-шаралардың жүргізілу;
3. Ауыл шаруашылығы жануарларын бірдейлендіруді жүргізу;
4. Қаңғыбас иттер мен мысықтарды аулауды және жоюды ұйымдастыру;
5. Мал қорымдарының (биотермиялық шұңқырлардың) жұмыс істеуін қамтамасыз ету;
6. Ауру жануарларды санитариялық союды ұйымдастыру.

Бұл функциялардың барлығын бөлімге ведомствалық бағыныстағы «Жезқазған қалалық ветеринариялық станциясы» ШЖҚ КМК жүргізеді. Қаржысы орындалған жұмыстар актісі негізінде төленеді.

2018 жылы бюджеттік бағдарламалар бойынша төмендегідей жұмыстар атқарылды:

«Жануарлардың энзоотиялық аурулары бойынша іс-шаралар жүргізу» бағдарламасы бойынша Қарағанды облыстық мәслихаты бекіткен «Қарағанды облысы аумағында тіркелген энзоотиялық аурулар тізбесіндегі» энзоотиялық ауруларға қарсы жұмыстар жүргізілді. Олар:

- Жылқы малының сақауы тіркелген Ұлытау ауданы, Сарысу елді-мекеніне көршілес жатқан Түйемойнақ, Теректі, Талап елді-мекендерінің жылқылары сақауға қарсы егілді;
- 2015 жылы тейлериоз ауруы тіркелген Әуежай саяжайы және көршілес Талап селосы, Жезқазған қаласы ірі қарасы тейлериозға қарсы егілді;
- Барлық Жезқазған аумағы бойынша бұзаутаз, қойдың қотыр ауруы білінген шаруашылықтардың малы тері ауруларына қарсы егілді.

«Эпизоотияға қарсы іс-шаралар жүргізу» бағдарламасы бойынша «Профилактикасы, диагностикасы бюджет қаражаты есебінен жүзеге асырылатын жануарлардың аса қауіпті ауруларының тізбесіне» сәйкес:

«Бруцеллез» ауруының алдын алу мақсатында барлық ірі қара, ұсақ мал және жылқы малының 10 пайызы тексерілді.

Бруцеллезге тексерулер нәтижесінде 62 бас мүйізді ірі қара оң нәтиже берді. Оның 62 басы түгелдей Сәтбаев қаласының «Али» мал сою бекетінде санитарлық союдан өтті. Бруцеллездің клиникалық белгілері болған жоқ. Ереже бойынша санитарлық союдың алдында клиникалық белгілері тексеріліп, сойғаннан кейін ішкі органдары комиссиялы түрде ветеринариялық-санитарлық сараптау жасалып, ауруға тән белгілер анықталмағандықтан шектеусіз сатуға жіберілді.

Ауыл шаруашылығы министрі бекіткен профилактикасы мен диагностикасы бюджет қаражаты есебінен жүзеге асырылатын жануарлардың аса қауіпті ауруларының алдын алуды жоспарлау ережесіне сәйкес «Сібір жарасына» қарсы барлық ауыл шаруашылығы жануарлары, «құтыруға» жабайы жануарлармен етене араласу қаупі бар шаруашылықтар жанындағы иттер егілді, осы шаруашылықтағы иттер «эхинококкоз» ауруына қарсы дегильминтизация жасалынды, «Қарасан» ауруына 4 жасқа дейінгі ірі қара малы егілді. «Туберкуллез» ауруына ірі қара малдың аналығы тексерілді. Оң нәтиже бергені жоқ.

«Ауыл шаруашылығы жануарларын бірдейлендіруді жүргізу» бойынша 2018 жылы туылған барлық төл сырғаланып, таңбаланды.

«Қаңғыбас иттер мен мысықтарды аулап, жоюды ұйымдастыру» бағдарламасы бойынша 2324 ит және 835 мысық ауланып, жойылды.

«Жезқазған қалалық ветеринарная станциясы» ШЖҚ коммуналдық мемлекеттік кәсіпорны аумағында ауланған иттер мен мысықтарды уақытша ұстауға арналған тәлімбақ ұйымдастырылды. Бюджетті нақтылау кезінде ауланган ит-мысықтарды иесі табылғанша уақытша асырау үшін тамағына қаржы бөлінді.

«Мал қорымдарының жұмыс істеуін қамтамасыз ету» бағдарламасы бойынша Жезқазған қаласы аумағындағы 3 селолық округтегі мал қорымы және Жезқазған қаласынындағы мал қорымы ветеринариялық талаптарға сай күтіп ұсталуда.

2017 жылы үш мал қорымының (Жезқазған қ. Талап с.Малшыбай с.) қоршауы жөнделді.

Жезқазған қаласы аумағында талапқа сай 2 мал сою пункті бар: ЖК «Кулжанов Д.» және «Жезқазған АКК» ЖШС. Екі мал сою пунктінде де ветеринариялық зертхана бар. Сойылған мал ұшалары зертханалық тексеруден өтіп, ветеринариялық анықтамамен қаланың сауда орындарына жіберіледі.

Қаладағы ет өнімдерін сататын базарларда жеке меншік ветеринариялық санитарлық сараптау зертханалары жұмыс істейді, сатылуға келген мал өнімдері толық сол зертханадан тексеруден өтіп, сатылымға шығады. Сондықтан да базарда ауру малдың еті сатылу қаупі жоқ.

Жезқазған қаласы бойынша соңғы 5 жылдағы эпизоотиялық жағдай төмендегідей болды:

- 2014 жылы «Бруцеллез» ауруының алдын алу мақсатындағы диагностикалық тексерулер нәтижесінде 58 бас ірі қара оң нәтиже берді, барлығы санитарлық союдан өтті . Бактериологиялық тексеру оң нәтиже берген жоқ сондықтан да шектеу іс-шаралары қойылған жоқ.

Осы жылы Аэропорт саяжайынан «тейлериоз» ауруы тиркелді.Бұл ауру карантин немесе шектеу шаралары қойылатын аурулар тізбесіне жатпайтындықтан шектеу қойылған жоқ. Бірақ, Қарағанды облысының профилактикасы мен диагностикасы бюджет қаражаты есебінен жүзеге асырылатын жануарлардың энзоотиялық ауруларының тізбесіне енгізілді.

- 2015 жылы «Инфекциялық ринотрахеит және вирусты диарея» ауруы тіркелді. Шектеу қойылып, республикалық эпизоот отряд келіп сауықтырды.
- 2016 жылы «Бруцеллез» ауруының алдын алу мақсатындағы диагностикалық тексерулер нәтижесінде 33 бас ірі қара оң нәтиже берді. Бактериологиялық тексеру оң нәтиже берген жоқ, сондықтан да шектеу іс-шаралары қойылған жоқ.

Осы жылы базарға сатуға алып келген ірі қара ұшасынан «Туберкулез» анықталып, Кеңгір селосы, Школьная көшесі 8/2 үйге шектеу іс-шаралары қойылып, республикалық эпизоот отряд келіп жұмыс жасап, сауықтырды.

- 2017 жылы «Бруцеллез» ауруының алдын алу мақсатындағы диагностикалық тексерулер нәтижесінде 4 бас ірі қара оң нәтиже берді. Бактериологиялық тексеру оң нәтиже берген жоқ, сондықтан да шектеу іс-шаралары қойылған жоқ.

Осы жылы Малшыбай селосы, «Жамантас» қыстағынан «Листериоз» ауруы тіркелді.Малшыбай селосы әкімінің шешімімен шектеу қойылып, сауықтырылды.

- 2018 жылы «Бруцеллез» ауруының алдын алу мақсатындағы диагностикалық тексерулер нәтижесінде 62 бас ірі қара оң нәтиже берді. Барлық оң нәтиже берген мал ереже бойынша санитарлық союдан өтті. Сойылған жануарлардан патологиялық материалдар алынып, пункттің табынның мәртебесін анықтау үшін оны мемлекеттік ветеринариялық зертханаға бактериологиялық әдіспен зерттеулер жүргізу үшін жібереді. Оның ішінде Жезқазған қаласы, Аэропорт дачасы, Клубничная көшесі 31-үйдің 4 бас сиырынан алынған патматериал ветеринариялық зертханаға 2018 ж. 12 сәуір күні бактериологиялық зерттеуге жіберілді, 2018 ж. 21 мамырда 4 материалдың біреуіне «Бруцеллез» ауруына оң нәтиже деген экспертиза актісі алынып, шектеу қойылды. Сондай-ақ, Түйемойнақ станциясы, Жұмашев С. ауласынан да «Бруцеллез» ауруына оң нәтиже берілгендігі туралы акт экспертиза алынып, шектеу қойылып, сауықтырылғаннан кейін шектеу алынды.

Ветеринария мәселелері бойынша халықтың арасында ағарту жұмыстарын жүргізу бойынша:

Жергілікті газеттер «Сарыарқа» және «Жезказганский вестник» газеттерінде Қарағанды облыстық мәслихатының XXII сессиясының 2013 жылғы 12 желтоқсандағы № 245 шешімімен бекітілген Қарағанды облысының аумағында иттерді және мысықтарды күтіп-ұстау Қағидаларына түсініктеме беру мақсатында 2 мақала жарияланды. «Бруцеллез» ауруының таралу себептері мен алдын алу туралы және «Жануарлар өнімдерін тасымалдау және сату ережелері» туралы нұсқаулықтар таратылды. Бөлімнің сайтында ақпараттар жарияланды.

Жалпы эпизоотиялық жағдай тұрақты. Қаладағы эпизоотиялық жағдай үнемі бақылауда.

Жезқазған қаласының ветеринария бөлімі

ХАБАРЛАНДЫРУ

ҚОҒАМДЫҚ БІРЛЕСТІКТЕР НАЗАРЫНА!

Құрметті қоғамдық бірлестіктердің төрағалары! Сіздер жыл сайын есептік кезеңнен кейінгі 31 наурызға дейін:

Үкіметтік емес ұйымдармен өзара іс-қимыл саласындағы уәкілетті органға өз қызметіңіз туралы, оның ішінде құрылтайшылар (қатысушылары), мүліктің құрамы, үкіметтік емес ұйымдармен өзара іс-қимыл саласындағы уәкілетті орган бекіткен тәртіппен ақшаны қалыптастыру көздері және жұмсау бағыттары туралы мәліметтерді ұсынуларыңыз қажет. Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы Кодексіне (10.05.2017 ж. берілген өзгерістер мен толықтыруларымен) сәйкес мәліметтер берілмеген жағдайда 489-1-бап. Қазақстан Республикасының Коммерциялық емес ұйымдар туралы заңнамасын бұзу:

1. Қазақстан Республикасының аумағында қызметін жүзеге асыратын коммерциялық емес ұйымдардың, шетелдік және халықаралық коммерциялық емес ұйымдардың филиалдары мен өкілдіктерінің (оқшауланған бөлімшелерінің) үкіметтік емес ұйымдармен өзара іс-қимыл саласындағы уәкілетті органға өз қызметі туралы, оның ішінде өзінің құрылтайшылары (қатысушылары), мүліктің құрамы, ақшаны қалыптастыру көздері мен жұмсау бағыттары туралы мәліметтерді ұсынбауы немесе уақытылы ұсынбауы, сондай-ақ, дәйексіз немесе көрінеу жалған мәліметтер берген жағдайда ескерту жариялауға әкеп соғады.

2. Аталмыш баптың бірінші бөлігінде көзделген іс-әрекеттер (әрекетсіздік) әкімшілік жаза қолданылғаннан кейін бір жыл ішінде қайталанған болса, жиырма бес айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға не қызметін үш ай мерзімге тоқтата тұруға әкеп соғады.

Үкіметтік емес ұйымдардың қызметі туралы мәліметтерді уәкілетті органға пошта арқылы немесе қолма-қол ұсынған үкіметтік емес ұйымдар өз қызметі жайындағы ақпаратты ілеспе хатпен бірге Астана қ-сы, Есіл ауданы, Мәңгілік Ел даңғылы 8, 15-кіреберіс, индекс 010000, Қазақстан Республикасы Дін істері және азаматтық қоғам министрлігінің Азаматтық қоғам істері Комитеті мекенжайына жолдайды.

Үкіметтік емес ұйымдар туралы мәліметтерді электрондық түрде ұсыну үшін арнайы infonpo.kz веб-портал жұмыс істейді. Веб-порталда авторизацияланып, тіркелу үшін заңды тұлғаға электрондық-цифрлық қолтаңба (ЭЦҚ немесе сертификат) алу қажет. ЭЦҚ алу үшін жақын жердегі халыққа қызмет көрсету орталығының (ХҚКО) бөлімшесінде өтінім беруге болады. Мәліметтер заңды тұлғаға немесе оны алмастыратын тұлға берілген электрондық цифрлық қолтаңбамен куәландырылады.

Мәліметтерді үкіметтік емес ұйымдар жыл сайын есепті кезеңнен кейінгі жылдың 31 наурызына дейін ұсынады.

Толық ақпарат алу үшін «Жезқазған қаласының ішкі саясат бөлімі» ММ-не хабарласуға болады. **Мекенжайы: Жезқазған қаласы, Алаш алаңы,1, каб.Индексі 100602, e-mail: zhez_ovpe@mail.ru, телефон: 73-49-63.**

ЖЕЗҚАЗҒАН ҚАЛАСЫНЫҢ ҚОҒАМДЫҚ КЕҢЕСІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ЖӨНІНДЕГІ ЖҰМЫС ТОБЫНЫҢ МҮШЕЛЕРІН САЙЛАУ БОЙЫНША КОНКУРС ЖАРИЯЛАУ ТУРАЛЫ ХАБАРЛАНДЫРУ

Жезқазған қалалық мәслихаты Жезқазған қаласының қоғамдық кеңесін қалыптастыру жөніндегі жұмыс тобының мүшелерін сайлау бойынша конкурс жариялайды. Конкурс азаматтар мен үкіметтік емес ұйымдардың өкілдері арасында өткізіледі.

Конкурсқа қатысу үшін мынадай құжаттар ұсынылады:

1) нысан бойынша өтініш (үлгілері сайтта maslihat.zhezkazgan.gov.kz);

2) жұмыс тобының мүшелігіне кандидатураны ұсыну туралы коммерциялық емес ұйымның жазбаша ұсынысы;

3) Қазақстан Республикасы азаматының жеке куәлігі көшірмесі;

Кандидаттың қылмыстық жазаға тартылмауы, психологиялық тұрғыдағы аурулардың болмауы,есірткіге тәуелділіктің болмауы тиіс.

Жұмыс тобына кандидатуралар бойынша ұсынысты 2019 жылдың 1 ақпаны мен 11 ақпан аралығында мына мекенжай бойынша ұсыну қажет: **100602 Жезқазған қаласы, Алаш алаңы, 1, «Жезқазған қалалық мәслихатының аппараты» ММ, 10-қабат.**

Электрондық мекенжай: **zhezmaslih@mail.ru**

Байланыс телефоны**: 8/7102/711323**

БҰРЫНҒЫ БАСШЫЛАР БЕЙНЕСІ

Мұхамбет КӨПЕЕВ: ЕЛ ЖАҚТАН ЖИІ ЕСТІЛГЕЙ ЖАҚСЫ ХАБАР

(Соңы. Басы 1-бетте)

– Таңдау тектен тек түсе қалмайды ғой...

– Ол кісі біздің облысқа 1988 жылы бірінші хатшы болып келді. Қаражалға атқарып жатқан қызметіме бір келгенінде кәдімгідей риза болып кеткені бар еді. Бұл былай болды. Евгений Георгиевич Қаражалға келіп, сондағы нысандарды аралауға шықты. Қалалық партия комитетінің, атқару комитетінің басшылары бар, бәріміз қаланы аралауға шықтық. Қай жерге барсақ та жұртшылық маған жақын келіп, хал-жағдай сұрасып жатқанын байқаған облыс басшысы:

– Сен өңкей өзіңді танитын адамдарды жинап қойғансың ба?, – деп әзілдеген сыңай танытты. Бірақ, көңілінде шынында да әлдебір күдік те болған секілді. Мен ол кісіге:

– Евгений Георгиевич, сіз маршрутыңызды өзіңіз белгілеп, өзіңіз таңдап келе жатқан жоқсыз ба?, – дедім. Өйткені, Е.Г.Ежиков-Бабахановтың қай нысанға баратынын ешқайсымыз да білмейтін едік. Сол жолғы кездесуден кейін оның маған деген сенімі арта түскені байқалды.

Жезқазған – облыс орталығы. Демек, қаланың мәртебесі жоғары. Облыстағы барлық қалалар мен елді-мекендер Жезқазғанға қарап бой түзейді. Өзгелерге барлық салалар бойынша өнеге көрсетіп, үлгі бола білу аса жоғары жауапкершілікті, ізденімпаздықты талап етеді. Соның бәрін ой елегінен өткізе келе сенім артылғаны анық. Ал, көрсетілген сенімді ақтау керек. Бұл үшін әрине, ең алдымен халықты қандай проблемалар толғандырады? Қаланың ауыз суы, жылу жүйесі, тазалығы, көлік қозғалысы және т.б. қызмет көрсету салалары елдің көңілінен шыға ма? Меніңше, әрбір жаңадан тағайындалған басшы өзіне қарасты аумақтағы алғашқы жұмыс күнін осындай мәселелерге көңіл аударудан, оны сараптауға салудан бастауға тиісті.

Қалалық партия комитетінің бірінші хатшысы болып сайланғаннан кейін қалалық атқару комитетінің бұрынғы төрағасын өзіме шақырып, әңгімелесіп көрсем, көп нәрседен бейхабар екенін байқадым. Сол екеуара болған әңгіменің бәрі есте қала қойған жоқ, бірақ, «Жуырда ғана қаладағы құдықтардың санын анықтадық» дегені қатты ренішімді туғызғаны есімде. Ол жаңадан тағайындалған басшы емес, қалалық атқару комитетінің төрағасы лауазымында жүргеніне үш жыл болған еді. Осыдан-ақ қабілеті, қалаға деген жанашырлығы айқын сезілді. Облыс басшылығына жылдамдатып қалалық атқару комитетінің төрағасын ауыстыру туралы мәселе қойдым. Бұл қызметке сол кезде облыстық коммунальдық шаруашылық басшысы қызметінде жүрген, бүгінде марқұм болып кеткен Талдыбай Қаленовті ұсындым. Менің бұл ұсынысыма облыс басшысы шоршып түсті.

– Неге?

– Кеңес заманында «жазылмаған заңдар» көп болатын. Сондай «заңдардың» талабына сәйкес бір басшы қазақ болса, екінші басшы міндетті түрде басқа ұлттан болуы керек еді. Сондықтан да, облыстық партия комитетінің бірінші хатшысы Е.Г.Ежиков-Бабаханов менің ұсынысымды естігенде «не айтып отырсың?» дегендей үнсіз отырып қалды. Ол кісіге уақыттың өзгеріп жатқанын, республиканың Егемендік туралы Декларация қабылдау қарсаңында тұрғанын, сондықтан, бұрынғы қасаң қағидаларға жабыса берудің дұрыс еместігін ақырындап отырып жеткіздім. Әсіресе, Талдыбайдың бұрын осы қалада қызмет еткенін, қаланың коммуналдық саласын өте жетік білетіндігін, облыс орталығындағы жылу, су, жарық мәселесінде ешқандай проблема туындамау керектігін алға тартып, ұсынысымның барынша дәлелді білгендіктен, обком басшысы ақырында келісті, сөйтіп, Т.Қаленов қалалық атқару комитетінің төрағасы қызметіне тағайындалды.

– Сонымен, жұмысты неден бастадыңыз?

– Мен жұмыс кестемді екі ауысымнан тұратын етіп құрдым. Мұның мәнісі былай: біріншіден, күндізгі уақытта әртүрлі жиындар, семинарлар, т.т. Екіншіден, кешке қарай тәулік бойы үзіліссіз жұмыс істейтін өндіріс орындарын аралау, жұмыскерлермен жұмыс орындарында кездесу.

– Мына жұмыс тәсіліңіздің бүгінгі басшылар үйренетін тұстары да жеткілікті тәрізді. Сондықтан, кеңірек айтып берсеңіз...

– Пайдалана ма, жоқ па, өздері біле жатар, менің міндетім – айту, сенің міндетің – жеткізу. Екеуміз осы міндетімізді атқарайық.

Кешкілік жұмыстан келген соң, жақсылап шайымды ішіп аламын да, өзім «түнгі кезекшілік» деп атаған жұмысқа кірісетінмін. Мыс қорыту зауытында электролизді, анодты цехтарында, байыту фабрикасында, №1, №2 Бас корпустарында, тоқыма фабрикасының басты цехында және т.б. өндіріс орындарында болатынмын. Жұмыскерлермен бірге цех ішін аралап, өндірістің қыр-сырымен, азаматтармен танысамын. Олар кезектесіп шай ішкен кезде қастарына отырып, бірге ішемін. Алғашында адамдар аздап қорқасоқтап, ашылып әңгімелесе қоймайтын. Кейін олар тіпті, мені күтіп тұратын, іздеп жүретін болды. Мұндай кездесулерде қандай мәселелерге көңіл аударылатын еді? Айталық, дүкендердің жұмыс кестесіне көпшіліктің көңілі тола ма, жұмыскерлерге ыңғайлы ма, жоқ па? Халықтың азық-түлікпен қамтамасыз етуге байланысты қандай ойлары бар? Өздеріңізге мәлім ол кезде дүкендердің сөрелері қәзіргідей толып тұрмайды Басты сұраныс сапалы нан мен сүт уақытында жеткізіліп тұру керек. Монша, пошта, байланыс, жалпы тұрмыстық қызмет көрсету салаларына деген көзқарастары қандай? Автобустардың жүріс-тұрыстары қалай? Су, жылу, жарық мәселелерінде қандай проблемалар бар? Міне, осы тәрізді күнделікті тіршіліктің таусылмайтын мәселелері туралы көпшілікпен емен-жарқын, еркін сөйлесуші едік. Сол кездесулер кезінде айтылған ескертпелерді, өтініш -тілектерді негізге ала отырып, қалалық атқару комитетіне, басқа да мекеме, ұйымдарға тапсырмалар беріліп, мәселелердің оң шешімін табу талап етілетін. Шыны керек, сол кездесулерде көптеген өтіріктің беті ашылып жататын. Әрбір саланың басшыларына бұрынғы жазылған анықтамаларын қайта қарауға тура келді, өйткені, олардың көпшілігінде жалғандық басым еді.

Адамдармен әңгімеде тек қаланың тыныс-тіршілігі туралы ғана емес, отбасындағы жағдайлар туралы да сұрастыратынмын. Біреуге отын керек, біреуге көлік керек дегендей... Қазір есімін ұмытып отырмын, тігін фабрикасындағы бір жұмыскер орыс әйелі баласының сырқатына қажетті, бірақ, таптыра бермейтін, дәріханаларға сирек түсетін дәрі туралы айтты. Ол маған жылап отырып, сол дәріні табуға көмектесуімді өтінді. Ертесіне жұмысқа келе сала, дәріханалар жүйесінің басшылығына телефон шалып, «осындай да осындай дәрі керек еді» десем, ол да ешқандай көмектесе алмайтынын жеткізді. Шынында да, өте сирек қолданылатын дәрі екен. Содан республикаға шығуға тура келді. Менің бағыма сол кезде республикалық «Казфармация» басшысы өзімнің жездем Ержан Қалекеев есімді азамат болатын. Біздің іздеген дәріміз Жезқазғанға арнайы тапсырыспен жеткізілді. Әлгі әйелге дәріні өз қолыммен апарып бердім. Сол сәттегі әйелдің қуаныштан ағыл-тегіл жылағаны көз алдымнан кетпейді. Кейін «Сынок, сенің арқаңда ұлым сауығып кетті» деп алғысын жаудырды. Адамдардан өзіңді жоғары ұстамасаң, олардың көңіліне жол таба білсең, олар барлық шындықты жасырмайды, өзің сұрап тұрғасын, саған кінә артпайды, керісінше, ақыл-кеңесін береді, ұсыныстарын айтады, соларды сараптап, ой елегінен өткізіп, кемшілікті жоюдың жолдарын белгілей білсең, жұмыс та жақсы жүреді.

Халықпен кездесулер барысында қаланың кейбір аудандарының тұрғындары тарапынан орталық жылу жүйесіне қосылмағандықтан көп қиыншылық көріп жүргендері туралы біршама шағым айтылды. Ал, бұл қаланың бюджеті арқылы шешіле қоймайтын мәселе еді. «Жезқазғантүстімет» ғылыми-өндірістік бірлестігінің бас директоры Тамерлан Михайлович Урумовты аталған мәселені талқылау үшін өзіме шақырдым. Масқара болғанда Т.М. Урумов қалалық партия комитетінің қай көшеде орналасқанын білмейтіндей болып көп кешікті! «Горкомның» ғимаратын білмеген адам оның бірінші хатшысының кабинетінің қай қабатта орналасқанын қайдан білсін?! Ол тек облыс басшыларын ғана мойындайтын мықты екенін білетінмін.

Кабинетке еңжарлау аттаған Тамерлан Михайловичті жасы үлкен кісі болғандықтан орнымнан тұрып, орындық ұсынып, қарсы алдым. Ол жайғасқаннан кейін:

– Қалада жылу неге жетіспейді? Жылу-электр орталығындағы №11 қазандықтың құрылысы неліктен тым ұзаққа созылып, бітпей жатыр?, – деген сұраққа көштім. Ол ыңыранып отырып:

– Қаражат жетіспей жатыр ғой, – деп, сұлықсыздау жауап қайтарды. Мені менсініңкіремей отырғаны намысыма тиіп:

– Сіз менің тау-кен инженері екенімді білетін боларсыз? Осы жерде туып-өскенім бар, аз да болса шахтада жұмыс істегенім бар, оның үстіне осыған дейін обкомда бөлім басшысы болған кезде, комбинаттың жағдайын бірнеше қайтара бюроға дайындағанымда естіп-көргенім бар, сондықтан да қаражатты тиімді пайдаланатын болсаңыздар, әбден жеткілікті деп есептеймін. Комбинаттың жұмыскерлерінің, кеншілер мен металлургтердің тұрмыстық жағдайын жақсартуға жұмсау орнына Анненск кенішінің әкімшілік ғимаратын салуға миллиондаған сом қаржы бөліп отырсыз. Бұл соншалықты қажетті ғимарат па? Ертеңгі күндері осы ғимараттың керегі жоқ болып шықпауына кепілдік бересіз бе? Жаңадан мұны салғанша, жанында тиіп тұрған №57-шахтаның кен көтеру мүмкіншілігін көбейтіп, ал, жер асты жұмыстарын осы Шығыс Жезқазған кенішінің кен аясы арқылы кеңейтуді есептеп көрдіңіздер ме? Бұл үлкен экономия келтіреді ғой! Егер ондай жұмыс жүргізілмесе, тиісті мамандарды Одақтық органдардан шақыртып зерделейік, – дегенім сол-ақ екен, жалы күжірейіп отырған Т.М.Урумов сылқ ете қалды. Зәре-құты қалмады.

– Сізден өтінемін, ешкімге айтпаңызшы, әйтпесе, бұл КСРО Жоспарлау комитетінде бекітіліп кеткен жоба ғой. Егер тексеру жасалып, жоба қате деп табылатын болса, мен ғана емес, бәріміз де құримыз, – деді жалынышты үнмен. Сөйтіп, сабасына түскен Тамерлан Михайлович қазандықтың құрылысын тездету үшін қаржы табуға уәде берді. Сәл кейінірек коттеджер мен «МЖК» ауданында автономды түрде жұмыс істейтін қазандық іске қосылды.

Т.М.Урумов кабинеттен шыға салысымен облыстық партия комитетіндегі, облыстық атқару комитетіндегі жақтастарына жетіп барып, мені жамандағанға ұқсайды. Обком хатшысы Шарпинский, облатком төрағасының бірінші орынбасары, кейін Жезқазғанның алғашқы әкімі болған Юрченко бірінен соң бірі телефон соғып, комбинаттың басшысын қорғап, жандары шығып кете жаздады. Халық жылудан тарығып отырғанда, олардың да әрекетсіз отырғандарының жөнсіздігін қатты айтуға мәжбүр болдым. Сөйтіп қала тұрғындарының қамын ойлаймын деп облыс басшылары қатарынан «жау» тауып алдым.

– Облыс басшыларына қарсы келу – қызмет бабында кері әсерін тигізуі мүмкін еді ғой. Бұл жағын ойламадыңыз ба?

– Жезқазған – менің туған қалам, осы топыраққа кіндік қаным тамған, осында өсіп-жетілдім. Өзімнің туған жеріме қолымнан келгенше қызмет істей алмасам, азаматтығыма сын емес пе? Сосын әр нәрсенің жөн-жобасы деген болу керек қой. Жөнсіз сынап, мінеп, сөзіңді тыңдамай, өзіңді қолдамай жатса, неге қарсы шықпасқа? Неге өзіңнің дұрыстығыңды дәлелдеу үшін күреспеске? Бір ғажабы, обкомның бірінші хатшысы Е.Г. Ежиков-Бабахановтың маған деген көңілі алабөтен жоғары еді, ол мені өте қатты сыйлайтын, қадірлейтін. Сыйлайтыны соншалық мені «Мәке» дейтін. Менің бастамаларымды әрдайым қолдап отырды. Өзінің көмекшісіне «Егер Мұхамбет Жұманазарұлы келемін десе қабылдау бөлмесінде күтіп қалмасын, оның уақыты жоқ. Мен оның қала үшін қалай жанын салып, жүгіріп жүргенін жақсы білемін. Егер қолым босамайтын болса алдын-ала Мәкені ескертіп қойыңдар» деген арнайы тапсырма беріп те қойған екен.

Облыс басшыларының арасында әдейі тұқыртып ұстағысы келетін шовинистері де, өздерінің білім, білігі жетпегеніне өзгені кіналауға дайын тұратын кеудемсоқтары да аз болмады. Бұл менің облыс басшыларымен бірнеше рет тайталасып қалуыма түрткі болды.

– Қазіргі кезде биліктің о жақ, бұ жағында жүрген азаматтардың арасында өзінен төменге өктем сөйлеу, ал, жоғары лауазым иесінің айтқанын жазылмаған заң іспетті қабылдау қалыптасып кеткені байқалады. Табансыздық, жалтақтықтың ақыры жақсылыққа апармайтыны белгілі. Сондықтан, «Неге өзіңнің дұрыстығыңды дәлелдеу үшін күреспеске?» деген сөзіңіз қатты ұнап отыр.

– Ешкіммен еш уақытта шекісу, тартысуды алдыма міндет, мақсат етіп қойған адам емеспін. Түсінісіп жұмыс істегенге ештеңе жетпейді. Бірақ, қайталап айтайын, істің жөніне қарау керек.

Кешегі Кеңес заманында халық жылына екі мәрте, 1 Мамыр – Еңбекшілердің Халықаралық ынтымағы және 7 қараша – Ұлы Октябрь социалистік революциясы күндерінде шеруге шығатын. Халық шеруден соң мерекені мейрамдап, көңіл көтеруі керек.

Қазіргі Жезқазған қаласы әкімдігі орналасқан ғимараттың алдында В.И.Лениннің зәулім ескерткіші тұратын. Соның алдынан облыс басшыларына, құрметті қонақтарға арналған мерекелік мінбер орнатылады. Қала мекеме, кәсіпорын, ұйымдары рет-ретімен Бейбітшілік көшесінің бойымен көлді бетке алып, өтуі тиіс. Бұл негізі адамдарға ыңғайсыздық тудыратын. Неге? Өйткені, шеруден соң, адамдар қаланың орталығында мерекені жалғастыру үшін қашан шеру біткенін күтіп, сырт жақта тосыңқырап қалатын. Олардың қолдарындағы ұрансөздерді де мекемелердің ғимараттарына қайта апару қажет. Сондықтан шеру маршрутына өзгеріс енгіздім. Шеру көл жақтан басталып, қаланың ішіне қарай жылжитын болды.

Қаладағы ең ірі мекеме «Жезқазғантүстіметалл» өндірістік бірлестігі мен «Казмедьстрой» басшылығына қазіргі Қ.Сәтбаев және Алғашқы Құрылысшылар, ал бюджеттік ұйым ұжымдарына С. Сейфуллин ескерткішінің маңындағы алаңдарда мерекені одан әрі жалғастыру мақсатында іс-шаралар ұйымдастыру тапсырылды. Біздің бұл бастамамыз облыстық партия комитетінің идеологиялық жұмыстары жөніндегі хатшысы С.Сапарғалиевтің көңілінен шықпады. Ол бұлқан-талқаны шығып:

– Пәлен жылдан бері қалыптасқан маршрутты неге өзгертесіңдер? Егер бұрын мұндай шеру өткізіп көрмеген болсаң, балқаштықтардан үйреніңдер. Сен қызмет бабында ғарыштық жылдамдықпен өсуді білесің, бірақ, әлігe күнге облыстың орталығы болып саналатын қаланың мәртебесін түсінбейсің, – деп, ақылға қонымсыз, бір-біріне қабыспайтын сөздермен сынап, мінеп, ешқандай негізі жоқ айқайға басты. Түсіндіргің келеді, түсінбейді.

– Жезқазған облыс орталығы болғандықтан, керісінше, Балқаш бізден үйренсін, – деймін. Әрі-беріден соң мерекенің адамдар үшін жасалатынын, олардың шеруден соң алаңдарға барып, ұжым болып, жұптарын жазбастан, бала-шағаларымен бірге қыдырып, көңіл көтерулеріне жағдай жасауымыз керектігін айттым. Ақыры, шерудің «дауы» обкомның бірінші хатшысының кабинетіне шейін жетті. Е.Г. Ежиков-Бабаханов мәдениеті жоғары, қашан болсын асығыстыққа жоқ, қандай мәселеге болсын байыппен қарайтын басшы еді. Ол біздің сөзімізді тыңдап болған соң, С.Сапарғалиевке қарап:

– Егер бұл бастама қала тұрғындарына ыңғайлы болса, қолдау керек, – деді. Бәрі орны-орнына қойылды. Болмашы ғана нәрсе секілді көрінгенімен, осының өзі адамдарға үлкен әсер етті. Бұл туралы сол тұста халық маған ризашылықтарын білдірді.

Қатар жатқан көршілес қос қаланың шаруашылығының біршамасы ортақ болып келетін. Әсіресе, сүт, ет комбинаттарының өнімін екі қала бірдей тұтынамыз. Сондықтан, олардың жұмысының мүлтіксіз болғанына екі қаланың басшылығы да мүдделіміз. Бірақ, сүт зауыты да, ет комбинаты да Жезқазған қаласы төңірегінде орналасқан. Ал, олардың жұмысына ешкімнің көңілі толмайды, өйткені, екі күннің бірінде бұзылып, тоқтап қалып жатады. Бірде облыстың бірінші басшысы Е.Г. Ежиков-Бабаханов обкомның төрт хатшысын, облатком төрағасы мен оның бірінші орынбасарын, облыстық ауыл шаруашылық басқармасының, облыстық «Сельхозтехника» бірлестігінің басшыларын, мені және Сәтбаев қаласының бірінші басшысы Владимир Николаевич Малышевты шақырып, ет комбинаты мен сүт зауытының мүшкіл жағдайын қарап, талқылаған жиын өткізді. Жиын барысында алдымен облыстық партия комитетінің хатшылары Иван Шарпинский мен Аманжол Көпбаевтің, облыстық атқару комитеті төрағасының бірінші орынбасары Григорий Юрченконың есептері тыңдалды. Енді мына қызықты қараңыз, олар аталған өндіріс орындарындағы кемшіліктердің бәріне Жезқазған қаласының басшылығын, яғни, мені кінәлі етіп шығарды. Қандай ұсыныс жасады дейсіз ғой? «Бұлар Балқашқа барсын, қалай басшылық жасауды, жұмысты қалай жүргізуді солардан үйренсін» деді. Олардың сөздерін әзер тыңдап отырдым. Есеп беру қалай аяқталды, солай сөз сұрадым.

– Евгений Георгиевич, Жезқазған – облыс орталығы. Мұнда облыстың бүкіл басшылығы орналасқан. Бәрі шетінен мықты, ақылды, іскер. Неге бұлар «Жапон барлаушылары» секілді сырттан бақылап отыруға ғана әдеттеніп алған? Егер Балқаш қаласында бәрі керемет болса, онда облыстық мекеме басшылары Жезқазған облысын 6 ай Жезқазған қаласынан, 6 ай Балқаш қаласынан басқарсын. Мүмкін сонда 6 ай ішінде біздің миымыз істеп кетіп, басымызға ақыл бітіп, шаруамыз алға басатын шығар, – деп, бір-ақ тоқтадым. Бірінші хатшыдан басқасының бәрі «Бұл Көпеев әбден шектен шығып кетті. Теперь он нас хочет выселить из Жезказгана» деп ыршып түссін. Сонда Евгений Георгиевич:

– Вообще-то, Мәке прав. Почему в городе где сосредоточны все умы, руководители и специалисты областных организации не могут навести порядок? Значит никто из нас не хочет брать ответственность на себя, поэтому по принципу «моя хата с края» не вникает в суть проблемы. Прошу облисполком срочно составить пошаговый план по выявлению проблем и пути их решения, - деп аяқтады. Осылайша, тағы бір жөнсіздіктің жолы кесілген еді. Жиыннан соң Владимир Николаевич Малышев кабинетіме келіп, құшақтап:

– Ты не боишься их? Они же житья не дадут тебе!, – деді. Мен:

– Владимир Николаевич, я никого не боюсь! Потому что я честен перед своей совестью. Я работаю для того, чтобы жители были довольны, принятыми нами решениями на их блага. Других цели у меня нет!, – дедім. Солай шындықты айтамын деп талай рет айқасуға тура келді. Жұмыста талапты күшейтсең, халыққа жаққанмен, қасыңдағыларға жақпайсың. Сосын олар айналаңнан ор қаза бастайды. Жезқазғанда осындай жағдайды бастан өткеруге тура келді.

– Сіз қалалық Кеңестің төрағасын сайлау кезіндегі болған тартысты меңзеп отырсыз ба?

– Ия. Горбачевтің Кеңестер ролін күшейтемін деген саясатына байланысты жергілікті жерлердегі партия комитеттерінің бірінші хатшылары Кеңес төрағасы деген қызметті де қоса атқаратын болған. Сол төрағаны сайлау кезінде мені ысырып жіберуді көздеген бүлікші топ пайда болды. Обком басшылығын әзер дегенде көндіріп, қалалық Кеңес атқару комитетінің төрағалығына өзім алып келген азамат өзіме қарсы топ ұйымдастырады деп үш ұйықтасам түсіме кіріп пе? Дүниеден өтіп кеткен адам туралы жаман сөз айтуға болмайтынын білемін. Топырағы торқа, иманы жолдас болсын! Шамасы, тасада тұрып Талдыекеңнің қолтығына су бүркіп, пайдаланғысы келген Тукеев, Тихомаев секілділердің ісі болу керек. Әйтпесе, ол кісінің ондай арамза мінезі жоқ деп ойлаймын. Бүлікшілер, қалалық кеңестің кезекті сессиясының күн тәртібіне енгізілген қала тұрғындарының әлеуметтік проблемаларын шешу мәселесін қарауды ысырып тастап, мені қызметтен босатуды талқылауды жөн көрді. Алайда, олар қанша жерден тыраштанғандарымен, елге жаны ашитын, әділдікті мойындайтын азаматтар қай кезде де баршылық қой! Депутаттар екіге жарылды. Сондықтан жабық дауыс беру арқылы шешім қабылдау ұсынылды. Басшы болғасын қате тұстарым да бар шығар. Бірақ, тек жұмыс істемейтіндер ғана қателеспейді ғой! Қателігімді өзіме келіп, бетіме айтуға батылы бармай, астыртын қарсы жұмыс істегендерге таң қалдым. Сессияның соңына тақау сөз алып, біраз сұрақтарға, жабылған жалаларға жауап бердім. Дауыс беру қорытындысында қалалық Кеңес депутаттарының басым көпшілігі менің жағыма шығып кетті. «Жау жағадан алғанда, бөрі етектен алады» демекші, әбден «облыс басшылары не айтады» деп жалтақтап қалған қаланың мәртебесін көтерсем деген үмітімнің тамырына өз азаматтарым балта шапты. Бірақ, бәрібір «Көпеевтің күні бітті» деп, алақанын ысқылап жүргендер жер болып қалды да, мен қалалық Кеңестің төрағасы болып сайландым.

80-жылдардың соңына таман Кеңес Одағының ұзаққа бара қоймайтыны белгілі болды. Тек саяси тұрғыда ғана емес, экономикалық тұрғыда да жаңалықтар өмірге ене бастады. «Капиталистік» деп ашып айтпасақ та нарықтық экономикаға өте бастадық.

– Сол тұста ұлттық тіл, дін қайта жандана бастағаны да белгілі. Қоршаған ортаның ластануына, яғни, экологияға деген алаңдаушылықтар да қатты байқалатын.

– Қала басшысы ретінде қаланың барлық тыныс-тіршілігінен тыс қала алмайсың. Бірде маған сол кездегі имам Жақия қажы келді. Ол республиканың жер-жерінде мешіттер бой көтере бастағанын, бізде де елімізде алғашқылардың бірі болып жаңа мешіт салынса деген тілегін жеткізді. Дұрыс шаруаға бел шеше араласып кеттік, мешіттің кірпіштерін Қызылордадан тасыдық. Сөйтіп Жезқазғанда жаңа мешіт ашылды. Бұл мешіт әлігe шейін халыққа қызмет көрсетуде. Жезқазғанның Құрметті азаматы Төлеген Бүкіров сол кезде қалалық Кеңестің депутаты болатын. Ол бірде маған қалалық мұсылмандар қорымындағы тазалықтың сын көтермейтіні туралы айтты. 31 мамыр – Саяси қуғын-сүргін және ашаршылық құрбандарын еске алу күнінде қалалық мұсылмандар қорымында алғаш рет сенбілік өткіздік. Сенбілік барысында 250-ден астам «КаМАЗ» көлігімен қоқыс шығарылды. Сондағы халықтың ықыласы да көз алдымда. Таңертеңнен кеш батқанша қорым басында жүрдік, қабақ шытқан ешкім болмады.

92, 94-орамда орналасқан РЛС-ті, яғни, радиолокациондық стансаны жабу да оңайға түспеді. Бұл жұмысқа білек сыбанып кіріскен Плишке, Шульц, Сизова секілді әріптестерімнің еңбегі өте зор! Қаншама рет әскерилермен тайталастық, айқайластық десеңізші! Бірақ, мақсатымызға жеттік, РЛС-тің көзін жойдық!

– Жезқазғанды Сізге дейін де, Сізден кейін де басқарған азаматтар баршылық.Солардың арасынан кімдерді ерекше атап өтер едіңіз?

– Жезқазғанды кім басқарса да, солардың арасынан Ошақбай Асылбеков ағамыздың қаланы гүлдендіруге бағытталған орасан зор еңбегін ешкім қайталай алған жоқ! Соның бірі – өзім! Менің бұл сөзіммен тек Қажымұрат Ыбырайұлы Нағманов келіспеуі мүмкін. Оған талас жоқ! Неге бұлай дейтінімді әрбір жезқазғандық біледі!

– Жезқазған халқына деген бір ауыз тілегіңіз..

– Баршаңызды қаланың мерейлі тойымен құттықтаймын! Жерлестеріме тек қана бейбіт өмір, толағай табыс тілеймін! Туған жерден қуанышты хабар есту бойыңа қуат береді. Сондай жақсы хабар ел жақтан жиі-жиі естіліп тұрса екен! Еліміз аман, бақытқа толы, берекелі заман болсын!

– Сізге де рахмет! Той төрінде жолығайық!

Сұхбаттасқан:
Абдолла ДАСТАНОВ,
Қазақстан Журналистер одағының мүшесі.
Жезқазған-Астана-Жезқазған

Жезқазған шаһарының жылнамасы

1959 жыл

• 15 сәуірде Кеңгір су қоймасында құтқару стансасы мен оған қарасты медпункт ашылып, жұмысқа кірісті.

• 25 қарашада қалалық жас техниктер стансасы ашылды.

• Жезқазғанда шахта жолдарының «Донецк шахта жолдары» тресі құрылып, оған Украинадан арнайы мамандар келді.

• №5 сегіз жылдық мектеп ашылды.

• Еңбекшілер депутаттары қалалық кеңесі атқару комитетінің коммуналдық шаруашылық бөлімі құрылды.

• Жезқазған кен комбинаты жанынан ғылыми жобалау экпериментальді зертхана ашылды, оған белгілі конструктор Б.Башилов басшылық жасады.

• ҚазКСР жобалау мекемелерінің дамуы және жобалау жұмыстарының кеңеюіне байланысты Жезқазған институты Қарағанды халық шаруашылығы кеңесі түсті металл басқармасына берілді. Институтта қосымша зерттеу және автоматика бөлімдері ашылды.

• Көз ауруларын емдейтін бөліммен бірге тыныс-есту жолдарын емдейтін бөлім ашылып, өңірде алғашқы рет көзге ота жасау істері жүзеге асты.

• Ғалым-минеролог Т.Қ.Сәтбаева №55 шахтадан табылған, салмағы 2 кг-ға жуық, бетехтинит кристалын Жезқазған кен орнынан тұңғыш рет тауып зерттеді. Бұл кристалл кен-металлургия комбинатының геология мұражайында сақтаулы тұр.

• Жезқазған қаласы қалалық денсаулық сақтау бөлімінің шешімімен Никольский кентінде ауданаралық психоневрологиялық диспансер құрылды.

• 1959-1961 жылдары Жезқазған фабрикасы жаңартылды. Оның қуаттылығы біржарым есеге өсті. Бірақ, мұның өзі де жеткіліксіз болып, тағы бір байыту фабрикасын салуға шешім қабылданды. Фабрика құрылысына «Қазмысқұрылыс» тресі, «Гэуқұрылыс», «Мысқұрылыс», «Су көлігі құрылыс» және тағы да басқа ұйымдар атсалысты. Қуатты

байыту фабрикасының құрылысы бүкілодақтық құрылыс болып жарияланды. Украина, Белоруссия, Ресей және басқа да республикалардан құрылысшылар келді. Ондаған зауыттардан Жезқазғанға машиналар, жабдықтар, нақты құрадар, құрылыс материалдары жіберілді.

1960 жыл

• Қыркүйек айында қалалық жедел жәрдем стансасы ашылды.

• «Қазақстан» кинотеатры ашылды.

• «Қазмысқұрылыс» комбинатының жұмысшылары үшін №3 кешкі мектеп, Жезқазған тау-кен металлургия комбинатының жұмысшыларына №6 кешкі мектеп ашылды.

• №15 бастауыш аралас орта мектеп ашылды. Ол 1967 жылы сегізжылдық мектеп болып, 1983 жылы №9 аралас орта мектеп болып құрылды.

• Ең ірі өндірістік орын – №32 шахта қатарға қосылды.

• Жезқазған Златоуст-Беловск карьерінің тау-кен өндірістік кешендерінің қарқыны өсе бастады. Златоуст-Беловск карьері және Анненск карьері құрылыс топтарының жұмысын жақсартуға ықпал жасаған солтүстік Жезқазған кеніші құрылды. Кенішке жаңа механизмдер мен жабдықтар: бұрғы жабдықтары, 25 тонналық самосвалдар, сегіз текшелік экскаваторы ЭКГ-8 берілді.

• №1 аурухана құрылымынан травматологиялық бөлімі бөлініп шықты.

• 8 желтоқсаннан бастап Жезқазғанда телестудия жұмыс істей бастады.

• «Южный» саябағы бой көтерді (қазіргі «Наурыз» саябағы).

• Жылу электр орталығында 220 т/сағ бу шығаратын №5, №6 қазандықтар және қуаты 50мВт-қ №5 турбогенератор іске қосылды.

• Ленин даңғылында (бүгінгі Алашахан даңғылы) кеңсесі орналасқан Жезқазған қалалық соты жұмысын бастады.

Жезқазған қалалық мемлекеттік архиві деректері негізінде әзірленді

АКАДЕМИК Қ.И.СӘТБАЕВТЫҢ ТУҒАНЫНА 120 ЖЫЛ

ҚАНЫШ АМАНАТЫ – ҰРПАҚҚА МІНДЕТ

Жерінің асты толған қазына, үсті ырыс кенді өлке Жезқазған өңірінің ен байлығын ел игілігіне айналдыру, кемелді келешегіміздің негізін бүгіннен қалап, экономикалық қуатын арттыру арқылы Тәуелсіз мемлекетімізді дүние жүзіндегі дамыған елдермен терезесі тең өркениетті елге айналдыруға сүбелі үлес қосу – елін сүйетін, Отанының баянды болашағына деген сенімі мол әрбір азаматтың қасиетті борышы.

Мен, биыл қала мәртебесін алғанына 65 жылдығын тойлағалы отырған Жезқазғанның тумасымын, қаладан екі жас үлкендігім бар. Аталарымның негізгі қонысы – Жезқазған қаласының нақ басы. Дәлірек айтсам, қазіргі Кеңгір су қоймасының күнбатыс жақ табаны. Кейіннен, қала бой көтерген тұста, ол жер көлге айналатын болған соң, қаланың шығысына қоныс аударып, №1,2,3 «Бекболат» ауылы атанған жерден әкелеріміз үй тұрғызып, соған көшкен екенбіз. Қазірде Жезқазғанның үлкен металлургия зауыты орнаған жер бұрын Наушабай деп аталған. 1930-1940 жылдары аталарым қоныстанған ауылға Қаныш Имантайұлы Сәтбаев жиі келіп тұрған екен. Аталарым мен әжелерімнің қойған сұрақтарына, Қаныш аға Жезқазған даласында мыс кенінің мол қоры барын, алдағы уақытта табылатын әлі де көптеген басқа да кен байлықтары көп екенін айта келе, енді шамалы жылдары осы жерде үлкен қала болатынын, Қарағандыдан теміржол келетінін, кенді өңдейтін үлкен фабрикалар мен завод салынады дегенінде бірі сеніп, енді біреулері сенбестік білдірген. Ауыл ақсақалдарының таңырқағанын байқаған Қаныш аға: «Қаланы да, зауытты да, теміржол мен тоғанды, тағы басқа құрылыс нысандарын осы арадағы халықтың өзі істейді. Оған үкімет басшылық етіп, қаражат бөледі. Мыс өндіретін фабрикалар мен зауытта сіздердің балаларыңыз бен немерелеріңіз жұмыс істейтін болады», – дейді. Қаныш ағаның айтқандарына ауыл тұрғындары: «Айтқаның келсін, айналайын, Алла жар болсын», – деп баталарын берген екен. Сонау жылдары «Бекболат» ауылы атанған 10 шақты үйден бүгіндері көптеген ұрпақ тараған үлкен әулетке айналды. Сол ұрпақтың бірі мен – Төлеген Нұрмағанбетұлы Бүкіров.

Әкемнің туған інісі Сүтемген көкем Бүкіров (1921-1996 ж.ж.) Жезқазған қаласында көп жылдар елеулі еңбек етті. Жазушы-ғалым, Мемлекттік сыйлық иегері Ақселеу Сейдімбеков естелігінде: «Сүтекең туған өлкесінің тірі шежіресі еді. Киелі де қасиетті Ұлытау өңірінің екі ғасырлық тарихын кішкентай көкірегіне сыйдырған алып қойма еді. Сүтекеңнің пайымы, Сүтекеңнің дерегі біз түгіл, кешегі Қанекең (Сәтбаев), Әлекеңдерге (Марғұлан) нағыз компас іспетті болғандығы белгілі. Ұлытау-Жезқазған жақтан жол іздегендерге, жоқ іздегендерге Сүтемген аға бағыттаған тайдырмас бағдаршам қызметін атқарғандығын ғылымның өлкетану атты ауқымы кең саласымен айналысатындардың ешқайсысы да жоққа шығармаса керек. Сүтемген Бүкіров өз халқының нағыз патриоты, адал ұлы болды. Оның бүкіл саналы ғұмыры көмескіленген тарихымызды, көзден кетсе де көңілден өшпеген көне мағлұматтарды іздеумен өтті», – деп толғана жазған.

Көзінің тірісінде «Музей ата» атанған Сүтемген көкемнің Қаныш Сәтбаевқа деген сүйіспеншілігі ерекше болатын. «Қаныш аға дүниеден өтті» деген суық хабарды естігенде ол кісінің балаша жылағаны әлі есімде. Қ.Сәтбаевтың үлкен портреті көкемнің бөлмесінің төрінде ілулі тұратын.

1970 жылы Алматыда жүргенімде Сүтемген көкем мені қасына ертіп Қ.Сәтбаевтың үйіне апарды. Бізді Таисия Алексеевна қарсы алды. Шай іштік. Сол кездесуде ерекше есте қалғаны Т. Алексееваның:

– Сүтемген, мен саған қолымдағы Қаныш туралы деректерді тапсырайын, кітап етіп жазшы? Осы деректерді (құжаттарды) талай адам сұрады, соңғы кезде Медеу Сәрсекеев деген жазушы қайта-қайта келуде, тіпті араға таныстарымды да салды, бермедім. Тағы да айтамын, сен Қаныш туралы деректер жинап жүрсің ғой, саған берейін қолымдағыларды, кітап етіп шығаршы, – деп өтінгені.

Көкем ойланды. Жүзі күреңітіп, сәл уақытқа тынысы да тоқтап қалғандай әсер берді. Ақырында:

– Таисия Алексеевна, сеніміңізге көп рахмет, бірақ мен Қаныштай зор тұлғаны дұрыстап суреттей алмаймын ба деп жасқанамын. Сондықтан Қанышты өзі сияқты үлкен шебер жазушы жазғанын жөн көремін, – деді күрсіне.

Мұның өзі Сүтемген көкемнің әр нәрсеге үлкен жауапкершілікпен қарайтынын байқататын. Шай үстінде Таисия Алексеевна Қанаға туралы біраз әңгімелер айтты.

Кейінде «Ұлы адамдар өмірі» сериясымен Медеу Сәрсекеевтің Қ.Сәтбаев туралы кітабы жарық көрді. Сол жылы Жезқазғанда аталмыш кітаптің тұсау кесерін М.Сәрсекеевтің өзі қатынасып өткізді. Кешкісін Медеу, қасында жезқазғандық инженер-геолог Мәлік Омаров бар, көкемнің үйінде дәмдес болдым.

1978 жылы жаз айында Мейіз Қанышқызы Жезқазғанға арнайы келді. Сол жолы көкем мені қасына ертіп Мейізбен бірге Қарсақбайға алып барды. Қарсақбайда Қ.Сәтбаевтің музей-үйінде болдық, көп естеліктер айтылды. Әңгіме арасында Қарсақбай зауытында еңбек ететін инженер-металлург Төлеш Ермағанбетов деген кісінің мына сөзі есімде қалды:

– Алматыда, политехникалық институтта оқып жүрген кезімде, институттың акты залында үлкен жиналыс өтіп, оған ғылым академиясының сол кездегі президенті Қ. Сәтбаев қатынасып сөз сөйледі. Жиналыс аяқталар шамасында жиналысты жүргізуші «Жезқазғаннан келген студенттер залда қалсын» деген хабарлама жасады. Бірнеше жігіттер солай істедік, жұрт тарап жатқанда орнымызда қала бердік. Әлден уақытта Қаныш ағамыздың өзі залда қалған студенттердің қасына келіп, әрбірінің қолын алып амандасып, жағдайларымызды сұрады, көбіміздің әке-шешелерімізді біледі екен, олардың ахуалдарына ерекше назар аударып қойды. Елдің амандығын, жұрттың жаңалықтарынан хабардар болғаннан соң институт ректорына жүз бұра: «Мына студенттер оқудан шығып қалмасын, бұларға барынша жағдай жасалсын», – деп тапсырды. Қанекеңнің осы қамқорлығына қуанғанымыз сонша, төбеміз көкке екі елі жетпей қалды.

Төлеш ақсақалдың осы сөзі Қаныш ағаның қандай биікте тұрғанының дәлелі еді. Қарсақбайдан қайтып келе жатып жолай Бала-Жезді дейтін жерге тоқтадық.

– Әлі есімде, – деген-ді сонда Мейіз Қанышқызы, – 1941 жылғы 21 июнь күні папамның Алматыға жаңа қызметке тағайындалуына байланысты жергілікті кісілер осы жерге киіз үй тігіп, дәм берді. Бұл әкемді шығарып салу құрметі болатын. Отырыс өте мәнді өтті. Түнде үйге келіп жатып дем алдық. Өкінішке орай, ертеңіне соғыс басталды деген суық хабар құлағымызға тиді. Сөйтіп біздің Алматыға көшуіміз екі айға кешікті.

Сүтемген көкемнің артында өзі ұйымдастырып, көп жыл басқарған «Қазақмыс» корпорациясы» ЖШС-ның Қ.И.Сәтбаев атындағы музейі, бірінші басқарушы әрі ұйымдастырушысы болған Жезқазған тарихи-археологиялық музейі жұмыс істеп тұр. Өкінішке орай, қаланың балалар ойыны алаңының қасына орналасқан «Космонавтар» мұражайы жабылып қалды. Көкем космонавтардың көбімен таныс болатын. Жұлдызды қалашықта бірнеше рет болған. С.П.Королев, Ю.А.Гагарин медальдарымен марапатталған. «Жезқазған қаласының құрметті азаматы», бірнеше орден, медальдардың иегері. Жезқазған қаласында Сүтемген Бүкіров атында көше бар.

Қазақстан Республикасының Ғылым Академиясының тұңғыш президенті, ғұлама ғалым Қаныш Имантайұлы Сәтбаев Орталық Қазақстанның прогноз-металлогениялық картасын жасағанда Жезқазған өңірінде мол мыс қорынан тысқары, оның сарқылмас қазынасы кен жыныстарының құрамында сирек кездесетін түсті металдардың қоры бар екеніндігін ғылыми жолмен зерделеп шыққан еді. Яғни, 21 түрлі химиялық элементті, атап айтқанда, қорғасын, мырыш, алтын, күміс, молибден, сурьма, селен, теллур, рений, осмий сияқты бағалы металдарды өндірістік жолмен бөліп алу арқылы кен өндіруден түсетін қыруар байлықты еселей түсуге болады. Осы аталғандардың ішінде, ғалым-геологтардың деректері бойынша, әлемдегі жер қойнауындағы ренийдің 30%, ал осмий-187 изотопының 99% Жезқазған мыс кендерінің құрамында шоғырланған екен. Ендеше, басқасын былай қойғанда осы екі металдың қоры бойынша әлемдегі монополист – Жезқазған.

Еліміздің сан-салалы өндіріс орындарына қажетті осы сирек металдардың химиялық таралу заңдылықтарын зерттеу, кен құрамындағы рений және осмий сияқты құпиясы мол металдардың үлесін анықтап, оларды өндіруді жолға қою бағытында көптеген ғылыми мекемелер мен институттарда ғылыми ізденістер мен зерттеу шаралары үздіксіз жүргізіліп отырды. Жезқазған кен қорында рений, осмий сияқты бағалы металдардың бар екендігін зерттеп, алғаш анықтаған Қ.И.Сәтбаевтың серіктестері, көзі қарақты ғалымдар С.К. Калинин, Т.А.Кошкина, Э.Е. Файн кендегі негізгі минералдардың көлемі ұлғайған сайын ренийдің мөлшерінің де өсіп отыратындығын ғылыми негізде дәлелдеді. Кейіннен осы мәселені зерттеу ісіне ғалымдар Е.К.Аркаев, К.Д.Жаминов, Л.Ф.Наркелюк, Е.М.Поплавка, М.Қ.Сәтбаевалар да ден қойды.

Ал, енді осмий жайында сөз қозғасақ, мыс кені құрамында кездесетін бұл сирек металдың ерекшеліктерін алғаш зерттеген ғалым, Қазақстан Ғылым академиясының академигі, геология және минерология ғылымдарының докторы С.К.Калинин мен химия ғылымдарының докторы Э.Е.Файын болатын.

Осмий Жезқазған мыс кені жыныстарының құрамында рений изотоптарының бір түрі ретінде кездеседі. Ренийдің екі изотоптан, рений-185 және рений-187 изотоптарынан тұратыны, олардың табиғи ренийдің құрамында тиісінше 37,07 және 62,93 пайыз болатындығын, рений-187 изотопы 75- атомнан кейін ыдырап, 76 -атомында осмий-187 изотопы құрылатындығын дәлелдеген ғалымдар, оны өндіріске енгізу технологиясын игеру қажеттілігіне назар аудартқан. Бірде Жезқазғанға іссапармен келген С.К.Калинин осы зерттеулер жайлы айта келіп, «Жезқазған мыс кенінің құрамындағы сирек металдар мұндай мөлшерде басқа жерлерде кездесе бермейді. Бұл табиғаттың сендерге беріп отырған сыйы» деген еді.

1973-1975 жылдары Жезқазған мыс зауытында тәжірибелік қондырғылар орнатылып, шайылған күкірт қышқылынан аммоний перренатын (рений тұзы) өндіру қолға алынды. Ал, 1976 жылы сирек металдар цехы іске қосылды.

Мен 40 жылдан аса Жезқазған мыс зауытында металлург болып қызмет атқардым. Соның ішінде 1991-2001 жылдар аралығында сирекметал өндірісіне басшылық жасадым. Осы кезеңдері сирекметал цехы ғылыми-тәжрибелік алаңға айналды деуге толығымен болады. Кәсіпорында өндіріс қалдықтарынан сирек металл өнімдерінің жаңа түрлерін өндіру жолында ғылыми-зерттеу ісшаралары одан әрі жалғасып, тоқтаусыз жүруіне Қазақстан ҒА-ның академигі Е.И.Пономарева, т.ғ.д З.С.Әбишева, х.ғ.д Загородняя, т.ғ.к Л.Я. Агапова, геология институтынан т.ғ.д. Э.Е.Файн, т.ғ.к. М.И. Мадин, Қарағанды химия-металлургия институтынан т.ғ.д. Т.А. Оралов, т.ғ.к. Б.П. Хасен, т.ғ.д С.М.Исабаев т.б. көп ғалымдар еңбек сіңірді, жетекшілік жасады. Сирек металдарды өндіру көлемін арттыру, сапасын жақсарту туралы үлкен бағдарлама жасалып, бекітілді. Тоқтаусыз жүргізілген жұмыстарымыз өзінің нәтижесін берді, атап айтар болсам:

1) 1991 жылы қазан айында электородиализ қондырғысы орнатылып, өндіріс қалдығынан рений қышқылы бірінші рет алынды;

2) 1992 жылы Қорғасын шаңынан қорғасын суригі алынды;

3) Бірінші рет Жезқазғанда 1995 жылдың 15 мамырында таза осмий-187 металы алынды;

4) 1998 жылы желтоқсанда бірінші рет ренийдің таза металы алынды;

5) 1999 жылы өндіріс қалдығынан (свинцовый кек) үш негізді қорғасын сульфаты алынды және осы қалдықтың құрамындағы рений мен осмийді қосымша алуға қол жеткізді;

6) 2000 жылы мамыр-маусым айларында шайылған күкірт қышқылынан ренийді өндіру (извлечение) көлемін жоспардағы 45%-дан 67%-ға жеткіздік, сол кездегі бұл үлкен өндірістік көрсеткіш болатын.

Республикамыздың ғылыми-зерттеу институттарының ғалымдары және сирекметал өндірісінің қызыметкерлерінің бірлесіп атқарған ғылыми жұмыстарының нәтижесі бойынша 22 жұмысқа Қазақстан Республикасының авторлық куәлігі беріліп, патенттелді. 70-тен аса ғылыми мақалалар мен баяндамалар отандық және шетелдік басылымдарда жарияланды, өндірістен қол үзбей жүріп төрт сирекметал қызметкері техника ғылымдарының кандидаттығын қорғады: Перфильев Н.А. (1992ж.), Бүкіров Т.Н.(1998ж.), Абдрахманова З.Т.(1998ж), Абайдильдинов М.С. (2001ж.).

Тәуелсіз Қазақ еліне ғана емес бүгінгі күні сапалы рений өнімдері мен осмий металын шығару арқалы сирекметал кәсіпорыны әлемге танымал болды.

Ғылым мен техника дамыған заманда Егеменді елімізде өндірілетін негізгі металдармен бірге кен жыныстарының құрамында кездесетін сирек металдарды толығымен өндіру және оны өңдеу заман талабы.

Ғұлама ғалым Қ.И. Сәтбаев жер қойнауынан өндірілетін кендерді кешенді түрде өңдеп, оның құрамындағы негізгі металдардан басқа да элементтерді концентрат, қышқылдар, түрлі қоспалар, металдар түрінде толығымен өндіріп халық игілігіне жарату керектігін жазып, кейінгі ұрпаққа аманат ретінде тапсырған. Ғалым аманатын орындау – бүгінгі ұрпақ міндеті.

Сәтбаев қаласының 45 жылдығы аясында 4 қыркүйекте қаланың №27 лицейінің акты залында «Қ.И.Сәтбаев: Тұлға. Патриот. Ғалым» тақырыбында халықаралық симпозиум өтті. Симпозиумға Қазақстаннан, Ресейден арнайы келген ғалымдар баяндама жасады. Баяндама жасаған ғалымдар мен жарыссөзге қатынасқандар Қазақтың Ұлы тұлғасы Қ.Сәтбаевтің еңбектеріне лайықты бағасын берді. Симпозиумға мен де қатынасып сөз сөйледім. Қаныш Сәтбаевпен әлемнің бар қазағы мақтанады. Совет заманында Қ.Сәтбаевтің еңбегі әртүрлі себептермен өзінің лайықты бағасын алмағанын білеміз. Ұлт мақтанышына айналған тұлғаға Егеменді Қазақ елінің жоғары марапаты «Халық қаһарманы» атағын беру туралы ұсыныс жасадым.

Уақыт бір орында тұрмайды. Жүйрік уақыт өткен сайын «Қаныш Сәтбаев» шыңы биіктеп, «Қаныш Сәтбаев» жұлдызы жарқырай бермек.

Төлеген БҮКІРОВ,
ардагер металлург,
техника ғылымдарының кандидаты, Жезқазған қаласының Құрметті азаматы

МЫСТЫ ҚАЛА МӘДЕНИЕТІ

ҚАНАТЫМЫЗДЫ ҚАТАЙТҚАН ҚАЛА

Ақын Нұрәсила Бәрменбаева анамыздың:

Жезді бойы жез қалам,
Жер түбінен жезді алам,
Алтын қалам, кең далам,
Сенен ұшқан айға адам
Жезқазғаннан айналам!»,

– деген өлеңін бала күнімізден әнші-композитор Жақсыкелді Сейіловтың орындауында құлағымызға сіңісті болып өскендіктен бе, Жезқазғанды бір көру бала кезгі арманым болатын... Алла жазып, 1973 жылы облыстық әншілер байқауына Жаңаарқа ауданының атынан ауылдың «Қарашаш» ансамблі өнер көрсету бақытына ие болып, армандаған Жезқазғанды да көрдім-ау. Ансамбль жігіттері тоқыма фабрикасының жатақханасына орналасып, таңғы асымызды «Бригантина» мейрамханасынан іштік. Сол жерде отырғандардан кешкі сағат 18:00-ден кейін ресторанда «Қаракөз» ансамблі өнер көрсететінін естіп, кешке келіп әндерін тыңдадық.

Сонымен, екі күн бойы құрылысшылар Мәдениет сарайында әйгілі Жақсыкелді Сейіловтің төрағалығымен өткен өнер сайысынан жүлделі екінші орын алғанымызда, бізден бақытты жан болмаған шығар...

1974 жылы Целиноград инженерлік-құрылыс институтының кешкі бөліміне оқуға түсіп, 3-курста әскери борышымды өтеп келгеннен соң ауылда Мәдениет үйінің директоры болып қызмет атқардым, еңбек майданына араласып кетіп оқуымды сырттай жалғастырдым.

Жылжып жылдар өтіп жатты, еңбегім жанып XXV партсъезд атындағы кеңшардың құрылыс шебері, аға прорабынан, Жаңаарқа аудандық партия комитетінің үгіт-насихат бөлімінде нұсқаушы, аудандық мәдениет бөлімінің меңгерушісі дәрежесіне көтерілдім.

1992 жылы наурыз айында Жезқазған облысының сол кездегі әкімі Г.П.Юрченконың Жарлығымен Жезқазған облыстық Тайжан Қалмағамбетов атындағы мемлекеттік филармониясына директор болып тағайындалдым.

Осылайша тағдыр мені өнерлі өлке Жезқазған, кенді Қарсақбай мен шежірелі, қарт Ұлытаумен табыстырды. Кешегі Қожабай, Тайжан, Болман, Иманжан тәрізді сал-серілердің соңғы тұяқтарының ізі қалған киелі мекенге келіп ірге тептім. Жұмысқа кірісken күннің ертеңіне құтты болсын айтып ел ақсақалы, шежіреші қарт, өлкетанушы Сүтемген Бүкіров ағай келіп қолында Тайжан ақынның бұрын жарық көрмеген өлеңдері бар екендігін және болашақта өлеңдерінің жинағын шығару ойында жүргенін айтып, ағалық ақ батасын беріп кетті. «Жақсы сөз – жарым ырыс» дегендей, ел сыйлаған ақсақалдың ақ батасымен басталған еңбек жолымды жақсылыққа баладым.

Өмір барысында Апбаз Қаражігітов, Қойшыбай ақсақал, Сарқыт Жанғонұлы, Жәлел Қалмағамбетов, Аққойшы Түсіпбеков, Қалкен Мәкенбаев, Сағындық Қожамсейітов, Абай Тайырұлы, Балтабай Малдыбаев, Асқар аға, Мәуен Хамзин, Қайырбек Сәдуақасов, Ғұбайдолла Жакенов, Сайын Омаров секілді ағалардың ақылын тыңдап, мол шапағатын көрдім. Ел басқарған ағаларымыз: Жылқыбай Аралбайұлы, Шәріпбек Шардарбеков, Қамзе Жұмабеков, Қасымбек Медиев, Сырым Өмірбекұлы. Григорий Петрович Юрченко, Станислав Валентинович, Қажымұрат Нағыманов, Мұхамбет Көпеев, Ерлан Смайылов, Жұмағали Жөкейұлы, Жұмамәді Ибаділдин сияқты азаматтармен дәмдес, сыйлас болдым.

«Атың барда жер таны желіп жүріп, асың барда ел таны беріп жүріп», – дегендей, орда бұзар 30 жасымда алғаш Сәтбаев, «4 км», Жезді, Қарсақбай, Ұлытауды аралап Алаша хан, Жошы хан, Домбауыл, Ерден-Дүзен, Едіге мен Тоқтамыс басында болып, құран бағыштап ел ақсақалдарымен таныстым.

Қарсақбайда Қадыр Мәткенов ағаның ерекше күтіп алғаны есімде, ол кісі атақты Ақан серінің ұрпағы, өзі де өнерден құр алақан емес, Ақан сері әндерінің білгірі болып шықты. Оның үстіне атақты Балуан Шолақпен құда, туған қарындасын Шолақтың кенже ұлы Құдайберген алған екен. Бұл үйде кейін Кәкімбек ағамен сан мәрте қонақ болдық, жеңгеміз керемет қонақжай адам болатын.

Ұлытауға бара қалсам Серік аға Тілеубаев пен Тамара жеңгем бір қондырмай жібермейтін. Керемет іскер әрі ұйымдастырушы, досым Рақыш Нәшкенқызының азаматқа бергісіз орыны бөлек.

Өнер жолында еңбек еткеннен кейін үлгі тұтар ағаларым Сағат Қошанов, Мөрлібек Мұратбаев, Бақберген Дәркембаев, Шынболат Ділдебаев, Есқожа Сартов, Жанат Хаджиев, Бәкір Қазығұлов, Арғын Қуанышевтармен қызметтес ал, композитор Жақсыкелді Сейіловпен көрші болдым. Бәрі

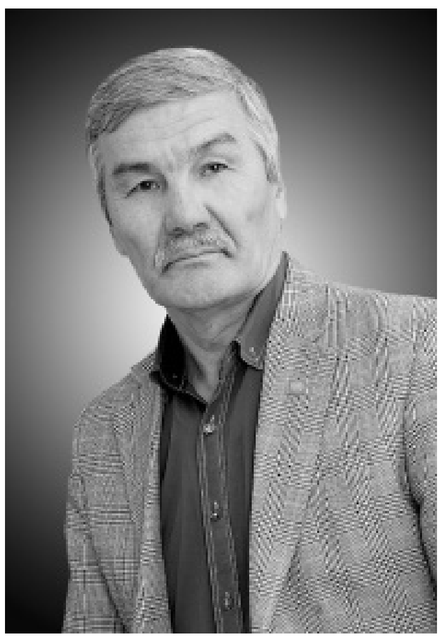

күні кешегідей ғана... Бұл азаматтардың тірілеріне ұзақ ғұмыр нәсіп етсін! Ал о дүниелік болғандарының Алла алдарынан жарылқап, топырақтары торқа болғай! Қазыналы Жезқазған жерінен Әлихан Байменов, Ерлан Қошанов, Қанат Балмағамбетов, Болат Дүйсенбаев, Байқоңыр Ижанов, Мұқаш Сейтқазинов, Ғазиз Ештанаев, Жарқынбек Бөлендин, Қуандық Стамбакиев, Тыныс Сүлейменов, Шәкір Нағыманов, Әнуар Омаров, Қошқархан Ақубаев, Мақсұт Шәкенов секілді адал достар таптым. Біразы бүгіндері Астанада тұрады, әлі күнге араласып тұрамыз.

Жезқазған филармониясындағы әріптестеріме мың алғыс! Бұл берекелі ұжым мен үшін үлкен өмір және өнер мектебі болды. Осы еңбек ұжымында бағым жанып, «Қазақстанның еңбек сіңірген артисі» мемлекеттік жоғары атағына ие болдым. Басыма – бас, жасыма – жас қосылды. Дүниеге Саламат деген ұлым келді. Ғалым деген ұлым үйленіп, Ұлытаумен құда болдық.

Алдымда өнеге боларлық ағаларым болды, Жақсыкелді Сейілов пен Болат Есмұқановтың өзара сыйластығы, Береке Көшеновтың көшелі сөзі мен сырбаздығы, Ғалым Мұхамединнің ағалық ақ пейілі, Әлия жеңгемнің мол қолдығы, Ахат пен Роза Байбосыновтардың таусылмайтын әзілдері, Нұрия бишінің нұрлы шақтары, өзіміздің София Ротаруымыз дейтін Зәуреш әнші мен аққөңіл Қайрат Омаров. Филармонияға арнайы жолдамамен келген талантты әнші Қайрат Әбеуов, өзімнің шәкіртім Дәрігүл Алдажанованың мен үшін орындары бөлек. Бас администраторлар: Зоя Дмитриевна, Жұмаш пен Сүйініш, костюмерлер: Айтжамал мен Алтын, жүргізушілер: Қапаш пен Әли. Бас есепшілер: Надежда Николаевна мен Секер апай, Зина қарындасымыз. Көркемдік жетекшілер: Болат Қазығұлов, Қуандық Стамбакиев, Сағат Қошанов. Филармонияның алғашқы директоры болған Бектұрсын аға Шортанбаевтан бастап, Бақберген Дәркембаев, Мөрлібек Мұратбаев, Серік Оспанов, Әнуар Омаров пен бүгінгі директор Рахмет Сексембаевтарға дейін осы мекеменің өсіп-өркендеуіне қосқан өзіндік қолтаңбалары бар тұлғалар.

Жезқазған филармониясы сан-дағаң өнерпаздарға жол ашқан өнер мектебі болды оның айғағы, бүгінде әрісі Алматы берісі Астанада ұстаздық етіп, өнерімен елге танылған тұлғалар, Қазақстанның еңбек сіңірген артистері: Сембек Жұмағалиев, Бағдат Самединова болса, жезқазғандық тумалар Жақсыкелді Сейілов, Береке Көшенов, Ғалым Мұхамедин, Серік Оспан осы филармонияның түлектері. Бір филармониядан соңғы 15 жыл аралығында алты бірдей Қазақстанның еңбек сіңірген артисінің шығуы Қазақстан тарихында болмаған жағдай. Сондықтан да, Жезқазған өсемін деген өнерпаздардың қанатын қатайтып, томағасын сыпыратын алтын ұясы десе болғандай. Осы өнер ұжымын 10 жыл басқарған жылдарымды менің өмірімнің ең бақытты сәттеріне балаймын. Алдын көріп ақ батасын алған ағаларым мен өмір мен өнер жолында табысқан достарым мен әріптестерімді қасиетті Жезқазған қаласының 65 жылдық мерекесімен шын жүректен құттықтаймын! Бастарыңнан бақ-тарың, астарыңнан тақтарың таймасын! Өнердің өрінде, жақсылықтың төрінде жолығайық демекпін!

Серік ОСПАН,
Қазақстанның еңбек сіңірген артисі,
Мәдениет саласының үздігі.
Астана қаласы.

Жезқазғанның 65 жылдық мерейтойы қарсаңында оның шығармашылық тарихын қаузамау мүмкін емес. Мысты қаланың әнұранына айналған «Жезқазған маршы» әні туралы көбіміз біле бермейміз.

«ЖЕЗҚАЗҒАН МАРШЫ» ЖАЙЫНДА НЕ БІЛЕМІЗ?

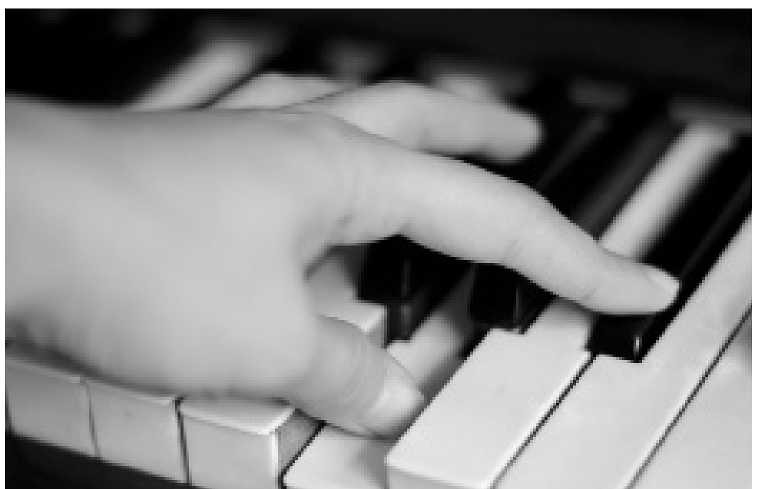

Бұл ән жайлы сөз қозғалса, бірден оның авторлары сазгер Жақсыкелді Сейілов пен ақын Нұрәсила Бәрменбаеваның есімі ойға келеді. Ерекше дарын иелері Арқа жеріне, жезқалаға деген сүйіспеншілікті бір өлеңге сыйдыра алғандары кімді болсын таң қалдырмай қоймайды. Тағдырлас азаматтардың үндестігі дәл осы туындыда тоғысқандай. Өр рухты, терең тебіреністі «Жезқазған маршы» әлі талай ұрпақ шырқайтын мысты өлкенің Әнұранына айналуы заңдылық болар.

«...Жезді бойы жез қалам,
Жер түбінен жезді алам.
Алтын қалам, кең далам,
Сенен ұшқан айға адам.
Жезқазғаннан айналам!». Әр сөзі саф алтынға тең келетін бұл туынды мысты шаһардың 50 жылдық мерейтойында алғаш рет қала маршы ретінде шырқалды. Сол кезде қалалық мәдениет бөлімін басқарған Зинаида Чумакова бұл жөнінде:

– Алтын тойды өткізу өте үлкен жауапкершілікті талап етті. Түрлі мазмұндағы шаралар ұйымдастырылды. Ең қиын болғаны қала Әнұранына лайық ән табу еді. Біз арнайы конкурс та өткіздік, жеке авторлардың шығармашылығын қарадық. Бірақ, көпшілікке ұнайтын, темп пен ырғағы үндесетін, өлең сөздері мәнді де мағыналы шығарманы таба алмай біраз қиналдық. Сонда жергілікті музыканттар, ақындар мен сазгерлерден құралған шығармашылық топпен Жақсыкелді Сейіловтің шығармашылығын қарап, таңдауымыз «Жезқазған маршы» әніне түсті.

Осылайша жаңаша өңделген бұл ән алғаш рет Жезқазғанның гимні ретінде қаланың 50 жылдық мерейтойында шырқалды. Жезқазғандықтар да бұл туындыны ерекше ықыласпен, зор құрметпен қабылдады. Әрине, бұл әнді Жақсыкелді Сейіловтей баянның сүйемелдеуімен ешкім орындай алмасы анық. Дегенмен, әлі күнге дейін марш шырқалған сайын оның құдіреттілігі сезіледі. Оның қазіргі орындаушысы қаламыздың Құрметті азаматы Береке Көшенов те заманауи сарында өңделген «Жезқазған маршын» нақышына келтіріп орындады және орындап келеді бұл күнде.

Қаламен бірге туып, бірге жасап келе жатқан туынды ғана оның әнұраны деген атқа лайық болмақ. Ал, ондай әнді шаһар тарихымен етене таныс, оның әр уыс топырағын қымбат көретін жан ғана дүниеге әкеледі. Мысты қаламыз қанша жасаса жүректен шыққан, әрбір жезқазғандықтың жүрек түпкірінен орын тапқан «Жезқазған маршы» да сонша жасамақ.

Арайлым ЕРҚОҢЫРОВА

СОТ ЖҮЙЕСІ

ЕЛ СЕНІМІН АРТТЫРУ ЖОЛЫНДА

бірқатар реформалар жүзеге асуда

Ө.Байқоңыров атындағы Жезқазған университетінде өткен «Сот реформасының түпкі мақсаты – қоғамда сот төрелігіне деген сенімді арттыру» тақырыбындағы кездесуге Жезқазған қалалық сотының судьялары Қабылда Қадыров пен Серік Сәкенов қатысты. Олар болашақ құқық саласының қызметкерлерімен жүздесіп, сот жүйесінің бүгіні мен болашағы, мемлекетімізде жүргізіліп жатқан сот жүйесінің жетістіктері туралы әңгіме қозғады.

Алғашқы болып сөз алған Қабылда Бекбосынұлы жыл басынан қолға алынған еліміздегі сот жүйесін одан әрі дамытуға арналған жеті басым міндетке тоқталды.

– Судьялардан, адвокат пен сот қызметкерлерінен, заңгерлік қауымдастықтардан келіп түскен мыңнан астам ұсыныстардың негізінде даярланған жеті түйін «Мінсіз судья», «Үлгілі сот», «Әділ процесс», «е-сот», «Оңтайлы орта», «Сапалы нәтиже», «Сотсыз дауласу орталығы» деген басымдықтардан құралды. Осы жеті жоба 2020 жылға дейінгі сот жүйесін дамыту тұжырымдамасының негізін құрап, қоғамның соттарға деген сенімін арттыруға бағытталған. Алдағы уақытта қоғамда мінсіз судьяның келбеті мен оған қойылатын басты талаптар анықталып, тәуелсіз сот төрелігінің халықаралық стандарттары негізінде қазақстандық қоғамның сұранысына сай жоғары кәсіби сот корпусы қалыптасып, сот төрелігін атқару кезіндегі судьялардың сыртқы және ішкі тәуелсіздігін заңнамалық, құқықтық және материалдық кепілдіктерін арттыру жұмыстары ойдағыдай жүзеге асып, сот саласы жаңа бір сапалық сатыға көтеріледі деп күтілуде, – деп жеті міндетті таныстыра өткен судья сот салаысындағы жаңашылдықтарды да айналып өтпеді.

– Елбасының бес институттық реформаны жүзеге асыруға арналған «100 нақты қадам» Ұлт жоспарында сот жүйесін дамытуды көздеген басымдықтардың дені бүгінде өміршең болды. Мысалы,азаматтық, қылмыстық және әкімшілік істер толығымен дыбыс-бейнетаспаларға жазылып, сот мәжілісі мейлінше ашық түрде өткізілуде. Соның арқасында сот мәжілісіндегі тәртіп бұзылмай, сотта айтылған әр сөз, яғни берілген әр жауап, еш өзгеріссіз сақталады. Осыған байланысты, сот хатшыларының да жұмысы жеңілдеп, қазір сот отырысы хаттамасы қысқаша түрде жазылады. Бұрын сот жүйесі бес сатыдан тұрса, 2016 жылдан бастап бұл үш сатыға қысқарды. Сотқа жүгінуші қазір бірінші сатыда шығарылған шешім мен үкімге келіспеген жағдайда апелляциялық сот сатысына одан кейін Жоғарғы сотқа жүгіне алады, – деген Қабылда Қадыров үйден шықпай-ақ «Сот кабинеті» арқылы ғаламтор желісі арқылы сотқа арыз-шағым жолдауға болатынын айтты. Сонымен қатар, былтырдан бері қолданысқа енген «Түнгі сот» пилоттық жобасының тиімді тұстарын алға тартып, істі сотқа дейін жеткізбей медиация тәртібімен шешуге болатынына да тоқталды. Осы медиация тәртібі студенттердің қызығушылығын тудырғаны байқалды. Олар медиаторға қандай талаптар қойылатыны, қандай істер бітімгершіліксіз шешілмейтіні, бітімгершілік келісімнің орындалмауының салдары жайында тереңірек мәлімет ала алды. Ал, Серік Сәкенов мемлекеттің дамуына кері әсерін тигізетін сыбайлас жемқорлыққа тоқталып, оны жою әрбір қазақстандықтың парызы екенін баса айтты.

Кездесу соңында студенттерді қызықтырған сұрақтарға барынша нақты жауап беруге тырысқан Жезқазған қалалық сотының судьяларына Қазақстан тарихы, экономика және құқық кафедрасының меңгерушісі Гүлнәр Темірбаева ризашылығын білдіріп, Алғыс хат тапсырды.

Диана ОРАЗАЛИНА

ПАЙЫМ

МЕМЛЕКЕТТІК ТІЛДІҢ МӘРТЕБЕСІ – ЕЛІМНІҢ МӘРТЕБЕСІ

Кез келген өркениетті елдің өзінің Туы, Елтаңбасы, Әнұраны, шекарасы болатыны секілді мемлекеттік тілі де болады. Демек, мемлекеттік тіл де – мемлекеттігіміздің негізгі атрибуттарының бірі.

Біздің Ата Заңымызда «Қазақстан Республикасының мемлекеттік тілі – қазақ тілі» деп жазылған. Ал, орыс тілі – ресми тіл және мемлекеттік тілмен бірдей қолданылады делінген. Біз Конституция талаптарын мүлтіксіз орындауға міндеттіміз. Қазіргі таңда, еліміз өз егемендігін алып, дербес мемлекет ретінде танылуда. Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә.Назарбаевтың «Қазақстан – 2050» стратегиясы – қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты» атты Жолдауында: «Тілге деген көзқарас, шынсқ келгенде елге деген көзқарас екені даусыз. Сондықтан, оған бей-жай қарамаймыз. Қазақ тілі жаппай қолданыс тіліне айналып, шын мәнінде мемлекеттік тіл мәртебесіне көтерілгенде, елімізді Қазақ мемлекеті деп атайтын боламыз», – деген болатын. Мемлекеттік тіл тәуелсіздігіміздің жырын жырлап, бұғанасын қатайтты.

«Ұлттың сақталуына да, жоғалуына да себеп болатын нәрсенің ең қуаттысы – тіл» деген Ахмет Байтұрсыновтың қасиетті қағидасына сүйенсек, Ата Заң аясында бақ-берекетіміздің сақталып отырғаны тіл саясатын да дұрыс жүргізудің жемісі екені анық. Тіл – халық қазынасы, ұлттың жаны. Тіл меңгеруде атаананың рөлі ерекше екенін, әр отбасы уыз шағынан балаға қазақ тілін үйретуді қолға алса, бұл тілдің еш қиындығы жоқ. М.Шахановша айтатын болсам, қазір таңда өз тілін өгейсіп, «мәңгүрттеніп» жүргендер көп. Шынында, қазақ пен қазақтың, әке мен баланың қазақ тілінде сөйлеспеуі көңілге қонымсыз-ақ жәйт. Бірақ, қазақ тілі – тек қазақ халқының тілі ғана емес. Мемлекеттік тіл – баршаға ортақ. Ол – Қазақстанда тұратын, оны Отаным деп қабылдайтын, өзін Қазақстанның патриоты деп есептейтін азаматтардың тілі. Өзге тілді ұлт мектептеріне қазақ тілін негізгі пәндердің бірі ретінде қою тілді дамытуға жасалған дұрыс қадамдардың бірі деуге болады. Себебі, жоғарыда айтып кеткенімдей, өзін Қазақстанның азаматымын деп санайтын әрбір адам мемлекеттік тілді білуі шарт деп ойлаймын. Жас ұрпақты тәрбиелеу, оларға ғылым мен білімді үйрету тіл арқылы жүзеге асады. Мемлекеттік тілді оқыта отырып, жастардың бойына елдік сана сіңіріліп, мемлекеттік рәміз, ұлттық дін, ұлттық болмыс туралы ақпараттар толық беріледі. Тіл оның ішінде біздің ана тілі еліміздегі халықтардың барлық іс-әрекетінің, қарым-қатынасының құралы болуы тиіс, оның мәдениетін жоғары сатыға көтеру әрбіріміздің борышымыз.

Бүгінгі күні мемлекеттік тілді қоғам өмірінің барлық саласына тереңдете енгізу мәселесі үлкен маңыз алып отыр. Соңғы кезде мемлекеттік тілдің өрісін кеңейтуге, оның өркен жайып дамуына ықпал ететін басты-басты қадамдар жасалуда. Аталған әрекеттердің бастауы мектептерде қазақ тілін оқып үйретуді дұрыс жолға қою болып табылатыны сөзсіз. Ата заңының баптарында, сонымен қатар, «Тіл саясатының тұжырымдамасы» мен «Тілдер туралы» Заңда айтылған басты мәселе мемлекеттік қазақ тілін дамыту. Бұрынғы даналардан қалған: «Қанша тілді білсең, сонша мәдениеттісің, сонша байсың» деген сөз бар. Әрине, құптарға боларлық ой, бірақ, өзге тілді білемін деп жүргенде өз тіліміздің көз жазып қалмайық! Қазақстандықтардың бәріне жуығы көптілді ортада өмірге келген. Қазақстанның көптілді болуы – ешкімнің қолдан жасаған әрекетінің нәтижесі емес, тарихи даму жолының солай қалыптасты. Және бұл біздің еліміздің кемшілігі емес, басқалардан артықшылығы. Өйткені, көптүрлі мәдениеттің, діннің, дәстүрдің, білімнің, т.б. арасынан шыққан жақсылықтарды бойымызға сіңіре аламыз. Тілді оқып-үйренуді барынша жоғары деңгейге көтеру қажет. Қазақ тілінің өз мәртебесіне сай толыққанды қоғамдық қызмет атқаруы аса қанағаттангысыз екенін, жан-тәнімізбен түсіне отырып, бүгінде «Тіл туралы» заңның жүзеге асу барысын талқылауда басты назарды мемлекеттік тіл тағдырына аударуымыз анық. Өйткені қазақ тілі әлемдік мәдениеттің бөлінбес бөлшегі ретінде тек қазақ топырағында ғана мемлекеттік мәртебені талап ете алады. Жалпы мемлекеттік тіл саясатын толыққанды жүзеге асыру бұл бұқаралық іске айналғанда ғана көздеген мақсатына жете алады. Тіліміз құрып кетті, құрдымға батып жатыр деп отыра бермей, оның маңызы мен мүмкіндіктерін жан-жақты ашып, жұрттың оған деген сенімін нығайтуға күш салғанымыз дұрыс. Тілді насихаттауда, үйретуде жеке адамдардың, отбасының атқарар қызметін жан-жақты зерттеп, оны жүзеге асырудың озық әдістемесін жасауда да БАҚ-тың атқарар қызметі мол болуы тиіс. Ең бастысы, қазір қазақстандықтар тарапынан мемлекеттік тілді қолдау және дамыту бағытына барынша мүдделік танытып отыр. Бүгінгі күні тілдерді дамыту жан-жақты қарастырылуда. Тіл тағдырына деген жеке адам ретінде жанашырлығымызбен қамқорлығымыз артуда. Қазіргі таңда көптеген отбасылар балаларын қазақ тілінде оқытатын мектептерге ана тілін жетік меңгеру үшін беріп, оқытып жатқандары қуантарлық жағдай. Әрбір отбасында, осындай тілге деген жанашырлық болса, «тамшыдан тама-тама дария болар» дегендей, тіліміздің жағдайы әлдеқайда жоғары деңгейге көтерілер деген сенімдемін. Тоқсан ауыз сөздің тобықтай түйіні келер болсам, тілге деген құрмет – халыққа деген құрмет. Тіл мәртебесі – ел мереи. Әлем таныған ел болу үшін тіліміздің жұлдызын биіктетуіміз керек.

Ғасырлар бойы қазақтың ұлт ретіндегі мәдени тұтастығына ең негізгі ұйтқысы болған – оның ғажайып тілі. Халқымен мәңгі жаса, қадірлі қазақ тілім, ардақты ана тілім!

Еркебулан КАМАЛИЕВ,
Жезқазған тарихи-археологиялық музейінің қызметкері

АНАЛАР КЕҢЕСІ

(Соңы. Басы 1-бетте)

ТӘРБИЕНІҢ НЕГІЗІ – ОТБАСЫНДА

Ата-әне бақтық. Баланың тәрбиесіне де араластық. Бәріне үлгердік. Ол заманда қазіргідей тоқ пеш, автомат кір жуғыш машина жоқ, – деген Шұкір апа ұлттық тәрбиенің әлсірегенін ақпараттық қолжетімділікпен ата-ананың да, баланың да көп уақыты интернет желісіне тәуелділігімен байланыстырды. Оның ойын әзгелер қолдай түсті.

– Қазір бәрінің қолында бір-бір ұялы телефон. Анасы инстаграмды ермек етсе, әкесі ютубтан түрлі бейнеролик көріп әлек. Ал, бұл кезде балалары атыс-шабыс ойындарға беріледі. Осылайша, ата-ана баласының санасы қалайша уланғанын да сезбейді. Артынан опық жеп жатса, саусағын тістеп, қай жерде қателестім деп басын тасқа ұрады. Сондықтан, әр отбасы бүгіннен бастап виртуалды әлемнен алыстап, шынайы өмір сүруге дағдылануы керек. Ата-ана балаларына кішкентай кезінен күнә, обал, сауап дегендерді үйретіп, түсіндіргенде, бүгінгідей жастар арасындағы залымдыққа тап болмас едік, – деді ардагер ұстаз Шынар Ахатқызы. Ал, «Ақ әжелер» ансамблінің мүшесі Тентек Жұмаділдақызы балалардың кітап оқып, жақсыны білмекке мұражайға барғанның орнына теледидар мен ұялы телефонға шұқшиғаны жөн көретінін тілге тиек етті. Әрі тәрбиелік мән бар қазақ халқының ертегілерінен гөрі роботтар, өзге ғаламшарлықтар мен «зомби» туралы мағынасы жоқ мультхикаялардың сүйіп көргені олардың психологиялық дамуына кері әсерін тигізетінін жеткізді.

Жиында қазіргі кей спорт секцияларында баланы салауатты өмір салтын ұстанумен қатар, қарсыласын ойсырата, денсаулығына зиян келтіріп жеңіске жетуге баптап, қатыгездікке тәрбиелеп жатқаны да сөз болды. Баласын көшбасшы болуға тәрбиелейтін әке-шеше де кең жағдайда осы мақсатқа жетудің дұрыс жолдарын нұсқамайтынын көрдік деген аналар кеңесінің мүшелері бала тәрбиесінде толық отбасы мен ата-әже тәрбиесі де өте маңызды екеніне тоқталды. Сондай-ақ, білім ошақтарында ата-аналардың қатысуымен бала тәрбиесіне қатысты кездесулерді жиі өткізу қажет деген ортақ пікірге келді.

Диана ОРАЗАЛИНА
Суретті түсірген **Ғалия ӘБДІҒАППАРОВА**

АШЫҚ ЕСІК КҮНІ

26 қаңтарда Қазақстан бойынша денсаулық сақтау мекемелерінде Ашық есік күні өтті. Оның мақсаты – әлем бойынша дендеп тұрған қатерлі ісік ауруларының алдын алу. Бұл шараға Жезқазғандағы ақ халаттылар да үн қосып, тұрғындарды қабылдады.

ОБЫРДЫҢ АЛДЫН АЛУҒА АРНАЛДЫ

Әлемде ең көп таралған аурудың бірі – жатыр мойыны обыры. Жыл сайын әлемде 1 миллионнан астам әйелден осы қатерлі ауру анықталады екен. Оны дер кезінде емдеп, алдын алмаса соңы өлімге әкеп соғады. Бұл аурудың пайда болу себептері әртүрлі. Жас қыздардың ерте жыныстық қатынасқа барып, жатырына инфекция түсіруі осындай қатерлі дерттерге әкеп соқтыруы мүмкін.

Жезқазған қалалық орталық аурухана базасында орналасқан кеңес беру-диагностикалық орталығында, «Жүрек», «Тильман», «Әбілдинова» отбасылық дәрігерлік амбулаториясы мен қалалық емханада өткен Ашық есік күні келушілерді таңсәріден онколог пен акушер-гинекологтар қабылдады. Шара барысында қыз-келіншектерге жатыр мойыны обыры, сүт безі обыры және адам папиломасы вирусы жайында түсіндірме жұмыстары жүрзіліп, кеңес берілді. Сонымен қатар, шара барысында келушілерге скрининггтік тексерулер, онкоцитологиялық талдаулар, маммографиялық зерттеу жүргізілді. Бүгінде халық арасында «жаман аурумен ауырсаң, жазылмайсың» деген теріс түсініктер қалыптасқан. Бірақ, бұл жаңсақ пікір. Мамандардың айтуынша, сүт безіне, теріге, ерінге түскен қатерлі ісіктері бар адамдар алғашқы сатысында қаралып, тексеруден өтіп, дер кезінде ем алса, ол науқастардың 80-90% дейінгісі бұл қатерлі сырқаттан сауығып кетулеріне мүмкіндіктері бар.

«Сақтансаң, сақтайды» дейді халық. Дүниеге сау ұрпақ әкеп, оны тәрбиелеуде ананың рөлі өте зор. Дәрігерлер әйел өміріне қауіп төндіретін қатерлі дерттердің алдын алудың бірден бір жолы жыл сайын медициналық тексерістен өтуде дейді. Бірақ, кейбір нәзік жандылар «жұмыс, үй» деп жүріп өзінің денсаулығына көңіл бөлмей жатады. Уақыт оздырып алғаннан кейін дертті емдеу қиынға соғады. Ал, оның алдын алу әлдеқайда ұтымдырақ болады. Сондықтан, ақ халаттылар тұрғындарды өз денсаулығына асқан жауапкершілікпен қарауға шақырады.

Сара ТЕМІРҒАЛИ

КӘСІП пен НӘСІП

Шағын және орта бизнесті қалыптастыру мен дамыту ел экономикасының нығаюына негіз болатыны белгілі. Бұны әлемнің дамыған алпауыт мемлекеттері өз тәжірибесінде дәлелдеп те берді. Тәуелсіздік алған жылдардан бері Қазақстанда да кәсіпкерліктің аясын кеңейтуге барынша жағдайлар жасалуда. Атап айтқанда, өз ісін ашуды мақсат тұтқандарға қабылданған мемлекеттік бағдарламалар арқылы түрлі гранттар мен төмөнгі пайыздық несиелер, субсидиялар беріле бастады. Сонымен қатар, кәсіпкерлік саласы заңмен қорғалып, отандық өндірушілерге салықтық жеңілдіктер жасау, олардың қызметін тексеруге мораторий жариялау сынды басымдықтар берілді.

ГРАНТ ИЕГЕРІ АТАНДЫ

Осылайша, аз-кем уақыттың ішінде елімізде жеке кәсібін дөңгелетікендердің саны артып, ел экономикасына да тигізген пайдасы мол болды. Алдағы күндері де шағын және орта кәсіпкерлікті дамытуды одан әрі ынталандыру үшін мемлекетіміз көптеген жобалар мен бағдарламаларды жүзеге

асырмақшы. Бұл жөнінде Елбасы өзінің «Қазақстандықтардың әл-ауқатының өсуі: табыс пен тұрмыс сапасының артуы» атты Жолдауында да атап өткені есімізде. Бүгінде тиімділігін дәлелдей білген «Бизнестің жол картасы – 2020» бағдарламасы Елбасының тапсырмасы бойынша 2025 жылға дейін ұзартылды. Одан бөлек «Еңбек» нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017-2021 жылдарға арналған бағдарламасы жұмыс жасап тұр. 2018 жылдың соңында жезқазғандық екі кәсіпкер осы бағдарлама аясында грант иегері атанып, қаладағы шағын және орта бизнес субъектілерінің қатарын толықтырды. Жалпы, статистикалық мәліметтерге сүйенер болсақ, Жезқазған қаласында 2018 жылы кәсіпкерлікке бет бұрғандардың саны 2017 жылмен салыстырғанда 367-ге артқан көрінеді.

Жұмыспен қамту орталығы орталығы іске асырылып жатқан мемлекеттік «Еңбек» нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017-2021 жылдарға арналған бағдарламасы шеңберінде 100 АЕК немесе 240500 теңге көлемінде грант алған Нұрбек Сейітмағанбетов пен Гүлпан Оспанованың жеке кәсіпкерлігінің таныстырылымына біз де қатысып қайтқан едік.

– «Бастау-Бизнес» жобасы бойынша бір айлық курстан өткен 100 болашақ кәсіпкердің алтауы грант алуға құжат тапсырды. Қарағанды облысының кәсіпкерлер палатасы жанынан құралған комиссия олардың арасынан Нұрбек Сейітмағанбетов пен Гүлпан Оспанованың жобасын таңдады. Биыл осы бағыт бойынша 1263000 теңге бөлініп, тағы бес жезқазғандық кәсіпкер грантқа қол жеткізеді, – деген кәсіпкерлер палатасының Жезқазған филиалы кеңесшісі Шолпан Қасымова «Самурай» каратэ орталығының директоры Нұрбек Бейсетұлы грант арқылы жаттығу залын кеңейжарақпен жабдықтаған 2016 жылдан бері аталмыш орталыққа жетекшілік ететін жас кәсіпкердің ісі өңірге қажет екенін көрсетті. Бүгінде шығыс жекпе-жегіне қатысатын ұлкендікішілі спортшылардың қатары күн сайын көбеюде. Орталықтың төрт жаттықтырушысы таңғы сағат 8:00-ден түнгі 22:00-ге дейін 15-20 баладан құралған алты топты жаттықтырады. Айта кетерлігі, өзірше қалада каратэ – төрт жасқа толған балаларды қабылдайтын алғашқы спорт түрі. Мемлекеттік грант арқылы өз ісін дамытуға мүмкіндік алған Нұрбек Сейітмағанбетовтің шәкірттері республикалық, халықаралық түрнирлерде жоғары жетістік көрсетіп, чемпион атанып жүргенін айтып өтпеске болмас. Жезқазғандық жекпе-жекшілерді Орал қаласында өтетін ҚР Кубогына дайындап жатқан ол жақын күндері тағы бір жаттығу залын ашуды жоспарлағанын айтты.

Ал, Гүлпан Жеңісқызының кәсіпкерлік жолы тіпті қызық. Шірек ғасыр бойы балаларды білім нәрімен сусындатқан Гүлпан Оспанова қалалық №11 орта мектепте шет тілінен сабақ берген. Оның бойында сынық салу қасиеті бар еді. Сынықшылық әжесі Шәмсиядан дарыған деседі. Сүйікті ісі ісін бірдей алып жүрген кейіпкеріміз кәсіпкерлікпен айналысып көрмек болып, бір күнде шешім қабылдайды. Елуге жеткен шағында қайта партаға отырып, балаларымен жасты курстастарымен бірге мейірбикелік ісі оқиды. Үш жылда медициналық колледжді тәмамдаған Гүлпан Жеңісқызы гранттың иегері атанып, «Бексейітова» отбасылық дәрігерлік амбулаториясында уқалап-сипау кабинетін ашты. Ашылу салтанатына қатысқан кәсіпкерлер палатасының Жезқазған филиалы кеңесшісі Шолпан Қасымова мен жұмыспен қамту орталығының маманы Жарас Ершеев кәсіпкер жұмысына сәттілік тіледі. Ақ тілегін ақтара келгендердің қатарында болған кәсіпкердің ағасы Сапарбек Оспанов сөз алып, қарындасы Гүлпанға көрсетілген қолдауға ризашылығын білдірді.

– Массаж арқылы түрлі дерттерден айығу бұрыннан бері бар. Ал, бүгінде емдеудің бұл түріне сұраныс көп. Бүгінде остеохондроз, артроз, артрит, сколиоз сынды аурулар дендеп тұр. Осы ретте массаж таптырмас ем. Уқалап-сипау қызметін ұсыну үшін біліктілікпен бөлек білім де қажет. Сондықтан, жасыма қарамастан медициналық колледждің оқушысы атандым, – деген «Шәмсия» ЖК негізін қалаушы жас кәсіпкердің қызмет көрсету күны да қолжетімді.

Шипалы қолымен халықтың алғысын арқалап үлгерген Гүлпан Оспанова мен болашақ чемпиондарды баптап жатқан Нұрбек Сейітмағанбетовтің ісіне береке, жеке кәсіпкерлігіне табыс тіледік.

Диана ОРАЗАЛИНА
Суреттерді түсірген
Ғалия ӘБДІҒАППАРОВА

АҚПАН АЙЫНЫҢ НАМАЗ КЕСТЕСІ

(Жезқазған уақыты бойынша)

	Апта күні	Таң	Күн	Бесін	Екінті	Шам	Құптан
1	Жұма	07:29	08:54	13:46	16:46	18:32	19:57
2	Сенбі	07:27	08:53	13:46	16:48	18:34	19:59
3	Жексенбі	07:26	08:51	13:46	16:49	18:35	20:00
4	Дүйсенбі	07:25	08:50	13:46	16:51	18:37	20:02
5	Сейсенбі	07:24	08:49	13:46	16:52	18:38	20:03
6	Сәрсенбі	07:23	08:47	13:46	16:54	18:40	20:04
7	Бейсенбі	07:21	08:46	13:46	16:55	18:42	20:06
8	Жұма	07:20	08:44	13:46	16:57	18:43	20:07
9	Сенбі	07:19	08:43	13:46	16:58	18:45	20:09
10	Жексенбі	07:18	08:41	13:46	17:00	18:46	20:10
11	Дүйсенбі	07:16	08:40	13:46	17:01	18:48	20:11
12	Сейсенбі	07:15	08:38	13:46	17:03	18:49	20:13
13	Сәрсенбі	07:13	08:37	13:46	17:04	18:51	20:14
14	Бейсенбі	07:12	08:35	13:46	17:06	18:53	20:16
15	Жұма	07:10	08:33	13:46	17:07	18:54	20:17
16	Сенбі	07:09	08:32	13:46	17:09	18:56	20:19
17	Жексенбі	07:07	08:30	13:46	17:10	18:57	20:20
18	Дүйсенбі	07:06	08:28	13:46	17:11	18:59	20:22
19	Сейсенбі	07:04	08:26	13:46	17:13	19:01	20:23
20	Сәрсенбі	07:02	08:25	13:46	17:14	19:02	20:24
21	Бейсенбі	07:01	08:23	13:46	17:16	19:04	20:26
22	Жұма	06:59	08:21	13:46	17:17	19:05	20:27
23	Сенбі	06:57	08:19	13:46	17:19	19:07	20:29
24	Жексенбі	06:56	08:17	13:45	17:20	19:08	20:30
25	Дүйсенбі	06:54	08:16	13:45	17:21	19:10	20:32
26	Сейсенбі	06:52	08:14	13:45	17:23	19:11	20:33
27	Сәрсенбі	06:50	08:12	13:45	17:24	19:13	20:35
28	Бейсенбі	06:48	08:10	13:45	17:25	19:14	20:36

Жезқазған аймақтық Ахмет ишан Оразайұлы атындағы мешіт.

04.02.2019

QAZAQSTAN

06:05 «Senbilik tań». 07:00 «TAŃSHOLPAN». 10:00 «HIT QAZAQSTAN». 10:50 «РОБОТКӨЛІК ПОЛИ». 11:05 «Apta». 12:10 «Шырағым». 13:00 AQPARAT. 13:15 «Ұлт мақтанышы». 13:40 «Іздедім сені». 14:25 «Kóńil tolqyny». 15:20 «Айман-Шолпан». 17:00 AQPARAT. 17:15 ELDEN HABAR. 17:30 «MENIŃ QAZAQSTANYM». 18:05 «Balanyń kóńili...». 18:20 «ARNAIY JOBA». 18:45 «Kóńil tolqyny». 19:15 «ІЗДЕДІМ СЕНІ». 20:00 AQPARAT. 20:55 «QAREKET». 21:50 «ШЫРАҒЫМ». 22:45 «ӘЙЕЛ ТАҒДЫРЫ». 23:40 «Tungi studio». 00:15 AQPARAT. 01:05 ELDEN HABAR. 01:15 «Қалампыр». 01:50 «Достар». 02:15 «Ұлт мақтанышы». 02:45 «Hit Qazaqstan». 03:35 «Tungi studio».

ХАБАР

06:02 «Әсем әуен». 07:00 «Расти-механик». 07:30 «Таңғы хабар». 08:00 Жаңалықтар. 08:10 «Таңғы хабар». 09:00 Новости. 09:10 «Таңғы хабар». 10:00 «Тракторшының махаббаты». 10:40 «Журналистік зерттеу». 11:00 «Спасатели». 11:30 «ZERDE». 12:00 Жаңалықтар. 12:10 «Алтын бесік». 12:40 «Қайсар жандар». 13:00 Новости. 13:10 «Хорошие руки». 15:00 «Давайте говорить!». 15:50 «Тағы да сүй». 16:35 «Менің тағдырым». 17:10 «Бір туынды тарихы». 17:40 «Bilim». 18:15 «Көне жетігеннің сыры». 18:45 «Келінжан». 19:15 «Тракторшының махаббаты». 20:00 Қорытынды жаңалықтар. 20:30 «Online». 21:00 Итоги дня 21:30 «Большая маленькая ложь». 22:30 «Отверженные». 23:30 «Начало». 00:15 «Келінжан». 00:45 «Бетпе-бет». 01:15 Қорытынды жаңалықтар. 01:45 «Менің тағдырым».

КТК

07.05 «ДАУ-ДАМАЙСЫЗ». 07.30 «ҚАЙСАР ЖЕСІР». 08.00 «ТАҒДЫР ҚОСҚАН АСЫЛ ЖАР». 09.00 «БОЛЬШИЕ НОВОСТИ». 10.00 «ЖЕНСКИЙ ДОКТОР». 11.40 «ЛЮБОВЬ НАПРОКАТ». 13.40 «ПРОЯВЛЕНИЕ». 15.00 «КЕЛ, КЕЛІНІМ». 18.00 «САҒЫНЫШ». 19.30 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР 20.00 «АСТАРЛЫ АҚИҚАТ». 21.00 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ. 21.40 «ПРЕСТУПЛЕНИЕ». 23.20 «НОВЫЙ МУЖ». 01.10 «МИНИСТЕРСТВО ПРАВДЫ». 02.00 «КҮНӘҺАР МАХАББАТ». 03.10-04.20 «САҒЫНЫШ».

АСТАНА

0 6:00 «KazNet». 07:00 «Маша и медведь». 08:00 «Біздің уақыт». 09:00 «Маша и медведь». 10:00 «Абысындар». 11:00 «№309». 12:00 «Ел аузында». 13:00 «Жүрек сыры». 14:00 Күндізгі жаңалықтар. 14:15 «Избранное за неделю». 15:00 «Идеальная жертва». 16:00 «Щенячий патруль». 17:00 «Таңдауым сен». 18:00 «№309». 20:00 Жаңалықтар. 20:30 Новости «20:30». 21:00 «Таңдауым сен». 22:00 «Абысындар». 23:00 «Келін бақыты». 00:00 «Қош келдіңіз!». 00:40 «Ұрланған тағдыр». 02:00 Жаңалықтар. 02:30 Новости «20:30». 03:00 Бірегей. Досхан Жолжақсынов. 03:20 «KazNet». 03:40 «Қалжың-қоржын».

7-АРНА

0 6.00 «Қыздар арасында». 06.30 «Контесса». 07.20 «Элиф». 09.00 «Маленький принц». 11.00 «Юрмала». 13.00 «Контесса». 14.00 «Япырай». 15.00 «Өз ойым». 16.40 «Брюс Ли:Рождение Дракона». 18.40 «Q-елі». 19.00 «Тақиясыз періште». 20.05 «Элиф». 21.00 Лоторея 777. 21.05 «Элиф». 22.00 «Между нами девочками». 00.00 «Юрмала». 02.00 «Айнаонлайн». 03.00 «Элиф». 04.30 «Өз ойым»..

31

06:00 Концерт. 07:00 Информбюро. 08:00 «Жігіттер». 10:00 «What's Up?». 10:30 «Снежная королева 2: Перезаморозка». 12:00 «Жігіттер». 14:00 Концерт. 14:40 «Экипаж». 17:30 «Воронины». 18:00 «Сваты». 20:00 Информбюро. 21:00 «Махаббатым, кеш мені!». 23:00 Концерт. 00:00 «What's Up?». 01:00 Концерт..

ДИДАР

08.00-13.00 Техникалық үзіліс.

13.00 «Елбасы жолдауы-ел ертеңі». 13.15 «Стратегия-2050». 13.30 «Туған елдің түтіні». 14.30 «Жүрек тынысы». 15.20 «Время шелкового пути». 16.00 «Хабарландыру». 16.30 «Өмір тынысы». 17.00 Көркем фильм «Менің де атым Қожа». 18.30 «Гороскоп». 18.35 «Хабарландыру». 19.05 «Мультфильм». 19.20 «Неизведанный Казахстан». 19.50 «За строкой Послания». 20.05 «Тастүлек». 20.20 «Дидар-60 жыл». 20.30 «Дидар». 21.00 «Сәлем». 22.00 «Панорама дня». 22.20 «Территория происшествий». 22.30 «Тәулік тынысы». 22.55 «Бұл менің өмірім». 23.30 «Дидар».

05.02.2019

QAZAQSTAN

06:05 Концерт. 07:00 «TAŃSHOLPAN». 10:00 «HIT QAZAQSTAN». 10:50 «РОБОТКӨЛІК ПОЛИ». 11:25 «Qyzyq eken...». 12:10 «Шырағым». 13:00 AQPARAT. 13:15 «Ұлт мақтанышы». 13:40 «Іздедім сені». 14:25 «Әйел тағдыры». 15:20 «Айман-Шолпан». 17:00 AQPARAT. 17:15 ELDEN HABAR. 17:30 «Jan jyluy». 17:50 «Qyzyq eken...». 18:35 «Kóńil tolqyny». 19:15 «ІЗДЕДІМ СЕНІ». 20:00 AQPARAT. 20:55 «QAREKET». 21:50 «ШЫРАҒЫМ». 22:45 «ӘЙЕЛ ТАҒДЫРЫ». 23:40 «Tungi studio». 00:15 AQPARAT. 01:05 ELDEN HABAR. 01:15 «Қалампыр». 01:55 «Достар». 02:20 «Ұлт мақтанышы». 02:45 «Hit Qazaqstan». 03:35 «Tungi studio».

ХАБАР

06:02 «Әсем әуен». 07:00 «Расти-механик». 07:30 «Таңғы хабар». 08:00 Жаңалықтар. 08:10 «Таңғы хабар». 09:00 Новости. 09:10 «Таңғы хабар». 10:00 «Тракторшының махаббаты». 10:45 «Большая маленькая ложь». 12:00 Жаңалықтар. 12:10 «Сана». 12:40 «Қайсар жандар». 13:00 Новости. 13:10 «Хорошие руки». 15:00 «Давайте говорить!». 15:50 «Тағы да сүй». 16:35 «Менің тағдырым». 17:15 «Ұлы дала өркениеті». 18:00 «Народный контроль». 18:15 «Көне жетігеннің сыры». 18:45 «Келінжан». 19:15 «Тракторшының махаббаты». 20:00 Қорытынды жаңалықтар. 20:30 «Online». 21:00 Итоги дня 21:30 «Большая маленькая ложь». 22:30 «Хороший доктор». 23:15 «Келінжан». 23:45 Қорытынды жаңалықтар. 00:15 «Алтын бесік». 00:45 «Менің тағдырым». 01:15 «Қайсар жандар». 01:30 Қорытынды жаңалықтар.

КТК

0 7.05 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР. 07.30 «ҚАЙСАР ЖЕСІР». 08.00 «ТАҒДЫР ҚОСҚАН АСЫЛ ЖАР». 09.40 «ЖЕНСКИЙ ДОКТОР». 10.40 «НОВЫЙ МУЖ». 12.30 НОВОСТИ. 13.10 «ПРЕСТУПЛЕНИЕ». 15.00 «КЕЛ, КЕЛІНІМ». 18.00 «САҒЫНЫШ». 19.30 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР 20.00 «АСТАРЛЫ АҚИҚАТ». 21.00 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ. 21.40 «ПРЕСТУПЛЕНИЕ». 23.20 «НОВЫЙ МУЖ». 01.10 «МИНИСТЕРСТВО ПРАВДЫ». 02.00 «КҮНӘҺАР МАХАББАТ». 03.10-04.20 «САҒЫНЫШ».

АСТАНА

0 6:00 Жаңалықтар. 06:30 Новости «20:30». 07:00 «Қош келдіңіз!». 08:00 «Маша и медведь». 10:00 «Абысындар». 11:00 «№309». 13:00 «Жүрек сыры». 14:00 Күндізгі жаңалықтар. 14:15 «Ғажайып Қазақстан». 14:30 «Той жыры». 15:00 «Идеальная жертва». 16:00 «Щенячий патруль». 17:00 «Таңдауым сен». 18:00 «№309». 20:00 Жаңалықтар. 20:30 Новости «20:30». 21:00 «Таңдауым сен». 22:00 «Абысындар». 23:00 «Келін бақыты». 00:00 «Ұрланған тағдыр». 01:30 Жаңалықтар. 02:00 Новости «20:30». 02:30 Бірегей. Секен Тұрысбеков. 03:00 «Қалжың-қоржын».

7-АРНА

0 6.00 «Қыздар арасында». 06.30 «Контесса». 07.20 «Элиф». 09.00 «Все вернется». 10.00 «Дудочка крысолова». 11.00 «Удивительные люди». 13.00 «Контесса». 14.00 «Тақиясыз періште». 15.00 «Өз ойым». 16.40 «Между нами девочками». 18.40 «Q-елі». 19.00 «Тақиясыз періште». 20.05 «Элиф». 21.00 Лоторея 777. 21.05 «Элиф». 22.00 «Между нами девочками». 00.00 «Удивительные люди». 02.00 «Айнаонлайн». 03.00 «Элиф». 04.30 «Өз ойым»..

31

0 6:00 Концерт. 07:00 Информбюро. 08:00 «Жігіттер». 10:00 «Воронины». 11:30 «Воронины». 12:00 «Жігіттер». 14:00 Концерт. 15:00 «Уральские пельмени». 16:00 «Воронины». 18:00 «Сваты». 19:00 «Сваты». 20:00 Информбюро. 21:00 «Махаббатым, кеш мені!». 23:00 Концерт. 00:00 «What's Up?». 01:00 Концерт..

ДИДАР

0 8.00 «Дидар». 08.30 «Гороскоп». 08.35 «Таңғы шоу». 11.35 «Бұл менің өмірім». 12.05 «Мультфильм». 12.30 «Ән шашу». 12.50 «Дидар-60 жыл». 13.00 «Дидар». 13.30 «Тастүлек». 13.45 «За строкой Послания». 14.00 «Сағындырған әндер-ай». 15.30 «Неизведанный Казахстан». 16.00 «Хабарландыру». 16.30 «Деген екен...». 17.00 «Ән шашу». 17.25 «Айналайын». 18.00 «Дидар». 18.15 «Мультфильм». 18.30 «Гороскоп». 18.35 «Хабарландыру». 19.05 Документальный фильм 19.35 «Неизведанный Казахстан». 20.05 «Стратегия-2050». 20.20 «Дидар-60 жыл». 20.30 «Дидар». 21.00 «Сәлем». 22.00 «Панорама дня». 22.20 «Территория происшествий». 22.30 «Тәулік тынысы». 22.55 «Ән шашу». 23.30 «Дидар»..

06.02.2019

QAZAQSTAN

06:05 Концерт. 07:00 «TAŃSHOLPAN». 10:00 «HIT QAZAQSTAN». 10:50 «РОБОТКӨЛІК ПОЛИ». 11:25 «Qyzyq eken...». 12:10 «Шырағым». 13:00 AQPARAT. 13:15 «Ұлт мақтанышы». 13:40 «Іздедім сені». 14:25 «Әйел тағдыры». 15:20 «Айман-Шолпан». 17:00 AQPARAT. 17:15 ELDEN HABAR. 17:30 «Aqsauyt». 17:50 «Qyzyq eken...». 18:35 «Kóńil tolqyny». 19:15 «ІЗДЕДІМ СЕНІ». 20:00 AQPARAT. 20:55 «QAREKET». 21:50 «ШЫРАҒЫМ». 22:45 «ӘЙЕЛ ТАҒДЫРЫ». 23:40 «Tungi studio». 00:15 AQPARAT. 01:05 ELDEN HABAR. 01:15 «Қалампыр». 01:55 «Достар». 02:20 «Ұлт мақтанышы». 02:50 «Hit Qazaqstan». 03:40 «Tungi studio».

ХАБАР

06:02 «Әсем әуен». 07:00 «Расти-механик». 07:30 «Таңғы хабар». 08:00 Жаңалықтар. 08:10 «Таңғы хабар». 09:00 Новости. 09:10 «Таңғы хабар». 10:00 «Тракторшының махаббаты». 10:45 «Большая маленькая ложь». 12:00 Жаңалықтар. 12:10 «Важно знать». 12:35 «Қайсар жандар». 13:00 Новости. 13:10 «Долгий путь домой». 15:00 «Давайте говорить!». 15:50 «Тағы да сүй». 16:30 «Көрімдік». 17:00 «Менің тағдырым». 17:30 «Өмір жолы». 18:00 «Біздің назарда». 18:15 «Сүрбойдақ». 18:45 «Келінжан». 19:15 «Тракторшының махаббаты». 20:00 Қорытынды жаңалықтар. 20:30 «Online». 21:00 Итоги дня 21:30 «Большая маленькая ложь». 22:30 «Хороший доктор». 23:15 «Келінжан». 23:45 «Ұлы дала өркениеті». 00:30 Қорытынды жаңалықтар. 01:00 «Менің тағдырым». 01:30 «Сана».

КТК

07.05 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР. 07.30 «ҚАЙСАР ЖЕСІР». 08.00 «ТАҒДЫР ҚОСҚАН АСЫЛ ЖАР». 09.40 «ЖЕНСКИЙ ДОКТОР». 10.40 «НОВЫЙ МУЖ». 12.30 НОВОСТИ. 13.10 «ПРЕСТУПЛЕНИЕ». 15.00 «КЕЛ, КЕЛІНІМ». 18.00 «САҒЫНЫШ». 19.30 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР 20.00 «АСТАРЛЫ АҚИҚАТ». 21.00 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ. 21.40 «ОПАСНАЯ ЛЮБОВЬ». 23.30 «ЗОЛОТЦЕ». 01.30 «МИНИСТЕРСТВО ПРАВДЫ». 02.10 «КҮНӘҺАР МАХАББАТ». 03.20-04.30 «САҒЫНЫШ».

АСТАНА

0 6:00 Жаңалықтар. 06:30 Новости «20:30». 07:00 «Қош келдіңіз!». 08:00 «Маша и медведь». 10:00 «Абысындар». 11:00 «№309». 13:00 «Жүрек сыры». 14:00 Күндізгі жаңалықтар. 14:15 «Мақпал мекен». 15:00 «Идеальная жертва». 16:00 «Щенячий патруль». 17:00 «Таңдауым сен». 18:00 «№309». 20:00 Жаңалықтар. 20:30 Новости «20:30». 21:00 «Таңдауым сен». 22:00 «Абысындар». 23:00 «Келін бақыты». 00:00 «Қош келдіңіз!». 00:50 «Ұрланған тағдыр». 02:20 Жаңалықтар. 02:50 Новости «20:30». 03:20 Бірегей. Кенжеғали Сағадиев. 03:50 «KazNet».

7-АРНА

0 6.00 «Қыздар арасында». 06.30 «Контесса». 07.20 «Элиф». 09.00 «Все вернется». 10.00 «Дудочка крысолова». 11.00 «Удивительные люди». 13.00 «Контесса». 14.00 «Тақиясыз періште». 15.00 «Өз ойым». 16.40 «Между нами девочками». 18.50 Лоторея 6/49 19.00 «Тақиясыз періште». 20.05 «Элиф». 21.00 Лоторея 777. 21.05 «Элиф». 22.00 «Хозяйка». 00.10 «Удивительные люди». 02.30 «Айнаонлайн». 03.00 «Элиф». 04.30 «Өз ойым»..

31

0 6:00 Концерт. 07:00 Информбюро. 08:00 «Жігіттер». 10:00 «Воронины». 12:00 «Жігіттер». 14:00 Концерт. 15:00 «Уральские пельмени». 16:00 «Воронины». 18:00 «Сваты». 19:00 «Сваты». 20:00 Информбюро. 21:00 «Махаббатым, кеш мені!». 23:00 Концерт. 00:00 «What's Up?». 01:00 Концерт..

ДИДАР

08.00 «Дидар». 08.30 «Гороскоп». 08.35 «Таңғы шоу». 10.00 «Дидар». 10.15 «Таңғы шоу». 11.45 «Деген екен...». 12.15 «Айналайын». 12.50 «Дидар-60 жыл». 13.00 «Дидар». 13.30 «Стратегия-2050». 13.45 «Жаса, Қазақ!». 15.30 «Неизведанный Казахстан». 16.00 «Хабарландыру». 16.30 Документальный фильм 17.00 «Ән шашу». 17.25 «Айналайын». 18.00 «Дидар». 18.15 «Мультфильм». 18.30 «Гороскоп». 18.35 «Хабарландыру». 19.00 «Деген екен...». 19.20 «Неизведанный Казахстан». 19.50 «Елбасы жолдауы-ел ертеңі». 20.05 «Портретная галерея». 20.20 «Дидар-60 жыл». 20.30 «Дидар». 21.00 «Сәлем». 22.00 «Панорама дня». 22.20 «Территория происшествий». 22.30 «Тәулік тынысы». 22.55 «Ән шашу». 23.30 «Дидар»..

07.02.2019

QAZAQSTAN

0 6:05 Концерт. 07:00 «TAŃSHOLPAN». 10:00 «HIT QAZAQSTAN». 10:50 «РОБОТКӨЛІК ПОЛИ». 11:25 «Qyzyq eken...». 12:10 «Шырағым». 13:00 AQPARAT. 13:15 «Ұлт мақтанышы». 13:40 «Іздедім сені». 14:25 «Әйел тағдыры». 15:20 «Айман-Шолпан». 17:00 AQPARAT. 17:15 ELDEN HABAR. 17:30 «ZHARKYN BEINE». 18:00 «Qyzyq eken...». 18:45 «Kóńil tolqyny». 19:15 «ІЗДЕДІМ СЕНІ». 20:00 AQPARAT. 20:55 «QAREKET». 21:50 «ШЫРАҒЫМ». 22:45 «ӘЙЕЛ ТАҒДЫРЫ». 23:40 «Tungi studio». 00:15 AQPARAT. 01:05 ELDEN HABAR. 01:15 «Қалампыр». 01:55 «Достар». 02:20 «Ұлт мақтанышы». 02:45 «Hit Qazaqstan». 03:35 «Tungi studio».

ХАБАР

0 6:02 «Әсем әуен». 07:00 «Расти-механик». 07:30 «Таңғы хабар». 08:00 Жаңалықтар. 08:10 «Таңғы хабар». 09:00 Новости. 09:10 «Таңғы хабар». 10:00 «Тракторшының махаббаты». 10:45 «Большая маленькая ложь». 12:00 Жаңалықтар. 12:10 «Білу маңызды». 12:40 «Қайсар жандар». 13:00 Новости. 13:10 «Долгий путь домой». 15:00 «Тайны. Судьбы. Имена». 16:00 «Тағы да сүй». 16:45 «Менің тағдырым». 17:25 «Өмір жолы». 18:00 «Народный контроль». 18:15 «Сүрбойдақ». 18:45 «Келінжан». 19:15 «Тракторшының махаббаты». 20:00 Қорытынды жаңалықтар. 20:30 «Журналистік зерттеу». 20:50 Открытый диалог с Дауреном Абаевым. 21:00 Итоги дня. 21:30 «Большая маленькая ложь». 22:30 «Хороший доктор». 23:15 «Келінжан». 23:45 Қорытынды жаңалықтар. 00:15 «Менің тағдырым». 00:45 «Өмір жолы». 01:15 «Қайсар жандар». 01:30 Қорытынды жаңалықтар.

КТК

0 7.05 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР. 07.30 «ҚАЙСАР ЖЕСІР». 08.00 «ТАҒДЫР ҚОСҚАН АСЫЛ ЖАР». 09.20 «ЖЕНСКИЙ ДОКТОР». 10.20 «ЗОЛОТЦЕ». 12.30 НОВОСТИ. 13.10 «ОПАСНАЯ ЛЮБОВЬ». 15.00 «КЕЛ, КЕЛІНІМ». 18.00 «САҒЫНЫШ». 19.30 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР 20.00 «АСТАРЛЫ АҚИҚАТ». 21.00 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ. 21.40 «ОПАСНАЯ ЛЮБОВЬ». 23.30 «ЗОЛОТЦЕ». 01.30 «МИНИСТЕРСТВО ПРАВДЫ». 02.10 «КҮНӘҺАР МАХАББАТ». 03.20-04.30 «САҒЫНЫШ».

АСТАНА

06:00 Жаңалықтар. 06:30 Новости «20:30». 07:00 «Қош келдіңіз!». 08:00 «Маша и медведь». 10:00 «Абысындар». 11:00 «№309». 13:00 «Жүрек сыры». 14:00 Күндізгі жаңалықтар. 14:15 «Ұлы дала ұлағаты». 14:30 «Мамина школа». 15:00 «Идеальная жертва». 16:00 «Щенячий патруль». 17:00 «Таңдауым сен». 18:00 «№309». 20:00 Жаңалықтар. 20:30 Новости «20:30». 21:00 «Таңдауым сен». 22:00 «Абысындар». 23:00 «Келін бақыты». 00:00 «Қош келдіңіз!». 00:50 «Ұрланған тағдыр». 01:50 Жаңалықтар. 02:20 Новости «20:30». 02:50 Бірегей. Төрегелді Шарманов. 03:20 «KazNet». 03:40 «Қалжың-қоржын».

7-АРНА

0 6.00 «Қыздар арасында». 06.30 «Контесса». 07.20 «Элиф». 09.00 «Все вернется». 10.00 «Дудочка крысолова». 11.00 «Удивительные люди». 13.00 «Контесса». 14.00 «Тақиясыз періште». 15.00«Өз ойым». 16.40«Хозяйка». 18.40«Q-елі». 19.00«Тақиясыз періште». 20.05 «Элиф». 21.00 Лоторея 777. 21.05 «Элиф». 22.00 «Хозяйка». 00.10 «The Эфир». 00.40 «Удивительные люди». 02.30 «Айнаонлайн». 03.00 «Элиф». 04.30 «Өз ойым»...

31

0 6:00 Концерт. 07:00 Информбюро. 08:00 «Жігіттер». 10:00 «Воронины». 12:00 «Жігіттер». 14:00 Концерт. 15:00 «Уральские пельмени». 16:00 «Воронины». 18:00 «Сваты». 19:00 «Сваты». 20:00 Информбюро. 21:00 «Махаббатым, кеш мені!». 23:00 Концерт. 00:00 «What's Up?». 01:00 Концерт..

ДИДАР

0 8.00 «Дидар». 08.30 «Гороскоп». 08.35 «Таңғы шоу». 10.00 «Дидар». 10.15 «Таңғы шоу». 11.45 «Мультфильм». 12.15 «Айналайын». 12.50 «Дидар-60 жыл». 13.00 «Дидар». 13.30 «Портретная галерея». 13.45 «Елбасы жолдауы-ел ертеңі». 14.00 «Ән шашу». 15.00 «Деген екен...». 15.30 «Неизведанный Казахстан». 16.00 «Хабарландыру». 17.00 «Ән шашу». 17.25 «Айналайын». 18.00 «Дидар». 18.15 «Мультфильм». 18.30 «Гороскоп». 18.35 «Хабарландыру». 19.35 «Мультфильм». 19.45 «На улицах города». 20.05 «Рухани жаңғыру». 20.20 «Дидар-60 жыл». 20.30 «Дидар». 21.00 «Сәлем». 22.00 «Панорама дня». 22.20 «Территория происшествий». 22.30 «Тәулік тынысы». 22.55 «Неизведанный Казахстан». 23.30 «Дидар»..

08.02.2019

QAZAQSTAN

06:05 Концерт. 07:00 «TAŃSHOLPAN». 10:00 «HIT QAZAQSTAN». 10:50 «РОБОТКӨЛІК ПОЛИ». 11:25 «Qyzyq eken...». 12:10 «Шырағым». 13:00 AQPARAT. 13:15 «Ұлт мақтанышы». 13:40 «Іздедім сені». 14:25 «Әйел тағдыры». 15:20 «Айман-Шолпан». 17:00 AQPARAT. 17:20 «Kóńil tolqyny». 18:00 «Qyzyq eken...». 18:45 «Ұлы дала ұлағаты-2». 19:15 «ІЗДЕДІМ СЕНІ». 20:00 AQPARAT. 20:55 «QAREKET». 21:50 «ШЫРАҒЫМ». 22:45 «Әзіл әлемі». 23:45 «PARASAT MAIDANY». 00:20 AQPARAT. 01:15 «Қалампыр». 01:55 «Достар». 02:20 «Ұлт мақтанышы». 02:50 «Hit Qazaqstan». 03:40 «Ұлы дала ұлағаты-2».

ХАБАР

0 6:02 «Әсем әуен». 07:00 «Расти-механик». 07:30 «Таңғы хабар». 08:00 Жаңалықтар. 08:10 «Таңғы хабар». 09:00 Новости. 09:10 «Таңғы хаба». 10:00 «Тракторшының махаббаты». 10:45 «Большая маленькая ложь». 12:00 Жаңалықтар. 12:15 «Сана». 12:40 «Новое поколение». 13:00 Новости. 13:15 «Долгий путь домой». 15:00 «Тарих. Тағдыр. Тұлға». 16:00 «Пәленшеевтер». 17:00 «Менің тағдырым». 17:35 «Бабалар ізімен». 18:00 «Біздің назарда». 18:15 «Сүрбойдақ». 18:45 «Келінжан». 19:15 «Тракторшының махаббаты». 20:00 Қорытынды жаңалықтар. 20:30 «Бетпе-бет». 21:00 Итоги дня 21:30 Мегахит. «Живое». 23:10 Khabar boxing. 00:30 «Келінжан». 01:00 Қорытынды жаңалықтар. 01:30 «Менің тағдырым».

КТК

0 7.05 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР. 07.30 «ҚАЙСАР ЖЕСІР». 08.00 «ТАҒДЫР ҚОСҚАН АСЫЛ ЖАР». 09.20 «ЖЕНСКИЙ ДОКТОР». 10.20 «ЗОЛОТЦЕ». 12.30 НОВОСТИ. 13.10 «ОПАСНАЯ ЛЮБОВЬ». 15.00 «КЕЛ, КЕЛІНІМ». 18.00 «САҒЫНЫШ». 19.30 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР 20.00 «ӘЙЕЛ ҚЫРЫҚ ШЫРАҚТЫ-2». 21.00 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ 21.40 «ЧУЖОЕ». 01.00 «МИНИСТЕРСТВО ПРАВДЫ». 01.50 «КҮНӘҺАР МАХАББАТ». 03.00-04.10 «САҒЫНЫШ».

АСТАНА

0 6:00 Жаңалықтар. 06:30 Новости «20:30». 07:00 «Қош келдіңіз!». 08:00 «Мамина школа». 08:20 «Маша и медведь». 10:00 «Абысындар». 11:00 «№309». 13:00 «Жүрек сыры». 14:00 Күндізгі жаңалықтар. 14:15 Бірегей. Файзулла Оразаев. 14:35 «KazNet». 15:00 «Идеальная жертва». 16:00 «Щенячий патруль». 17:00 «Таңдауым сен». 18:00 «№309». 20:00 Жаңалықтар. 20:30 Новости «20:30». 21:00 «Таңдауым сен». 22:00 «Абысындар». 23:00 «Келін бақыты». 23:40 «Сырласу». тоу-шоуы 00:40 «Ұрланған тағдыр». 01:40 Жаңалықтар. 02:10 Новости «20:30». 02:40 Бірегей. Шөмішбай Сәриев. 03:10 «KazNet». 03:30 «Қалжың-қоржын».

7-АРНА

0 6.00 «Қыздар арасында». 06.30 «Контесса». 07.20 «Элиф». 09.00 «Все вернется». 10.00 «Дудочка крысолова». 11.00 «Удивительные люди». 13.00 «Контесса». 14.00 «Тақиясыз періште». 15.00 «Гастрольдік сапар». 16.40 «Хозяйка». 18.40 «Q-елі». 19.30 «Гу-гулет». 20.05 «Элиф». 21.00 Лоторея 777. 21.05 «Элиф». 22.00 «Охота на воров». 00.40 «Геймер». 02.30 «Айнаонлайн». 03.00 «Элиф». 04.30 «Гу-гулет». 05.00 «Жеңіп көр».

31

0 6:00 Концерт. 07:00 Информбюро. 08:00 «Жігіттер». 10:00 «Воронины». 12:00 «Жігіттер». 14:00 Концерт. 15:00 «Уральские пельмени». 16:00 «Воронины». 18:00 «Сваты». 19:00 «Сваты». 20:00 Информбюро. 21:00 «Махаббатым, кеш мені!». 23:00 Концерт. 00:00 «What's Up?». 01:00 Концерт..

ДИДАР

08.00 «Дидар». 08.30 «Гороскоп». 08.35 «Таңғы шоу». 10.00 «Дидар». 10.15 «Таңғы шоу». 11.45 «Мультфильм». 12.15 «Айналайын». 12.50 «Дидар-60 жыл». 13.00 «Дидар». 13.30 «Рухани жаңғыру». 13.45 «На улицах города». 14.05 «Ән шашу». 15.05 «Деген екен...». 15.30 «Неизведанный Казахстан». 16.00 «Хабарландыру». 17.00 «Ән шашу». 17.25 «Айналайын». 18.00 «Дидар». 18.15 «Мультфильм». 18.30 «Гороскоп». 18.35 «Хабарландыру». 19.35 «Будьте здоровы». 19.50 «Жұмадағы жүздесу». 20.20 «Дидар-60 жыл». 20.30 «Дидар». 21.00 «Сәлем». 22.00 «Панорама дня». 22.20 «Территория происшествий». 22.30 «Тәулік тынысы». 22.55 «Неизведанный Казахстан». 23.30 «Дидар».

09.02.2019

QAZAQSTAN

06:05 «Ulttyq arnada – umytylmas ander». 07:40 «Айналайын». 08:50 «Dara jol». 10:00 «Senbilik tań». 10:55 «Shipager». 11:45 «HIT QAZAQSTAN». 12:45 «Әзіл әлемі». 13:45 «АҚШАҚАР МЕН ЖЕТІ ЕРГЕЖЕЙЛІ». 15:05 «№7 бөлімше». 16:35 «Сырнаймен егіз сырлы әнім». 18:25 «Jaidarman». 20:00 «MINBER». 21:00 «MASELE». 21:35 «Qaiyrly kesh, Qazaqstan!». 23:20 «Зорро бетпердесі». 01:45 «Hit Qazaqstan». 02:35 «MASELE». 03:05 «Айналайын».

ХАБАР

0 6:02 «Тамаша». 07:00 «Соғады жүрек». 08:50 «Өзін өзі тану». 09:00 «Мен - чемпион». 09:30 «Блинки Билл». 10:20 «Джамиля и Аладдин». 11:15 «Егіз жүрек». 11:45 «Батыл жүрек». 12:30 «Дала рухы». 14:15 «Жаратылыс. Адамзат тарихына саяхат». 15:00 «Живое». 16:45 «Келінжан». 19:00 «Қызық times». 20:15 «Миллион кімге бұйырады?». 21:00 «7 күн». 22:00 «Рики и Флэш». 23:40 «Батыл жүрек». 00:30 «Вишневый сезон». 01:15 «Әсем әуен».

КТК

07.05 «КӨКЖАЛДАР». 08.40 «БІЗДІҢ КОНЦЕРТ». 09.30 НОВОСТИ. 10.10 «ЖЕНСКИЙ ДОКТОР». 11.10 «ЧУЖОЕ». 15.00 «ӘЙЕЛ ҚЫРЫҚ ШЫРАҚТЫ-2». 15.50 «АЙЛАКЕР КҮЙЕУ БАЛАЛАР». 17.20 «ШАНШАР». 21.00 «БОЛЬШИЕ НОВОСТИ». 22.00 «НУЖЕН МУЖЧИНА». 01.50 «СПАСИТЕ НАШУ СЕМЬЮ». 03.20 «ҚАРА БАСҚАН ҰРЫЛАР». 04.30 «АЙЛАКЕР КҮЙЕУ БАЛАЛАР». 05.50-06.10 «КТК». ҚОРЖЫНЫНАН».

АСТАНА

0 6:00 Жаңалықтар. 06:30 Новости «20:30». 07:00 «Қош келдіңіз!». 08:00 «Маша и медведь». 10:00 «Абысындар». 11:00 «№309». 13:00 «Жігіттер». 14:20 «Маша и медведь». 15:20 «Он и она». 17:00 «Таңдауым сен». 18:00 «№309». 19:00 «Ел аузында». 19:40 «Благотворители». 20:00 «Біздің уақыт». 20:45 «Ғажайып Қазақстан». 21:00 «Таңдауым сен». 22:00 «Абысындар». 23:00 «Сезім сергелдеңі». 01:40 «Сырласу». 02:20 «Әзілстан». 02:40 «Сырты бүтін...». 03:10 «Күлдірген». 03:30 «Қалжың-қоржын».

7-АРНА

0 6.00 «Қуырдақ». 06.50 «Себебі сен». 08.30 «Айнаонлайн». 09.00 «Распрекрасный принц». 10.30 «С Новым Годом,мамы!». 12.20 «Бенефис на двоих». 15.00 «Сәлем, Ұлы Дала». 15.40 «Q-елі». 16.20 «Тақиясыз періште». 18.30 «Япырай». 19.30 «Гу-гулет». 20.00 «TELE Bingo». 20.40 «Q-елі». 21.00 Лотерея 777 21.05 «Псы под прикрытием». 23.00 «Субботний вечер». 01.00 «С Новым Годом,мамы!». 02.30 «Айнаонлайн». 03.00 «Себебі сен». 04.30 «Гу-гулет». 05.00 «Жеңіп көр»..

31

0 6:00 Алдараспан, Нысана, Шаншар 07:00 «What's Up?». 08:00 Ризамын. 09:00 «6 кадров». 09:30 «Готовим с Адель». 10:00 «Готовим с Адель». 10:30 «Лунтик». 11:00 «Алыңыз, құда». 13:00 «Сваты». 19:10 «РЭД 2». 21:30 Айта берсін. 22:30 «Өнер қырандары «Бізге 10 жыл». 01:30 «What's Up?». 02:20 Концерт. 03:20 Концерт..

ДИДАР

0 8.00 «Дидар». 08.30 «Гороскоп». 08.35 «Ән шашу». 09.00 «Мультфильмы». 09.30 «Қазақстан байтақ өлке». 10.00 «Дидар». 10.15 «Ән шашу». 11.15 Документальный фильм. 12.15 «Айналайын». 12.50 «Дидар-60 жыл». 13.00 «Дидар». 13.30 «Жұмадағы жүздесу». 14.00 «Будьте здоровы». 14.15 «Ән шашу». 14.40 «Жүрек тынысы». 15.30 «Неизведанный Казахстан». 16.00 «Хабарландыру». 16.30 «Это моя жизнь». 17.00 «Туған елдің түтіні». 18.00 «Дидар». 18.15 «Мультфильм». 18.30 «Гороскоп». 18 35 «Хабарландыру». 19.05 «Время шелкового пути». 19.40 «Жезкиік». 20.00 «Сәлем». 21.00 «Панорама недели». 22.00 «Неизведанный Казахстан». 22.30 «Ән шашу». 23.00 «Апталық шолу».

10.02.2019

QAZAQSTAN

06:05 «Qaiyrly kesh, Qazaqstan!». 07:55 «Айналайын». 09:05 «Aqsauyt». 09:30 «TAŃSHOLPAN». 10:45 «DARA JOL». 12:00 «ҰЛЫ ДАЛА ҰЛАҒАТЫ-2». 12:30 «Абысындар». 14:05 «Өкініш». 15:50 «№7 бөлімше». 17:25 «Kóńil tolqyny». 18:00 «Жыр жүрегі соғады». 18:30 «Ulttyq arnada – umytylmas ander». 20:00 «АРТА». 21:00 «ULY DALA SAZY». 22:05 «Kóńildi tapqyrlar alańy». 00:00 «Dara jol». 01:05 «Айналайын». 02:10 «Ұлы дала ұлағаты-2». 02:35 «Жыр жүрегі соғады». 03:05 «Minber». 03:55 «Aqsauyt».

ХАБАР

0 6:02 «Тамаша». 07:10 «Ән гәккуі». 08:50 «Самопознание». 09:00 «Мен - чемпион». 09:30 «Блинки Билл». 10:15 «Джамиля и Аладдин». 11:00 «Қызық times». 12:00 «Миллион кімге бұйырады?». 12:45 «Батыл жүрек». 13:30 «Жұлдыз болғың келсе». 15:10 «Рики и Флэш». 17:10 «Тракторшының махаббаты». 20:10 «Эпоха возрождения: Казахский ренессанс». 21:00 «7 күн». 22:00 «ZERDE». 22:30 «Начало». 23:20 «Батыл жүрек». 00:10 «Вишневый сезон». 01:00 «Мен - чемпион». 01:30 «Әсем әуен».

КТК

07.05 «ҚИЯНАТТЫҢ ЗАРДАБЫ». 08.30 «ӘНІМ СЕН ЕДІҢ». 09.40 «ЮРМАЛА». 10.50 «НУЖЕН МУЖЧИНА». 15.00 «ҚАДАМДАР».. 17.00 «ШЫМКЕНТ ШОУ». 17.30 «МАЗАЛАМАЙЫН». 19.30 «ДАУ-ДАМАЙСЫЗ». 20.00 «АПТАП». 21.00 «ПОРТРЕТ НЕДЕЛИ». 22.00 «СЛУГИ НАРОДА». 22.30 «МИНИСТЕРСТВО ПРАВДЫ». 23.30 «ТУРЕЦКОЕ СЕДЛО». 00.40 «Я СТЕСНЯЮСЬ СВОЕГО ТЕЛА». 02.10 «ҚИЯНАТТЫҢ ЗАРДАБЫ». 03.30-04.20 «ӘНІМ СЕН ЕДІҢ».

АСТАНА

0 6:00 «KazNet». 06:30 «Ғажайып Қазақстан». 07:00 «Қош келдіңіз!». 08:00 «Маша и медведь». 10:00 «Абысындар». 11:00 «№309». 12:00 «Маша и медведь». 13:00 «Диномама». 14:40 Қуандық Рахымның фильм-концерті. 17:00 «Таңдауым сен». 18:00 «№309». 19:00 «Ел аузында». 19:40 «Репортер представляет». 20:00 «Избранное за неделю». 20:45 «Новый курс». 21:00 «Таңдауым сен». 22:00 «Абысындар». 23:00 «Голодные игры: И вспыхнет пламя». 02:00 «Әзілстан». 02:20 «Сырты бүтін...». 02:50 Бірегей. Исрайыл Сапарбай. 03:15 «Күлдірген». 03:35 «Қалжың-қоржын».

7-АРНА

0 6.00 «Қуырдақ». 07.00 «Себебі сен». 08.30 «Айнаонлайн». 09.00 «Субботний вечер». 11.00 «Реквием для свидетеля». 15.00 «Сәлем, Ұлы Дала». 15.40 «Q-елі». 16.20 «Тақиясыз періште». 18.30 «Гастрольдік сапар». 20.00 «Япырай». 20.30 «Q-елі». 21.00 Лотерея 777 21.05 «Охота на воров». 23.45 «Геймер». 01.35 «Реальная мистика». 02.30 «Гадалка». 03.00 «Себебі сен». 04.30 «Гу-гулет». 05.00 «Жеңіп көр».

31

0 6:00 Концерт. 07:00 Әзіл студио. 08:00 Ризамын. 09:00 «РЭД 2». 11:20 «Лунтик». 12:00 Айта берсін. 13:00 «Өнер қырандары «Бізге 10 жыл». 16:00 «Вэлиант». 17:30 «Земля Будущего». 20:00 «Живая сталь». 22:40 Дайджесты. 23:40 «Алыңыз, құда». 00:30 Концерт. 01:30 «What's Up?». 02:20 Концерт..

ДИДАР

0 8.00 «Гороскоп». 08.05 «Ән шашу». 08.15 «Жүрек тынысы». 09.00 «Панорама недели». 10.00 «Дидар». 10.15 «Туған елім». 11.45 «Мультфильм». 12.00 «Туған елдің түтіні». 13.00 «Жезкиік». 13.20 «Время шелкового пути». 14.00 «Апталық шолу». 15.00 «Это моя жизнь». 15.30 «Неизведанный Казахстан». 16.00 «Хабарландыру». 16.30 «Деген екен». 17.00 «Туған елдің түтіні». 18.00 «Өмір тынысы». 18.30 «Гороскоп». 18.35 «Хабарландыру». 19.05 «Неизведанный Казахстан». 19.40 «Туған жерге туынды тік». 20.00 «Сәлем». сазды бағдарламасы 21.00 Фильм «Сволочи». 22.00 «Ән шашу». 23.10 «Жүрек тынысы».

КӘСІБИ МЕМЛЕКЕТТІК АППАРАТ

«ЦИФРЛЫҚ АГЕНТ»

Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі «Цифрлық агент» (Digital agent) мобильді қосымшасын іске қосты. Аталған мобильды қосымшаның ерекшелігі қызмет алушы мемлекеттік көрсетілетін қызметтің сапасын шынайы уақыт режимінде бағалай алады.

Ол үшін «Play Market» және «App Store» сервистік бағдарламалары арқылы мобильді қосымшаны жүктеп, орнатылғаннан кейін тіркеуден өту қажет. Содан соң, бағалайтын қала мен мекемені таңдайды. Бағалау жолданғаннан кейін Агенттіктің тиісті аумақтық бөлімшелерінің жауапты тұлғалары өз құзыреті шегінде әрекет етеді.

Қазіргі уақытта қызмет алушылар Халыққа қызмет көрсету орталықтарының, қала және аудандық мемлекеттік кірістер басқармаларының, сондай-ақ, еңбек, әлеуметтік қорғау және көші-қон комитетінің департаментімен көрсетілетін мемлекеттік қызметтердің сапасын бағалай алады.

Енді әрбір азамат көрсетілген мемлекеттік қызмет бойынша кері байланыс бере отырып, Агенттіктің көмегімен мәселесін шеше алады.

Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің Қарағанды облысы бойынша департаменті

Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің 29.12.2016 жылы берілген № 16020029 лицензиясы бойынша
НОТАРИУС
Сәуле Әбдуахитқызы ЖАНДИЛЬДИНОВА нотариаттық іс-әрекеттерін атқару қызметін бастады.
Орналасқан мекен жайы:Жезқазған қаласы, Б. Момышұлы 9, (Халыққа қызмет көрсету орталығында) 2 қабат, 204 каб.
ЖҰМЫС УАҚЫТЫ: дүйсенбі – жұма күндері сағат 10.00 – 19.00 аралығында
Түскі үзіліс уақыты 13.00 – 14.30 ДЕМАЛЫС КҮНІ: жексенбі

ҚҰРМЕТТІ ЖЕЗҚАЗҒАН ҚАЛАСЫНЫҢ ТҰРҒЫНДАРЫ!

«Жезқазған қаласы Тұрған үй коммуналдық шаруашылығы, жолаушылар көлігі мен автокөлік жолдары бөлімі» ММ-і 2019 жылдың 01 наурыз күні 11.00 сағатта Алаш алаңы 1-үй, 9-қабатта орналасқан 903-кеңседе жолаушылардың және багаждың қала маңындағы және елді-мекендерді, ауылдарды (селоларды) аудан орталықтарымен жалғастыратын №1 «МЦ. Самсунг- Профилактория- пр.Сатпаева» тұрақты автомобиль тасымалдарының маршруттарында қызмет көрсету құқығына ие болу конкурсын өткізетінін хабарлайды.

1. Конкурсқа төмендегідей маршруттар лоттары қойылады:

Лоттың нөмірі	Маршруттың нөмірі	Бағыты
1	1	«МЦ. Самсунг- Профилактория- пр.Сатпаева»

2. Қазақстан Республикасының көлік және коммуникация министрінің міндетін атқарушының 2004 жылғы 10 мамырындағы № 113-1 бұйрығымен бекітілген «Жолаушыларды және багажды автомобиль көлігімен тасымалдау ережесінің (бұдан әрі-Ереже)» 135 тармағына сәйкес, конкурсқа меншік нысанына қарамастан меншік құқығымен немесе басқа да заңды негіздермен иеленген автокөлік құралдары бар кез-келген жеке және заңды тұлға қатысуға құқылы.

3. Ереженің 154 тармағына сәйкес, конкурсқа қатысуға тілек білдірушілер ***Алаш алаңы, 1-үй, 9-қабатта орналасқан 901-кеңседе*** «Жезқазған қаласы Тұрғын үй коммуналдық шаруашылығы, жолаушылар көлігі мен автокөлік бөлімі» ММ конкурстық құжаттар комплектісін алу үшін жазбаша тапсырыс беруі қажет.

4. Конкурстық құжаттар комплектісі тегін беріледі.

5. Конкурстық құжаттар нөмірленген және тігілген, бірінші басшының қолы және тасымалдаушының мөрі қойылған түрде тапсырылады.

6. Конкурстық құжаттарды алу мен конкурсқа қатысу тапсырысын қабылдаудың соңғы мерзімі: ***2019 жылдың 20 ақпан, сағат 18.00-ге дейін.***

7. анықтама телефоны: ***8 (7102) 73-48-90, 8(7102) 73-31-71.***

• Жақында жөндеу жасалған, жаңа жиназдарымен 3 бөлмелі пәтер сатылады. Айырбас қарастырылмайды . **Тел.:87479952064.**
• 2 бөлмелі үй сатылады. Абай к-сі 51, 3-қабат, 4,1 млн. тг. **Тел.:87073709759.**
• Жезқазған қаласы, Мұратбаев к-сі, 2-үй, 4 бөлмелі үй сатылады,+ жұмыс істеп тұрған бизнес. 13 млн.тг, Саудаласуға болады. **Тел.: 902916.**

БСН 050340007333, ЖСК KZ098560000005225027, БСК KCJBKZKX «Банк ЦентрКредит» АҚ, «Сарыарқа газеті редакциясы» ЖШС.

Меншік иесі: «САРЫАРҚА газеті редакциясы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

Директор – бас редактор
Дархан Қабылдашұлы МҰХАН

Қазақстан Республикасының Ақпарат және коммуникациялар министрлігі ақпарат комитетінде қайта тіркелген (04.01.2019 ж.), куәлік №17433-Г (алғашқы есепке қою кезіндегі нөмірі мен мерзімі – №569. 08.07.1997 ж.)

Газетте жарияланған мақала авторларының пікірі редакцияның түпкілікті көзқарасы болып табылмайды. Мақалалардың нақтылығы үшін автор жауапты.

Газет редакцияның өз компьютер орталығында терілп, беттелді. Қызылорда қаласында «Сыр медиа» ЖШС баспаханасында (Сұлтан Бейбарыс көшесі, 4) офсеттік тәсілмен басылды.

Таралымы – 2100. Көлемі – 4 баспа табақ. Тапсырыс 145. Газет аптасына бір рет – жұма күні шығады.
Бас редактордың орынбасары – Диана ОРАЗАЛИНА, корректор – Бикен ЕСЕНБАЕВА.

(А) – материал ақылы.

100600, Жезқазған қаласы, І.Есенберлин көшесі, 63/3. • http://saryarka.webpress.kz • E-mail: sa_jez@ mail.ru • whatsApp +7705 911 13 63
Директор – бас редактор: 20-19-88, бухгалтерия/факс: 71-00-55, бас редактордың орынбасары: 71-07-01, тілшілер, газет тарату бөлімі: 77-50-25.

ҚҰТТЫҚТАЙМЫЗ!

Құрметті Роза Рахатқызы ҚОШАНОВА!

Сізді мерейтойыңызбен шын жүректен құттықтаймыз!

Ұжымда Сізді көңіліңіздің адалдығымен, қарапайым мінезіңізбен бірге жоғары іскерлік пен ұйымдастырушылық қабілетіңіз, еңбектегі білгірлігіңіз үшін үлгі тұтып, сыйлайтынымызды білдіргіміз келеді.

Сіздің қуанышыңызға ортақтаса отырып, өзіңізге және отбасыңызға зор денсаулық, ұзақ ғұмыр, ырыс пен ынтымақ, бақыт пен береке тілейміз.

Ізгі тілекпен: **«Жезқазған қаласы балалар үйі» КММ ұжымы.**

БОРЫШ

Қазақстан Республикасының «Әскери қызмет пен әскери қызметшілердің мәртебесі туралы» Заңы негізінде 17 жасқа толған жастар әскерге шақыру учаскесіне тіркеледі. Жақында Жезқазған қаласының қорғаныс істері жөніндегі басқармасы №8 гимназияның оқушыларын салтанатты түрде әскери тіркеуге алып, оларға тіркеу куәлігін тапсырды.

ЕР – ЕЛ ҚОРҒАНЫ

Отанға, туған жер мен елге деген сүйіспеншілікті арттырып, патриоттық сезімін қалыптастыру және Қазақстанның Қарулы Күштерінде қызмет ету әр азаматтың қасиетті борышы екенін ұғындыруды мақсат еткен жиында барлығы 16 бозбала әскерге тіркелгені жөніндегі куәлікке ие болды. Алғашқы болып сөз алған Жезқазған қаласы қорғаныс істері жөніндегі басқармасы жинақтау бөлімінің бастығы аға лейтенант Арман Оспанов:

– Әскер қатарында қызмет етіп, Отан алдындағы парызды өтеуге әрбір азамат міндетті. Себебі, туған жерді, елді, атамекенді қорғау – қасиетті борыш. Әрбір ер азамат әскерге баруды абыройлы міндет ретінде сезіне отырып, ел алдында берген антты орындайтын үлкен асу баспалдағы тұрғанын естен шығармауы тиіс, – деді де жігіттікті шыңдайтын әскери қызметті өтеуден қашқақтамау қажеттігін айтты. Одан кейін №8 гимназияның алғашқы әскери дайындық пәні мұғалімі Қанат Дастанов болашақ сарбаздармен бірге саптық жаттығулардан көрініс ұсынды. Әнұранды шырқап болған соң, ертең сарбаздар сапынан табылатын бүгінгі оқушылар: «Мен өз Отанымның, Тәуелсіз Қазақстанның мемлекеттік мүдделерінің ержүрек әрі батыл қорғаушысы болуға, оқуда озат, гимназия атына кір келтірмеуге ант етемін», – деп салтанатты жағдайда уәде етті.

Қазақстанның болашақ қорғаушысы екенін сезініп, қолдарына әскерге тіркелу куәлігін алған оқушыларды гимназия директорының міндетін атқарушы Күлзира Қыдырпатшаева құттықтады. Ол өз сөзінде гимназия ұжымы ел болашағы саналатын жас өрендерді сапалы біліммен қамтамасыз етіп қана қоймай, сонымен қатар, олардың бойында патриоттық пен елжандылық сынды азаматқа тән асыл қасиеттерді тәрбиелеуге баса назар аударатындарын тілге тиек етті.

Шара соңында әскерге шақырушылардың қатарынан табылған жастармен тілдесіп, олардың Отанды қорғап, әскерде қызмет етуге ниеті бар-жоғын білдік. Қуантарлығы олар бір ауыздан «иә» деп жауап берді. Тіпті, бірі:

– Мен болашағымды Отанға қызмет етумен байланыстырамын. Міндетті түрде әскерге қабылданып, кейін ел шекарасын күзету мен қорғауға үлесімді қосамын, – дегенде, ел қауіпсіздігін сақтауды міндетінен сүйікті ісіне айналдырар ұл-қыздардың өсіп келе жатқанына куә болыстық.

Бота ШАЛҚАР

БАСПАСӨЗ – 2019

Құрметті оқырман!
Жезқазған аймақтық «Saryarqa» газетіне 2019 жылға жазылу науқаны жыл бойы жалғасатынын хабарлаймыз!

ГАЗЕТКЕ БІР ЖЫЛҒА ЖАЗЫЛУ БАҒАСЫ

ЖЕКЕ ТҰЛҒАЛАР ҮШІН:

Редакциядан келіп алу – 2700 теңге;

Мекенжайға жеткізіп беру – 3700 теңге.

КӘСІПОРЫНДАР ҮШІН:

Редакциядан келіп алу – 5500 теңге;

Мекенжайға жеткізіп беру – 6400 теңге.

Газетке жазылу ақысы редакцияның есепшотына аударылуы керектігін естеріңізге саламыз! Қосымша мәліметтерді келесі телефон нөмірлеріне 8(7102)710055, 775025 хабарласу арқылы біле аласыздар.

Біздің мекенжай: Жезқазған қаласы, І.Есенберлин к-сі, 63/3 («Матадор» мейрамханасының жаны).

СПОРТ

Кеңгір су қоймасында Жастар жылы мен қаламыздың 65 жылдық мерейтойына орай қалалық «Шаңғы – 2019» жарысы өтті.

ҚЫЗЫҚҚА ТОЛЫ ҚЫСҚЫ ОЙЫНДАР

Елбасымыз Н.Ә.Назарбаев әр Жолдауында қалалар мен өңірлерде спорт кешендерін салу, халықтың спортпен шұғылдануын 30%-ға жеткізу, бұқаралық спорт түрлерін дамыту сынды мәселелерді айқындап береді.

Жарыс бағдарламасы бойынша мектеп оқушылары, колледж және университет студенттері мен ұстаздары, қала әкімінің аппараты мен құрылымдық бөлімшелерінің қызметкерлері, Малшыбай, Кеңгір, Талап ауылдарының әкім аппараты, бюджеттік және жеке меншік мекеме қызметкерлері, банктер, бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорының филиалы, денсаулық сақтау саласының, судан құтқару, төтенше жағдайлар басқармасының және спорт мектептерінің қызметкерлері өзара сынға түсті. Олар шаңғы тебуден бөлек, шанамен сырғанап, қаппен секіріп, садақ атып, арқан тартысты. Сондай-ақ, қардан мүсін жасап, өнерлерін көрсетті.

Жарысты қала әкімінің орынбасары Зина Ақылбекова құттықтау сөзімен ашып, қатысушыларға сәттілік тіледі.

1300-ден аса адам қатысқан қысқы ойындардың қорытындысы бойынша шаңғы жарысынан қыздар арасында І орынды Сабина Прутцанова, ІІ орынды Диана Кенжеғұлова, ІІІ орынды Вика Денисова иеленді. Ұлдар арасында Валерий Кульковец жеңімпаз атанса, Артём Кирсанов ІІ орынға, ал Алдияр Серікбаев ІІІ орынға ие болды. Студент қыздар арасында Дарья Недосекова бірінші болып мәре сызығына жетті. Наташа Носова ІІ орынға, Лилия Артёмова ІІІ орынға лайық деп танылды. Ұлдар арасында Александр Ромашов жеңіс тұғырынан көрінді. ІІ орынды Дмитрий Левченко иеленсе, Асылжан Омарбеков ІІІ орынға тұрақтады.

30 жасқа дейінгі ерлер арасында І орынды Александр Гудилов, ІІ орынды Роман Суханов, ІІІ орынды Серікжан Омарбеков жеңіп алды. 30-40 жас аралығындағы ерлерден шаңғы тебуден Нұрбек Рақымжанов жеңімпаз атанды. Беккали Беркінбаев жүлделі ІІ орынға, ал Думан Нұрмағанбетов ІІІ орынға ие болды. Әйелдер арасында І орынды Анна Темникова, ІІ орынды Әсем Құрманбаева иеленді.

Қаппен секіруден №10 орта мектептің оқушылары жоғары көрсеткіш көрсетті. ІІ орынды №4 мектеп және жүлделі ІІІ орынды №11 орта мектеп оқушылары жеңіп алды.

Қолдарына күрек пен қалақ, түрлі-түсті бояуларды ұстай келген командалар қардан түрлі мүсін жасап жарысты. Бір топ жануарлардың мүсінін айнытпай жасаса, бірі Ұлытау, Бәйтерек монументтерін қайталауға тырысты. Ұшқыр қиял мен көтеріңкі көңіл күйді қажет ететін бұл жарыс түрі – уақытты көңілді өткізудің бірден бір жолы. Жарыстың қорытындысы бойынша студенттер арасында І орынды медициналық колледж, ІІ орынды политехникалық колледж иеленді. Мекемелер арасында Халық Банк командасы жеңімпаз атанды.

Шанамен сырғанаудан ақ халаттарын спорт киіміне ауыстырған медицина саласының қызметкерлері үздік атанды. ІІ орын №7 мектеп-лицей еншісінде болса, қала әкімдігінің әлеуметтік сала бөлімі ІІІ орынға тұрақтады.

Арқан тартудан әйелдер арасында «Халық Банк» командасы жеңімпаз атанды. ЖИТС-ке қарсы күрес орталығының нәзік жандылары ІІ орынды иеленсе, ІІІ орын №21 орта мектеп командасына бұйырды. Ерлер арасында арқан тартудан І орынды әкім аппараты, ІІ орынды қалалық білім бөлімі, ІІІ орынды мемлекеттік мекемелердің жастар командасы иеленді.

Жарыс соңында жеңімпаздарға кубок, диплом және естелік сыйлықтар табысталды.

Өз тілшіміз

АСАНОВТЫ ЕСКЕ АЛУ ТУРНИРІ

мықтыларды анықтайды

«Ұлытау» спорт кешенінде 2005-2006 жылы туған жасөспірімдер арасында бокстан республикалық турнирдің ашылуы өтті.

Былғары қолғап шеберлерінің додасы республикалық жарыстардың бірнеше дүркін чемпионы, Азия ойындарының қола жүлдегері, әскерилер арасындағы әлем чемпионатының күміс және қола жүлдегері Алмас Асановты еске алуға арналды.

Шараның ашылу салтанатына қала әкімінің орынбасары Зина Ақылбекова, Алмас Асановтың туған-туыстары, бапкері және достары қатысты. Әнұран шырқалғаннан кейін жиналғандарды Зина Жұманазарқызы құттықтап, жас спортшыларға сәттілік тіледі. Сондай-ақ, қала әкімінің орынбасары Алмас Ыбрахымұлының анасына қала басшысының атынан Алғыс хат табыстады.

Спорт ардагері, Жезқазған қаласының Құрметті азаматы Мұхамедрахым Әлиақбаров, Алмас Асановтың ағасы Әбжаппар Әбрезов сөз алып, сынға түскелі келген қыз бен ұлдарға тек жеңіс тіледі. Алмастың өмірдегі досы, шаршы алаңдағы қарсыласы Тәңірберген досы жайлы естеліктермен бөлісті. Сонымен қатар, Алмастың анасына құрмет көрсетіп, халқымыздың дәстүрі бойынша иығына қамзол жапты.

Тартысты додаға барлығы 11 командадан 150-ден астам спортшы қатысады. Республиканың түпкір-түпкірінен жиналған былғары қолғап шеберлері төрт күн сынға түсетін болады.

Сара ТЕМІРҒАЛИ

ҚАЙЫРЫМДЫЛЫҚ

«САРҚЫТ» АКЦИЯСЫ ИНТЕРНАТ ШӘКІРТТЕРІН ҚУАНТТЫ

Қазақстан халқы Ассамблеясының бастамасымен республика көлемінде «Ұлы дала» дәстүрлері негізінде» атты акциясы бастау алды. Қайырымдылық акциясы аясында жас кәсіпкер «Ulytau Group LTD» ЖШС атқарушы директоры Бақытжан Маханов №9 тірек (ресурстық орталық) мектеп-интернатында болып қайтты.

Қазақ халқы ежелден «жетім», «жесір» деген сөздерді айтқызбай, көмекке мұқтаждарға қамқор болып келеді. Қазір көпбалалы, әлеуметтік жағдайы төмен отбасыларға, ата-ана қамқорлығынсыз қалған балаларға қолұшын созғысы келетін жомарт жандардың саны артуда. Қайырымдылық шараларын ұйымдастыру – Қазақстан халқы Ассамблеясы жұмысының бір бағыты.

Осыған орай, Ассамблея қазақ даласының дәстүрлері негізінде 2019 жылдың он екі айында «Сарқыт», «Сыбаға», «Шашу», «Асар», «Қамқор», «Тоқымқағар», «Ерулік беру», «Жылу», «Көрімдік», «Бата», «Бес жақсы», «Кәде» атауларымен қайырымдылық шараларын ұйымдастыруды жоспарлаған.

№9 мектеп базасындағы интернатта 5-15 жас аралығындағы жалпы саны 36 бала тәрбиеленеді. Бұнда қаладан шалғай орналасқан ауылдардың балалары, жағдайы төмен отбасы балалары оқиды. Қаламызда жақында ғана ашылған «№83 офис» кеңсе тауарлары дүкенінің иесі Бақытжан Маханов «Сарқыт» дәстүрі бойынша интернатта тәрбиеленіп жатқан 20 балаға оқуға арналған құрал-жабдықтардан базарлық ала келіпті. Сый-сияпатты табыстаған кәсіпкер балалардан «жақсы оқып, үлгілі оқушы боламыз» деген уәделерін алды. Сондай-ақ, кәсіпкер интернаттағы іні-қарындастарына білім атты теңізде сәттілік тілеп, ақжарма тілегін жеткізді.

«Не істесең де балаға істе, айтып жүреді» деген тәмсіл бар халқымызда. Интернат тәрбиеленушілері қамқор ағаларының қолынан алған сыйлықтарға қуанып, мәзмейрам болысты. Ата-анасынан жырақта жүрген балалардың жәудіреген жанарлары бір сәтке болсын жадырады. Мектеп басшылығы мен интернат тәрбиеленушілері қамқор жандарға ризашылықтарын білдірді.

Арайлым ЕРҚОҢЫРОВА
Суреттерді түсірген
Ғалия ӘБДІҒАППАРОВА